

Oberling Éva
Köszegi beszélgetések
2005 – 2008

Oberling Éva

Kőszegi beszélgetések

2005 – 2008

Kőszeg, 2008

Minden jog fenntartva!

Oberling Éva (2008)

ISBN 978 963 06 6060 0

Borítóterv: Varga Norbert

Címlapfotók:
Németh Iván

Belső városképek:
Oberling Éva

Nyomdai előkészítés és kivitelezés:
Projekt Nyomda, Kőszeg
Felelős vezető: Varga Norbert

Tartalomjegyzék

Várkonyi Botond	10
Derdák Gusztáv	16
Dr. Pusztai Szilveszter	22
Pusztai Tamás - ifj. Pusztai Szilveszter	28
Németh Ildikó.....	32
Sz. Lennert Zsuzsanna.....	36
Takács Péter	40
Prácser Lajos	44
Dr. Sujbert Pál	50
Erdősi Attila	56
Szilágyi János - Molnár László	62
Szabó Árpád.....	68
Neudl Marianna	74
Láng József	80
Dr. Mohr Tamás	86
Németh Iván.....	96
Novák Tamás	102
Tompa István	106
Seper János	112
Tánczos Norbert	116

Racker Béla	122
Kiss Gábor - Novák Péter	128
Kovács Gábor	134
Laki Gábor	138
Lajos Tiborné	142
Szabó Tibor	148
Polgár József	154
Dr. Lőrincz Zoltán	160
Varga György	164
Kelemen Péter - Bálint Péter.....	170
Demcsákné Marádi Júlia	176
Gadó Gábor	182
Klobetzné Debrei Hajnalka	184

Előszó

A mesterség szó a hagyomány értelmében, „betű szerinti” jelentésében, de még átvitt értelemben is nem csak bizonyos tevékenységre, annak tradícióira utal, hanem olyan hangulatot is teremt, amelynek elválaszthatatlan eleme maga az ember és a tér, ahol vele és általa minden történik, vagyis a szűkebb-tágabb értelemben vett műhely.

Ha mesterségről hallunk, képzeletben megjelenik előttünk „a” műhely ősképe, mint „a” mester aktivitásának színtere, ahol tehát a művelet tárgya, eredménye megszületik, ahol elkészül „a” mű, amit áthat a hely szelleme.

A mesterség művelője az az ember, aki hivatásán, foglalkozásán, kedvtelésén keresztül olyan mértékben és minőségben képes szolgálni a kisebb-nagyobb közösséget, a számára fontos működést olyan magas színvonalon akarja és tudja biztosítani, hogy ez adja mindennapi kenyerét. De mesterségével hat az is, aki annak formális vagy informális elismerését kiharcolva képes a tevékenységhez csatlakozó, azíránt érdeklődő, vagy legalábbis távolról szimpatizáló híveket szerezni.

A kőszegi Aktuális című lap „Mesterségem címere” rovatban megjelent, és most e kötetbe foglalt beszélgetésekkel a mester - műhely - mesterség hármásának bemutatására, mindezek „itt és most” hangulatának érzékeltetésére törekedtem. De nem titkolom, hogy beszélgetéseim során az a szándék is vezérelt, hogy a dialógusban elhangzó praktikus ismeretek, információk, tanácsok is hasznosulhassanak úgy az olvasó számára, mind a mesterség éppen bemutatott képviselőjének megismertetése érdekében.

Olyan mesterségek prominens képviselőit igyekeztem megszólaltatni, akik mindennapos értékteremtésükkel kulturáltan, tehetséggel, a mértéktartás és jó ízlés keretein belül, igényesen és elkötelezetten szolgálják Kőszeg város lakóinak egészségét, épített környezetét, esztétikai, kulturális, sportolási, technikai igényeit, ipari-kereskedelmi szükségleteit, kikapcsolódását, fizikai-szellemi komfortérzetét.

A Kőszegi Beszélgetések 2005. évi kiadásakor az előszóban megfogalmazott - változatlan - céljaim jegyében adom közre ebben a kötetben egy újabb ciklus beszélgetéseit.

Könyvem tehát elsősorban Önnek szól, Tisztelt kortárs olvasó, de szerény krónikásként jó szívvel, s a tovább olvasásra biztatva gondolok Rád is, utókor kedves olvasója, aki leporoltad e könyvet, s immár az előszó végére jutottál.

Oberling Éva

Kőszeg, 2008. október 20.

„Fémből, fából minden szinten, szinte minden...”

Ez a szlogenje az Ungarn Classis Kft-nek, melynek telephelye a Szombathelyi úton a benzinkút szomszédságában található.

Várkonyi Botond a cég ügyvezetője tíz évvel ezelőtt alapította az immár határon túl is ismert vállalkozást. Az előzményekről kérdeztem.

- Az Ön neve számomra Kőszegen a Hunyadi utcában épült gyönyörű panzióval kötődik össze elsőként és elsősorban. Egy fémmel, fával dolgozó cég hogyan következett ebből?

- Hosszú út vezetett a jelenlegi munkámhoz. Kőszegen születtem, de a hatvanas években elkalandoztam egy kicsit szerencsét próbálni, na nem a nagyvilágban, hanem az országban. Kissé hosszúra sikeredett az általam tanulmányútnak vagy valamiképp „inaséveknek” nevezett kiruccanás, mert csak '92-ben tértem vissza a városba. Mivel bátyáim annak idején kitűnő érettségijük ellenére sem kerülhettek egyetemre, ezért példájukból okulva idejekorán kitanultam a lakatos szakmát. A csepeli nagy gyárban kezdtem dolgozni, ahol 45 ezer ember munkájára volt szerencsém többféle szakmai vonatkozásban is rálátni, ami azt jelentette, hogy rengeteg tanulási, tapasztalatszerzési lehetőségem adó-

dott, ezért is igyekeztem végigjárni valamennyi gyárat. Most már el lehet mondani, mert már nem titok, hogy hadiipari termékek is készültek ott.

A mindenholnan érkezett rendkívül korszerű gépekkel szinte mindent el lehetett készíteni... Érdekes világ volt ez annak idején, bár nem nevezném azért könnyű éveknek. Aki dolgozni akart, az megtalálta a számítását, mint ahogyan én is. Bár ez azt jelentette, hogy reggel 6-tól este 6-ig, de gyakran éjszakába húzódóan dolgoztunk, mikor mennyit kellett.

- Említette, hogy rendkívül erős ismeretszerzési vágy hajtotta. Főiskolán, egyetemen nem folytatta tanulmányait?

- Munka mellett jártam iskolába, először gépipari technikumot végeztem, aztán üzemmérnököt a Kandón.

Fiatalember voltam, albérletben laktam, ami nem volt ingyen... Ezért a levelező képzést választottam, hiszen dolgoztam rendszeresen napi 12-14 órát is, ha arra volt szükség. Az esti iskola ebbe a munkarendbe nem volt beütemezhető.

Időközben persze lehetett (...) emelkedni a ranglétrán is. Amikor aztán újítási előadónak neveztek ki, elköszöntem Csepeltől, ugyanis egyes nagyemberek gyerekei olyan újításokat akartak elfogadtatni, amelyekkel nem tudtam egyetérteni, és nem is akartam velük mérközni.

A műanyagipari kutató volt a következő állomás, aztán még sok más helyen dolgoztam. Pusztavacson az ország legnagyobb parkettaüzemének építése például az én nevemhez fűződik. Az energiagazdálkodási program keretében 16 éven keresztül részben, mint beruházó, részben kivitelezőként dolgoztam az egész országban több helyszínen.

Abban az időszakban volt az un. energiarac. Aztán ezt is meguntam. Ezután Százhalombattán építettük a 200 méter magas kéményeket. Érdekes munka volt... Fent az utolsó pihenőnél 175 méter magasan másfél méteres volt a torony kilengése, az emberek lent a földön pedig akkorának sem tűntek, mint a bogarak.

Aztán téesz-melléküzemágakat szerveztem és működtettem. Ez akkoriban nagy divat volt, de szükség is volt rá, mert ugye a mezőgazdaságban csak a termés után van pénz, viszont áthi-

daló megoldást kellett találni a befektetési időszak és a megtérülés közti időre, hogy menet közben is legyen pénz a kiadásokra. Ennek keretében rengeteg mindennel foglalkoztunk országos szinten - a téesz adta a nevet, mi pedig dolgoztunk. Gyakran olyat is elvállaltunk, amire nem voltunk felkészülve. De adva volt a lehetőség, tehát bebúvárokdtunk a téma szakirodalmába, kikölcsönöztük, amire szükségünk volt a tanuláshoz, aztán néhány nap múlva már úgy kezdtünk a feladathoz, mintha legalábbis világéletünkben azt végeztük volna. Ezt követően voltam a Technoszolg. Kereskedelmi és Ipari szövetkezet elnöke 9 évig. Mindennel foglalkoztunk ott is. Ekkor azonban már nagyon honvágyam volt és ellenállhatatlanul húzott vissza a szívem Kőszegre.

- *Ekkor írtunk 1989-et?*

- A Királyvölgyben lévő telkek eladása akkoriban került napirendre. Mi is pályáztunk - bár a hozzávaló igazából még nem is volt a zsebünkben. De tudtam, hogy mire szükség lesz rá, össze fogom szedni a pénzt.

Elképzeléseim megvalósításában, vállalkozásaimban mindig kitaró partnerem és hű társam volt Magdi, aki a második feleségem. Ő budapesti születésű, vele együtt jöttünk vissza Kőszegre, és itt házasodtunk össze 1989-ben.

Három évvel később nyitottuk a Hunyadi utcai panziókat, mivel akkor arra gondoltam, ez nem éppen egy „iparos” vidék, inkább a vendéglátásból lehetne valami jót kihozni. Nagyon szépen sikerült az épület, bár vívtunk néhány csatát az engedélyeztetésekkel.

Habsburg Ottó is nálunk szállt meg fiával és Bethlen gróffal együtt, nem pedig Szombathelyen, holott eredetileg oda érkeztek. Vendégekönyvünk számos más híresség elismerő sorait is őrzi. Ennek ellenére úgy döntöttünk, hogy az mégsem a mi világunk. Ugyanis nem bírtuk elviselni, hogy az „egyéb” szervezésben hozzánk érkezők törjenek-zúzzanak, és lelkiismeretlenül kárt okozzanak abban, amelybe mi annyi munkát fektettünk.

A visszatérésem az ipari tevékenységbe azzal kezdődött, hogy az akkori géemkás időszakban megfelelő társaságot kellett létre-

hozni. Első munkánk a Kálvárián lévő tévétorony lebontása volt, ami 8 órás előkészület után 3 óra alatt sikerült.

Következő feladatként áttelepítettük Szombathelyen a Megyeházáról a 16 milliós fényreklámot a sportpályához. Amikor elkezdtük a tevékenységünket, még inkább a főváros vonzáskörzetében dolgoztunk, hiszen ott volt meg a régi ismeretségi kör, onnan érkeztek a megrendelések.

Nem egykönnyen fogadott engem vissza a kőszegi iparosság sem. Tíz év alatt azért megismertek bennünket, rendszeresen érdeklődnek Ausztriából is. Megrendelőink tudják, hogy a pénzükért minőségi munkát kapnak, nem fogjuk átverni őket sem árainkkal, sem munkánk minőségét tekintve. Régi megrendelőink rendszeresen visszatérnek, sőt, cégünk jó híre szájhagyomány útján terjed.

- *Fémről, fából minden szinten, szinte minden... Vagyis tulajdonképpel mivel foglalkoznak?*

- Fémipari munkákkal - lakatos, díszkovács munkák, kerítések, kapuk, korlátok, térelválasztók, portálok, pavilonok készítésével. Nyílászárók, egyedi bútorok, teraszkorlátok, kerítések, pro-

fillécek, kerti pavilonok, padok, asztalok készítésével, minden-
nel, aminek fa az alapanyaga. Kőszegen az Andalgnál mi
készítettük a kis buszmegálló-várót, a Gyöngyös-híd kovácsolt-
vas korlátját, a Várban a kistoronyban a Natúrpark üzletét is.
Felújítottuk az Árpád-teret a Mezőgazdasági Iskola előtt, de
nem sorolom.

- *Kőszegi viszonylatban jelentős munkaadónak számít?*

- A gmk-t annak idején 4 fővel indítottuk, most általában 25-30
ember dolgozik nálunk.

Igyekszünk minden megrendelésnek eleget tenni, „felállásunk”
is olyan, hogy mindenféle szakember legyen köztünk. A fiamat
hazacsaltam külföldről azzal a céllal, hogy idővel átadhassam
neki a céget, holott ő elismert zenész előadóművészként dol-
gozott. Természetesen a céghez szükséges szakmai képzettséget
megszerezte még érettségi és a Zeneművészeti Főiskola előtt.
Jelenleg is itt dolgozik a telepen. Tehát ilyen módon biztosítva
látom a vállalkozás jövőjét.

Kapcsolatban állok a Munkaügyi Központtal, gyakran érkeznek
tőlük munkavállalók. Valahogy én nem tudom elfogadni a
munkanélküliség tényét. Ha valaki élni, fejlődni és dolgozni
akar, és nem csak a minimumra alapozva tengeti az életét,
akinek igényei és céljai vannak, az az ember mindig is talált
munkát magának. Természetesen előfordulhat, hogy nem épp a
szakmájában, vagy az elvárásainak megfelelően, de át is
képezheti magát, erre manapság minden lehetőség adott. Mégis
kevesen élnek vele. Ez, sajnos országos jelenség.

- *Ön rendkívül dinamikus ember, annak ellenére, hogy mint az
imént elárulta, 62 éves. Nem érez rá készletet, hogy ismét vala-
mi új tevékenységbe kezdjen?*

- De igen. Meg is csináltam. Szerencsére nem igazán érzem a
koromat.

Nekem soha semmi közöm nem volt a mezőgazdasághoz, de
szerintem ezen a területen is ki kell próbálnom magamat!
Telepítettem egy hatezer fás almást a Guba-hegyen. Jövőre fog
komolyabban termőre fordulni. Fogyasztásra szánom a meg-

felelő példányokat akár külföldre is. Az apróbbak konzervgyár-
ba kerülnek, de lé-almaként is eladható több mázsa. Sokféle
dolgot lehet majd ebből még „kihozni”, többféle lehetőség
vetődik fel ezzel kapcsolatban, akár még egy komoly kőszegi
almafeldolgozó is létesülhetne...

De, hogy a jelenlegi témánknál maradjak, új tevékenységnek
nézünk elébe itt is.

Unió csatlakozásunk következménye, hogy a 2006-os évtől
nagyon szigorú biztonsági előírásoknak kell majd megfelelniük
a játszótereknek. Városban, falun egyaránt. A legszerényebb
játszótér kialakítása is 6-7 milliónál kezdődik, a határ pedig a
csillagos ég lehet. A játékok szerkezetével nincs ugyan
különbözőbb probléma, viszont sok-sok négyzetméternyi gumi
talpazatot, aljzatot kell a hinták alá elhelyezni.

Ezt a „gumiszőnyeget” pillanatnyilag az országban még csupán
egyetlen helyen, Ócsán gyártják... egyelőre.

Megjelent 2005. októberében.

Helybeli iparostól helyben a garancia

Derdák Gusztáv asztalosmester műhelye a Sánccárok utcában igazi kis varázsdoboz. Tele van mindenféle érdekes, rejtélyes célszerszámmal, a kívülálló számára titokzatos rendeltetésű eszközökkel, és jó illatot árasztó faanyagokkal. Érezni benne a jókedvű munka légkörét. Még akkor is, ha most éppen csupán ketten vagyunk. Dehogyan ketten, egy kedves kis kölyökkorú kutyus bátortalanodik oda hozzánk, mintha legalábbis segíteni akarna nekem az amúgy szűkszávú, szerény gazdit szóra bírni.

- Családjában voltak hagyományai a szakmának?

- A nagyapám volt asztalosmester, aki sajnos a világháború után nem tért vissza családjához.

Nagyszüleim Amerikából települtek haza, apám ott, azon a távoli földrészen, Clevelandben született.

Talán a génjeimben valahol benne lehetett, hogy ezt a szakmát kell választanom. Az öregek mindig azt mondták, hogy legalább egy szakmája legyen az embernek, mert azzal bármikor lehet valamit kezdeni.

Kőszegen születtem, itt tanultam ki a szakmát. Katonaéveimet követően az Asztalos Ipari Szövetkezetben dolgoztam, 1972-ben 27 évesen mestervizsgáztam.

A kátéeszben 15 évig dolgoztam. Amikor aztán már másodállású kisipart lehetett kiváltani, én bizony belekezdtem.

Hamarosan kiderült, hogy munka, vagyis megrendelés lesz bőven, ezért véglegesen otthagytam a munkahelyemet és önállóítottam magam.

30 évet dolgoztam kisiparosként. Most ezt egyéni vállalkozónak mondják, de nekem az iparos kifejezés jobban tetszik, mert a vállalkozó számomra mást jelent. De ha úgy tetszik, családi vállalkozásnak is nevezhetnénk, hiszen amikor a fiam elérte a megfelelő életkort, már jött hozzám inasnak, sőt a bátyám is volt egy ideig alkalmazott nálam. Ezért is beszélek gyakran szívesebben többes számban.

A fiammal a mai napig együtt dolgozunk, már ő is mester évek óta. Mindig van egy-két tanulónk, inasunk jelenleg a kilencedik, amióta foglalkozunk velük. Általában egyszerre egy fiú, lelkiismeretesen nem is tudnék többet vállalni.

- Az Ibrahim cukrászda belső faberendezése, falburkolata, a Götz Bababolt portálja, a Strucc cukrászda terasza és több üzlet faipari munkái dícsérik az Önök keze munkáját. Ezek saját terveik alapján készültek?

- Már kész belsőépítészeti terveket követve dolgozunk, de előfordult, hogy megbíztak az izlésünkben. Az Alpési Vendéglőnél saját elképzelésünk szerint készült minden, önállóak lehettünk.

- Gyakran panaszkodnak a kőszegiek, hogy nehéz iparost találni, mert Ausztriában dolgoznak a szakemberek. Mi erről a véleménye?

- Mindennél többet elárul az a tény, hogy 8-10 éve kaptunk utoljára „városi” megrendelést, mégpedig a Városháza felújításakor.

Köztudott, hogy ezek a munkák Kőszegen számunkra gyakorlatilag megszűntek.

A helyi iparos manapság nem rúghat labdába, a munkák nem jutnak el hozzánk, pedig három képviselő is van a testületben, akik talán tehetnének valamit ebben a témában. Hosszú évek óta vidékiek dolgoznak itt. Még olyan is volt, hogy Pécsről jött ide valaki... Ez azért számomra több szempontból is elgondolkoztató.

Elviszik a pénzt, nem itt költik el, nem itt adóznak, ráadásul, ha garanciális problémák vannak, már nem lehet utolérni őket, bottal üthetik valamennyinek a nyomát, pedig amikor elvállalják a munkát, mindent megígérnek.

Ez nagy gondja a városnak, csodálkozom, hogy arra még nem jöttek rá az illetékesek, hogy ha kőszegi iparosokat biznának meg, akkor hozzájuk garanciális problémával is lehetne fordulni, ha úgy adódik. Ráadásul mi a városnak adózunk. Vagyis több szempontból spórolhatna az Önkormányzat, de a leglényegesebb, hogy az esetleg felmerülő garanciális javításokért az eltűnt kivitelező helyett valakit meg kell majd fizetni. Esetleg ilyenkor gondolnak ránk.

- Kértek segítséget?

- Ugyan miért? Amit elmondtam, azt tudja mindenki. Az önkormányzat miért nem kőszegi iparost foglalkoztat? Tíz éve jött tőlük utoljára megrendelés. A mi szakmánkra biztosan igaz ez. Amikor néhány évvel ezelőtt az okmányirodát alakították ki és belső berendezését, akkor már nem volt ránk szükség. Igaz,

rendkívül jó nevű vidéki asztalost hívtak meg, de azt a munkát, amit elvégzett, azt bármelyik helybéli asztalos mesteremberre rá lehetett volna bízni.

- Ön honnan kap megrendeléseket?

- Amikor megnyílt a határ, természetesen éltünk a lehetőséggel. Ezért ne is ítéljen el bennünket senki.

Szépen kiépült a kuncsaftkörünk a szomszédos osztrák városokban, falvakban. Az elégedett megrendelők mindig továbbadják nevünket, címünket. Így élünk meg. Persze néhány magánszemélynek azért eszébe jutunk itthon is. Leginkább olyankor, amikor különleges elképzeléseik vannak, amelyeket mi szívesen teljesítünk. Egyedi termékeket készítünk, nem szériabútorokat, arra ott vannak a nagyobb cégek.

- Ezek szerint munkája során többet beszél németül, mint magyarul?

- Néha azért előfordul, hogy Szombathelyre, Keszthelyre, vagy éppen Sopronba megyünk dolgozni.

Ezekben a helyeken viszont aztán rendesen kinézik az embert, mert a helyiek úgy látszik máshol összetartóbbak. Eddig szerencsére még megüsztuk egy-két rosszalló megjegyzéssel, beszólással.

Összességében elégedett vagyok a megrendeléseink mennyiségével, nem szeretnék panaszkodni, csak hát néhány dolgot el kellett mondanom.

De hogy valami érdekességet említsek, járt nálam Makovetz úr is, az ő tervei alapján készítettünk-építettünk egy házat Budapesten, a Pasaréti úton. Ez egy évig tartó, örök élményt adó, nagyon szép feladat volt.

- Tagja valamelyik iparos érdekvédelmi szervezetnek?

- Az Iparkamarának, valamint az Országos Asztalos- és Faipari Szövetségnek vagyok tagja. Az Asztalosszövetség szervezésében nemrégiben voltunk egyhetes körutazáson ausztriai gépgyárakban.

Mindig jó programokat szerveznek, jártunk már Riminiben, Milánóban, Nápolyban is. Műhelylátogatásokkal egybekötött tanulmányutak ezek, útközben beszélgetünk, tapasztalatokat cserélünk az ország többi részéből érkezett kollégákkal. Megvitatjuk a látottakat, aztán persze mindig van alkalom egy kis kikapcsolódásra, városnézésre.

Gyakran rendez a szövetség gép-árveréseket is, ahová nagyon érdemes elmenni.

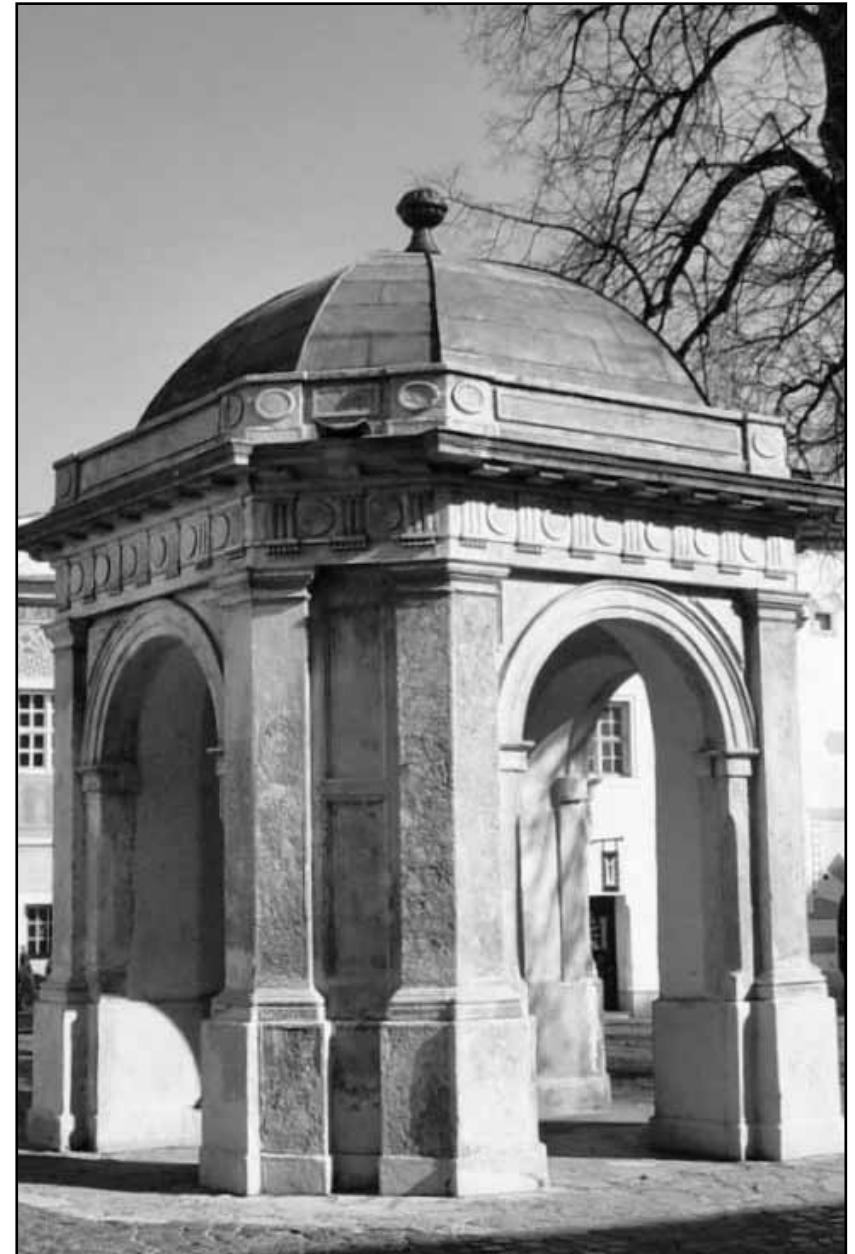
- *Úgy gondolom, hogy szívesen emlékezik vissza egy néhány évvel ezelőtti alkalomra.*

- 1982-ben három napos továbbképzést tartott a szövetség, ahová minden résztvevő vitt egy saját tervezésű és saját készítésű kis „műremeket”, természetesen mindenki a tudása legjavát adva. Valamennyien zsűritagok voltunk, ami azt jelenti, hogy mindannyian szavaztunk az általunk legjobbnak, legszebbnek, legművészebbnek ítélt darabra. A díj „Az év asztalosa” cím elnyerése volt. Sikerült elhoznunk a címet.

- *És mit ábrázolt az Önök pályázati munkája?*

- Egy templomszerű, vagy inkább dómhoz hasonlító fiókos kis ékszerdobozt készítettem.

Megjelent 2005. novemberében.

A gyógyító cél szentesíti az eszközt

Családi ház a Velemi úton, a barátságos kis váróhelyiségben még nem vár beteg Puzstai Szilveszter doktor úrra, rajtam viszont kisebb izgalom lesz úrrá, mint mindig, ha orvoshoz kellett mennem.

Szerencsére a doktor úr mosolyogva fogad, sőt nem látok csillogó szűrő-vágó eszközöket sem, pedig megmutatja valamennyi kezelőhelyiségét.

Nyugalmat árasztó színek, barátságos bútorok és könyvek, oklevelek mindenütt. És persze a csoda „hightech” berendezések. Bár beszélgetni jöttem, azért nem úszom meg a doktor úr arteriográfus vizsgálata nélkül.

- Ha egy orvost megkérdeznék, hogy kiskorában mi szeretett volna lenni, általában azt a választ kapja az ember, hogy mindig is orvos akart lenni. Ön is erre a pályára készült már gyermekként?

- Eredeti elhatározásom szerint is orvos akartam lenni, de aztán megcsillantották előttem a katonatiszti pálya anyagi előnyeit, ami nagyon elgondolkoztatott, mert hát apámnak, a pácsonyi igazgató-tanítónak soha nem volt annyi pénze, ami elég lett volna...

Tehát oda jelentkeztem, de egy haragosunk által rólam írt rossz vélemény miatt be sem hívtak felvételizni. Rájöttem, alkalmatlan is lettem volna.

Köszegen jártam gimnáziumba, NB II-es bokszoló voltam,

népitáncosként az Ungaresca alapító tagjai közé tartoztam. Szertornáztam, sportoltam, és jó tanuló voltam. Szakmám is van, mégpedig szövő, ennek az a magyarázata, hogy a gyárban bokszoltam, ezért oda mentem dolgozni is. Egy évet Pécsen az egyetemen műtösként töltöttem, aztán felvettek. Egyszer apám néhány forintos fizetésemelése miatt kivettek a kollégiumból engem és joghallgató öcsémet is, de nem estünk kétségbe, a munka soha nem volt idegen tőlünk.

Minden nyáron pincérkedtünk Balatonlellén, amivel többet kerestem - 13.600 volt a fizetésem - mint apám három év alatt. Év közben egyetem mellett Zobák-aknán a bányában dolgoztam, elsősegélynyújtó voltam éjszaka. Minden lehetséges alkalmat megragadtam a pénzszerzésre, még filmekben is statisztáltam több alkalommal. Végigdolgoztam az egész életemet, tízévesen kezdtem. Amikor szombatoként befejeztük az iskolát, délután már a vasúton dolgoztunk, nyáron a cséplőgép mellett zsákoltunk. Bennünket nemigen kellett támogatni szüleinknek. Nem is kértem pénzt tőlük soha.

- Az igazi munka pedig még Ön előtt állt...

- 1970-ben végeztem, december 10-én elindultam feleségemmel, Gabriellával és első gyermekünkkel Tamással - aki az egyetem ideje alatt született - Hosszúperesztegre, és két nappal később megkezdtem a munkát. Az egyetem elvégzése után egy hónappal.

Négy évig dolgoztam ott, de a környék orvosa is én voltam, sőt helyettesítő is. Mivel én voltam a legfiatalabb, engem kértek meg. Megállás nélkül dolgoztam, de nem bántam.

Amikor a katonaság alatt világra jött a második gyermekem, avatásig haza sem tudtam jönni, feleségem ott élt egyedül a kicsi gyerekekkel. Falun ő, aki pécsi, városi születésű. Négy év után eljöttünk, mert nem volt sportolási lehetőség, én pedig világeletemben birkózó akartam lenni, és a gyerekeim számára is fontosnak tartottam a sportolást.

- Külföld soha nem vonzotta? Soha nem keresett magának állást másikkal, az orvosokat jobban megfizető országban?

- Én nem kerestem, engem kerestek meg. Amikor kézhez kaptam a diplomámat 1970-ben, feleségem Los Angelesben élő rokonától meghívólevelet kaptam, miszerint Long Beachben a város milliomosok lakta negyedében vegyem át az ő háziorvosi praxisát, nyugdíjba vonulása miatt. Készen várt volna a berendezett 12 szobás ház, márkás autó. Annyit kellett volna tenni, hogy kimegyünk Ausztriába kirándulni egyet...

Nagy volt a kísértés, de ez akkoriban disszidálást jelentett volna, amivel egész családomnak ártok. Öcsém éppen akkor volt ügyészségi fogalmazó, apám tanító, nem akartam az életüket tönkretenni.

- *Eszébe jut néha az elszalasztott lehetőség ?*

- Ritkán, de épp tavaly emlékeztetett rá a sors. Amerikai turisztacsoport egyik tagja rosszul lett, én láttam el. Ekkor derült ki, hogy ő éppen a körzetembe tartozott volna, ahol nekem szánták az orvosi praxist. Kincses doktor betege volt annak idején, akinek a helyére mehettem volna.

- *Biztosan sok kitüntetés birtokosa...*

- 1987-ben a Köszeg Sportjáért kitüntetést kaptam, amit az akkori tanácselnöktől Preininger Ferenctől vettem át. 2001-ben a Pro Ferro - A Vasútért - ezt az elismerést azért kaptam, mert a vasutas árvaházban 30 évig gyógyítottam a gyerekeket. 1988-ban Csehák Judittól az akkori egészségügyi minisztertől a Kiváló Munkáért miniszteri dicséretet, 2003-ban a Pro Urbe - Köszegért kitüntetést a polgármestertől vehettem át.

- *Igyekezett befolyásolni fiai pályaválasztását?*

- Nem, soha. Ennek ellenére legkisebbik fiam Gergő, már gimnazista korában kifejezetten készült az orvosi hivatásra, pedig annyira dédelgettük, hogy nem akartuk erre a küzdelmes pályára szálni.

Azt mondta, mire végez épp ideje, hogy átvegye a praxist, mert én már nyugdíjas korú vagyok. Jó lesz, mert akkor ketten leszünk, nem kell helyettesről gondoskodnia, ha el akar menni

egy tanfolyamra. Ő is mindent el fog végezni, amit én. Azért is örülök, mert már Ausztriából is egyre többen jönnek, hiszen egész Burgenlandban nincs ilyen felszereltségű rendelő.

Szilveszter és Tamás fiannak abban próbálok segíteni, hogy eredményesen kapcsolják be vállalkozásaikat a környék vérkeringésébe.

- *Lézer akupunktúra, manuálterápia, mágneses készülékek. Az orvosoktól általában idegen a természetgyógyászat, sokan kuruzslásnak tartják...*

- Mindig igyekeztem úgy dolgozni, hogy többet adjak, mint amit elvárnak. Egy általános orvosnak a felkészültségét én mindig meghaladtam.

Sok féltve őrzött titkot ismerek a természetgyógyászat világából. A természetes gyógymódokat, az étkezés és a sport fontosságát előtérbe helyezem az orvoslásnál. Az egészséges életmóddal is sok mindent meg lehet változtatni. Sok olyan „csodát” műveltem már műszer-gépeimmel, amire a hagyományos orvoslás

nem lett volna képes. Ezekkel a felszerelésekkel bármit el lehet érni. Egy gerincferdüléses osztrák srác fordult hozzám bizalommal - most nemzeti crossmotoros sportbajnok. Szerelemre vágyó tizenéves kislány szörnyű arcbőrproblémákkal, akire ránézni sem szeretett senki, néhány kezelés után hitetlenkedve mesélte, hogy csókot kapott egy fiútól. A mágneses ágy visszaállítja azt a hagyományos normális töltést, ami valamikor a Földön volt. A tejtermelésre is pozitívan hat. Mágneses kezeléssel csonthártyagyulladás lehet kezelni...

- *A szombathelyi televízióban bemutatta az arteriográfit. Érdeklődnek utána az emberek?*

- Igen feltétlenül. Nagyon hasznos ez a szerkezet, az érrendszeri betegségek megelőzésében van felbecsülhetetlen jelentősége. Az erek faláról visszaérkező nyomáshullámokat dolgozza fel a rendszer, azokból következtet az erek állapotára.

- *Hogyan tart lépést a kutatások eredményeivel?*

- Minden továbbképzésen részt veszek. Idegen nyelvű szakirodalommal nem foglalkozom, a magyar orvosoknál egyébként sincs jobb a világon. Egy magyar orvos csoport fejlesztette ki az arteriográfit is...

Megjelent nálam vezetőjük, egy professzor, hogy megnézzé ki az, aki erre vállalkozik, és saját szemével lássa valóban használm-e a készüléket. Nagyobb kihívást jelent a számítógép és a modern programok megtanulása ebben a korban.

- *Sokak számára irigylésre méltóan energikus, fáradhatatlan. Hogyan éri ezt el?*

- Elsősorban azért van ez így, mert szeretem a munkámat. Ez nem is munka, hanem hivatás. Sportolok, nem dohányzom, bírom a „tempót”. 63 évesen 100 fekvőtámaszt megcsinálok egyhuzamban. Szükség is van rá, hiszen a heti munka után, amikor ezután hazaérek, gyakran 8-10 beteg vár rám, hogy ellássam őket. Szombaton reggel kezdek ügyelni, és hétfő reggelig ügyelek, sofőr is vagyok, szóval minden.

Ez a mi családi vállalkozásunk, a Pusztai Egészségügyi Bt. vállalkozása. Házi orvos, de üzemorvos is vagyok. Feleségem intézi, irányítja az ügyeinket.

Nagy nyereség lehet a községieknek, ha fiammal megerősödve folytathatom hivatásomat egészen addig, amíg számomra Isten megengedi, aztán ő veszi át a munkámat...

Megjelent 2005. decemberében.

Sportos üzletemberek

A tudós Gábor Dénes szerint a jövőt nem lehet előre látni, de meg lehet alkotni.

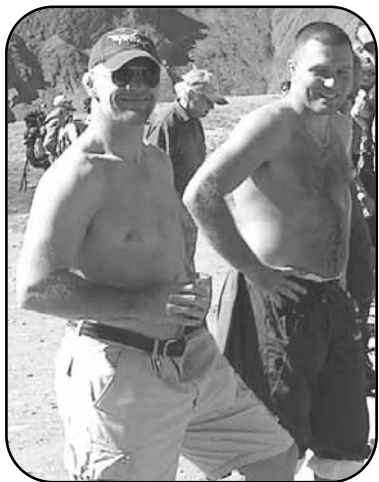
Ez a gondolat talán leginkább a sportolókra, és a sport iránt elkötelezett emberekre igaz. Akik eleve nem várnak, s nem hagyatkoznak jóslatokra, hanem teremtő fantáziájukból és energiáikból alkotják meg saját sportjövőjüket, eredményeiket. Világos célkitűzés, versenyszellem, a követelmények és lehetőségek reális felmérése, következetesség és kitartás a megvalósításban. Mindezek nélkülözhetetlenek a sport világában, de jótékonyan hatnak bármilyen gazdasági vállalkozás életképességére, eredményességére is.

A hagyományos küzdősportokkal kötött fiatalkori barátság a Kőszegen élő Pusztai testvérek esetében nem csak a sportos életmódhoz, és a hivatáshoz való kapcsolatukban hagyott maradandó nyomot, de az előbbi szavakkal jellemzett sportszellem hatja át üzleti felfogásukat is.

Ifjabbik Pusztai Szilveszter a Dark Dog Motors üzlet büszke tulajdonosa.

- Mindig dédelgetett álmom volt egy motoros bolt létrehozása, mivel régóta motorozom, ami rendkívül nagy szenvedélyem - fogad mosolyogva.

- Ez ugye nem az első kereskedése?

- A szomszédos mini diszkonttal kezdtem el vállalkozói pályafutásomat tizenegy éve. Előtte autószerelőként dolgoztam Ausztriában, mert itt nem volt annyi lehetőség, sőt jobban meg is fizettek. Amikor lejárt a munkavállalási engedélyem, a Ford Strausshoz mentem dolgozni, mert mindig érdekelték a motoros járművek. Aztán egy időre mégis hűtlen lettem hozzájuk, mert 1994-ben megnyitottam az akkoriban még élelmiszer jellegű vegyes üzletet. Nyolc éve a Dreher sörgyárak hivatalos mintaboltjaként működik, és azóta már csak italok kaphatók ott.

- A régi álmom mégsem hagyta nyugodni...

- Idén március 16-án nyitottunk. Robogók forgalmazásával kezdtünk az üzlettársammal.

Már szervizünk is van, alkatrészeket szerzünk be, és használt motorok bizományi kereskedésével foglalkozunk. Rendelésre egyedi igény szerint akár külföldről is vállalunk beszerzést.

Nyáron a motorozás szezonális jellegéből következően nagyobb volt a forgalom, most a javítások aktuálisak, amit az üzlettársam végez. Ő rendkívül profi szerelő. Hobbi szinten crosszom 3-4 éve, de mi országúti közlekedésre is használjuk a motort. Nyáron Olaszországba, Horvátországba sem autóval megyünk a feleségemmel.

- Az egyéb sportok is közel állnak Önhöz?

- 12 évig birkóztam, manapság is bejárom az edzésekre segíteni. Régebben boksoltam, talán kicsit nekem is köszönhető, hogy újból létrejött a bokszklub. Annak idején Csingi bácsi velem kezdett el először foglalkozni, aztán többen csatlakoztak hozzánk, így fejlődött fel ismét a kőszegi boksz-élet. És persze édesapám jóvoltából, aki sokat segített ebben. Anyagilag is, és abban is, hogy igyekezett megszervezni a támogatásokat. Népszerűsítette a bokszot, toborozta fiatalokat, és most meg lehet nézni, mennyien vannak a srácok, és milyen eredményeket érnek el.

- Úgy hallottam, hogy egy nagyszabású terv van születőben...

- Egy, az országban ez idáig egyedülálló szuper motor versenypályát szeretnénk építeni, ezért a társammal létrehoztuk a Kőszeg Ring Kft-t. A város elfogadta a tervet, most a Földhivatalnál rojduk a köröket.

Horvátszidány irányában a téglagyári tó felett olyan 1557 méter hosszú sportpálya komplexum létesülne elképzelésünk szerint, amely nemzetközi színvonalú, nemzetközi szabványoknak megfelelő 6 méter széles aszfaltos versenypálya lenne.

Magyar bajnoki futamokat, EB, VB-futamokat lehet majd rendezni akár már jövő év nyarán. Maga a pálya környezete is nagyon kulturált lesz, kiszolgáló helyiségek, büfé, öltöző, tusoló, mellékhelyiségek a versenyzőknek, nézőknek egyaránt. A parkolók kb. 250 személyautó részére lesznek kialakítva.

A Kőszegen élőket egyáltalán nem zavarná a várostól viszonylag távol eső pálya zaja. Környezetszennyezéssel sem kell számolnunk, mert ezek katalizátoros, nagyon korszerű, szó szerint szupermotorok. Ausztriában egyedül Hardbergben van ilyen pálya, de az annyira túlterhelt, hogy 3 évre előre le van foglalva. Onnan is jelezték felénk, hogy majd szívesen jönnének ide edzeni. Ez a kiszolgáló személyzet részére munkalehetőséget biztosítana, rendszereset és alkalmit is. Sőt idegenforgalmi szempontból is jó lenne, hiszen rendszeresen, sőt szezonban naponta igénybe vennék a szálláshelyeket, éttermeiket, nem kis létszámban.

Pusztai Tamással a családi kft. szaküzletében, a "Varduza" sportfelszerelés és túraszabadidő kereskedésben találkoztam.

- Itt minden megtalálható, ami a sportoláshoz szükséges?

- Igen. Biciklizéshez, hegymászáshoz, túrázáshoz, úszáshoz, mindenhez. Mezek, kabátok, cipők, pólók, szemüvegek, nem sorolom. Ismerni kell persze a kőszegi igényeket. Ami az országban máshol ezerszámra eladható, abból itt egyetlen darab sem kelne el.

Az üzlet és a raktárkészlet komoly befektetést igényelt, az áraink ennek ellenére „barátságosak”. Több céggel úgy állapodtunk

meg, hogy a városban mi vagyunk a kizárólagos forgalmazók. Siszervíz és kölcsönző is működik itt, sőt snowboard javítással is foglalkozunk, ami országosan sem túlságosan elterjedt.

- A sport szeretete bizonyára nem új keletű Önnél.

- 12 évig birkóztam különböző egyesületekben NB I-es szinten, de mindenféle sportot szeretek.

Testnevelést tanítok egy szombathelyi középiskolában, amióta az egyetem elvégzését követően visszajöttem Budapestről.

Otthon van egy sport- és gyógymasszázs szalonom, ahol tanítás után dolgozom. Ennek előzménye, hogy 12 évig Ausztriában egy focicsapatnál masszörködtem.

Többféle edzői „papirom” van. Az elmúlt évben sioktatói vizsgát tettem Ausztriában, csoportokat is vihetek. Minden évben vízi táborozni viszem az iskolából a gyerekeket, vízi vezetői engedéllyel, motorcsónak-vezetői és vitorlásvizsgával is rendelkezem. Tavaly a barátaimmal öt nap alatt lebicikliztünk a tengerpartra, de minden évben teszünk hasonló távú, 500-600 kilométeres túrát.

Hegymászóként legutóbb 4000 méter fölött jártunk. Csaknem húsz hegycsúcsot meghódítottunk már összeszokott kis csapatunkkal. Ebben az évben Nyugat-Európa legmagasabb csúcsa, a 4808 méteres Mont Blanc a cél.

- Lesz „sport-utánpótlás” a családban?

- Fiam, aki 12 éves, tavaly a diákolimpián második lett birkózásban, nagyon ügyes és látványosan fejlődik. Focizik is. Ragaszkodom hozzá, hogy sportoljon, ebben nincs nálunk demokrácia. Hasznosabb időtöltés, mintha a számítógép előtt ülne naphosszat. Egyébként kitűnő tanuló.

Apánktól mi is következetes rendszerességet tanultunk, ami mindenkinek csakis előnyére válhat.

Megjelent 2006. januárjában.

A szépség boszorkánykonyhájában

A kozmetikus szó hallatán a fiatal lányok leginkább csak legyintenek. Többnyire jogosan, mert úgy gondolják, hogy még nincs rá szükségük.

Harminc felé közeledve azonban már egyre többen esnek gondolkodóba a lehetőségeket számba véve.

Negyvenen túl csaknem minden nő halaszthatatlan készíttést érez egy kis szépülésre. Ellenben a teremtés koronái ilyenkor gyakran bosszúsak lesznek, és összevont szemöldökkel azon morfondíroznak, hogyan is lehetne ezt a szót kitörölni a szótárból.

Németh Ildikó kozmetikussal hangulatos kis Városház utcai üzletében beszélgettem - ej, de könnyörtelen tükrök, ám sokat ígérő, színesen csillogó üvegcsék és illatos téglék „társaságában”.

- Hat évvel ezelőtt nyitottam az üzletemet. Azt nem állíthatnám, hogy egész életemben erre a szakmára készültem, sőt a gimnáziumi éveim alatt sem igazán tudtam, hogy mi leszek, „ha nagy leszek”.

Szüleim azt szerették volna, ha anyukám illatszerboltját én viszem majd tovább, ezért érettségi után elvégeztem Győrben egy kereskedelmi iskolát. Ez alatt az idő alatt rájöttem, hogy a kereskedelem nem az én világom. Szeretek emberekkel foglalkozni, a szépségápolás mindig érdekelt, ezért döntöttem aztán a kozmetikus szakma mellett. Ez két évnyi tanulást jelen-

tett még, Sárvarra jártam gyakorlatra a Danubius Hotel kozmetikájába.

- Sokan nem szeretik, ha tanuló foglalkozik velük, mert pénzükért jobban megbíznak az üzlet tulajdonosában, vagy idősebb kozmetikus mesterben...

- A szállodában nem volt állandó a vendégkör, így nemigen tudhatták, hogy tanuló kezeli őket vagy nem. Az oktatónk pedig ragaszkodott hozzá, hogy mi tanulók is részt vegyünk a munkában, ne csak nézzük, ahogyan ő dolgozik. Természetesen nem engedett volna a vendég közelébe sem, ha felkészületlennek mutatkozunk.

- Manapság rendkívül sokféle márkájú és minőségű szépségápoló szert lehet beszerezni az üzletekben, amelyek szinte sugallják, hogy „csináld magad”. Jelent ez konkurenciát egy kozmetikus számára?

- Hasznos, ha a hölgyek otthon saját maguk hatékonyan ápolhatják magukat, ám ezek a készítmények csupán kiegészítik, de nem helyettesíthetik a szakember munkáját. Például alapos bőrtisztítást házilag nemigen lehet végezni, pedig az minden egyéb szépészeti művelet alapja.

Vendégeimnek külön kérés nélkül is rendszeresen adok szakmai tanácsokat, bőrtípusuktól függően javaslok különböző, üzletekben beszerezhető termékeket. Ez rendkívül fontos, hiszen bizonyára mindenki tapasztalta már, hogy a mutatós dobozban „találomra” vásárolt többnyire borsos árú krém, arclemosó, testápoló, pakolás, stb. nem hozta meg a kívánt eredményt. Szakember tanácsára mindig szükség lenne, ami nehezen képzelhető el a nagyobb üzletekben, áruházakban.

- Kőszegen a város méretéhez képest viszonylag sok kozmetikus dolgozik. Tekintetbe veszi ezt árainak kialakításánál?

- Feltétlenül, de inkább minőségi termékekkel és minőségi munkával igyekszem kiérdemelni vendégeim érdeklődését és bizalmát.

Sokan jönnek hozzám ajánlás alapján, gyakran távolabbi osztrák városokból is. Ennek nagyon örülök, és vendégeim elégedett arca mindig sikerélményt és kellő biztatást ad a további tanuláshoz. Rendszeresen járok továbbképző tanfolyamokra, ami elengedhetetlen az állandóan változó „divatok” korában. Természetesen figyelemmel kísérem a szaksajtót is új hatóanyagok, újabb lehetőségek után kutatva.

Mivel az egészen fiatalok csak problémás arc bőr esetén fordulnak kozmetikushoz, ezért orr- vagy köldök-piercinget és fül lyukasztást, fájdalommentes fülbevaló belövést is végzek. Ezen kívül a testfestés is mindennapossá vált a fiatal lányok körében. Ez különféle minták hennával való bőrre festését jelenti, ami persze lekopik, bár egy ideig a tetoválás illúzióját kelti.

- Az utóbbi években tőlünk nyugatabbra divatba jött a tartós smink-tetoválás. Nálunk van rá igény?

- Eleinte csak osztrák és egyéb külföldi vendégek kérték, nálunk még idegenkedtek tőle. Talán kicsit tartottak a fájdalomtól, bár inkább csak enyhén kellemetlen maga a művelet, de a végeredmény mindenképpen megéri. Aki rendszeresen sminkeli magát, kényelmetlenül érezheti magát festék nélkül az uszodában, strandon, vagy mondjuk, amikor ébredés után is szeretne szép lenni. Ez elérhető a sminktetoválással, a szemöldök, szemhéj, szájkontúr, ajaksatírozás megfelelő megoldás lehet. Ebben az esetben az sem elhanyagolható szempont, hogy nem kell naponta akár többször időt fordítani a sminkelésre.

Bőrtípustól függően 3-5 évig nem halványodik el, de végzek szükség esetén egyszeri általában egy éven belüli ingyenes korrekciót.

- Ez nem olcsó beavatkozás...

- Valóban többbe kerül, mint az átlagos, hagyományos kezelések, de ha arra gondolunk, hogy évek alatt, hosszú távon sokkal kevesebb (szintén nem olcsó) dekor kozmetikumot használ el ilyenkor az ember lánya, akkor belátható, hogy jó befektetés.

- Mi értendő a hagyományos kezelés fogalma alatt?

- A teljes arckezelés alkalmával bőrpuhítást, bőrradírozást (tisztítást), arc- és dekoltázmasszírozást végzek pakolással. Gépi módszerrel (iontoforézis) érem el a hatóanyagok mélyebbre jutását a bőr rétegeiben.

A testkezeléseket leginkább narancsbőr ellen alkalmazom. Utóbbi a fogyókúra hasznos és látványos kiegészítője lehet, mert magától a kezeléstől nemigen lehet lefogyni.

Természetesen nem kell kérni valamennyit, mindenki igényétől, pénztárcájától és idejétől függően választhat. A közhiedelemmel ellentétben kozmetikushoz járni nem felesleges luxus, és nem jelent anyagi csődöt. Erről bárki meggyőződhet, aki felkeres.

- A szakma szempontjából előnyös, ha valaki ilyen meggyőző külső adottságokkal rendelkezik?

- A fiatalság több szempontból előnyös, mindenesetre talán éppen azért „találták ki” ezt a szakmát, hogy a hölgyek némi segítséggel tovább megőrizhessék fiatalságukat, szépségüket. A férfiak pedig igazán ne bosszankodjanak, ha életük párja kozmetikushoz jár, hiszen úgyis nekik akarnak tetszeni!

Megjelent 2006. februárjában.

Virágok és katicák

Sz. Lennert Zsuzsa a Várkörön az ódon hangulatú Lauringer-házban nyitotta meg öt évvel ezelőtt a Brigitta Virágszalont.

A kőszegiek már mint régi ismerőshöz járnak hozzá mindig újabb virág- és csokorcsodákat felfedezni a „katicás” boltba. Pedig Zsuzsa azelőtt évtizedeken keresztül csak turistaként fordult meg a városban.

- Budapesten születtem, ott éltem negyven évig. Kertészeti technikumot végeztem, szőlész, borász és dísznövénykertész a végzettségem, tanultam virágkötészetet is.

Férjemmel sokáig egy építőipari vállalkozást vittünk a fővárosban. Tudom, hogy a beton és virág távol állnak egymástól, de valahol a szívem mélyén mindig egy saját virágboltról álmodtam. Amikor végre megvalósulhatott az álmom, a lányommal együtt hoztunk létre saját üzletet, amelyben sok örömünk volt. Ennek ellenére elvagyódtam a nagyvárosból.

Amikor egyszer aztán úgy döntöttem, hogy valóban elhagyom Budapestet, igazából Keszthelyre szerettem volna költözni, ezért a „K” betűnél kerestem a hirdetések között. Mivel ott nem volt kiadó vagy eladó üzlet, megakadt e szemem az újságban közelében lévő Kőszeg város nevén, ahol „véletlenül” éppen ezt a helyiséget hirdették bérbeadásra.

Azelőtt gyakran jártam ebben a gyönyörű városcsokrában, de amikor ismét eljöttem, megálltam itt a Fő téren, körbenéztem és

eldöntöttem, hogy most már végleg itt maradok. Vettem a patakparton egy kis házat, ott élek a fiammal, aki jelenleg még tanul.

- *Végzett piackutatást nyitás előtt, hogy van-e szükség egy újabb virágüzletre?*

- Nem. Az ösztöneimre hallgatva cselekedtem, és az idő engem igazolt, mert ahogyan kezdték megismerni a munkámat, úgy jött egyre több vásárló.

Nálam nincs két egyforma csokor, mert olyat nem tudok készíteni. Ösztönösen állítom össze a virágkompozíciókat, minden belülről fakad. Hogy mivel és hogyan díszítek, abban az időjárás, a hangulatom mindig befolyásol. Számomra pihenésképpen, vagy feszültség levezetőnek is jó a virágkötés - olyankor gyakran alkotok.

Brigitta lányommal rendszeresen tartunk szakmai eszmecsereket. Ő a fővárosban egy Art Fleur üzletben dolgozik, és már régen túlszárnyalta tanítómesterét - aki én voltam. Éppen Angliába készül, hogy ott kamatoztassa tudását.

- *A díszítéshez honnan kap ötleteket? Nézeget virágkötészeti katalógusokat?*

- Nem másolok senkit és semmit. Sokak szerint már a kirakatból is látszik, hogy valamiféle egyéni stílusom van.

Persze a „divattal” azért lépést tartok. Nagykereskedésekben - Szigetszentmiklóson, Sopronban vagy Ausztriában találkozom az újdonságokkal, kiegészítőkkal és kellékekkel. Nyitott vagyok minden újra, szerencsére a vásárlóim is.

Eleinte idegenkedtek az emberek a kész csokroktól, aztán belátták, hogy kényelmesebb, gyorsabb így, nem kell sorba állni, sőt idő előtt sem hervadnak el a virágaim.

Azért is hasznos ez a megoldás, mert sokan bizonytalanok az összeállítást illetően. De ha ránéznek, megtetszik, már lehet is vinni. Nőnapkor és egyéb hagyományos virágos napokkor derül ki, mennyire praktikus.

Kőszegen kiváló az emberek ízlése, ennek az országrésznek megvan a maga nyugatias hangulatú színvilága, stílusa. Pesti

születésű ember lévén ezt meg tudom állapítani. Ott az a sikk, hogy minél harsányabb, feltűnőbb legyen a csokor. Itt az igényes, elegánsan szolid iránt van kereslet. Úgy érzem, ez az én ízlésem is.

Nem figyelem mások üzletét, az áraikat sem. Ezért nem is befolyásolnak semmilyen irányban. Nem tudom, máshol mi mennyibe kerül. Ha valaki nálam megkérdezi, mennyibe kerül a szegfű, és nem jön vissza, akkor gondolom, hogy máshol olcsóbban kapható. Akciózni nem szoktam, magát a szót sem szeretem. Vagy árleszállítás. Ezeket a kifejezéseket nem használom. A „meglepetés” jobban tetszik.

Tartok olyan fajtákat is, amelyeket máshol csak rendelésre hozatnak. Szerintem szükség van a nagy választékra. A nyugdíjas néni is inkább a picit drágább, de különlegesebb, szebb virágot veszi meg.

- *A virágillatról vajon végleg le kell mondanunk?*

- Ezek már olyan fajták, amelyeket a szállíthatóság, tartósság szempontjait figyelembe véve kísérleteztek ki.

Szegfűn, gerberán, néhány rózsá- és orchideafajtán kívül magyar termelőtől nem tudok virágot beszerezni, kénytelen vagyok leginkább hollandoktól származó virágokat árulni. Bár idén úgy adódott, hogy a Valentin-napi keresletre még ők sem voltak felkészülve, ezért a dél-amerikai Equadorból hoztak egzotikus virágcsodákat. Boldogan árulnám a magyar termelők virágait, de sajnos a „multik” miatt nagyon sok dísznövénykertész kapcsolta ki a fűtést az üvegházában.

- *Rendeltek már olyat, amit nem vállalt el, vagy lebeszélte a vásárlót?*

- Csak azt árulom, amit magam is szívesen hazavinnék. Első évben előfordult, hogy Valentin napkor egy úr fekete tulipánnal szeretne volna megajándékozni kedvesét. Hiába telefonáltam mindenhol, nem sikerült beszerezni, még Hollandiából sem. Valószínűleg azért, mert ilyenkor inkább a vörös rózsákra koncentrálnak még a nagykereskedők is. Egy fiatalembert például sikerült meggyőznöm, hogy 50 szál

rózsá nem mutat jól egy csokorban. Sokkal inkább egy kosárban, amit aztán majd valamikor visszahozhat. Nekem az is örömet okoz, ha valaki csak úgy gyönyörködni jön be az üzletembe. Nem haragszom arra, aki vásárlás nélkül távozik. Mindenkit hagyok nézelődni, de azt mindig észreveszem, ha valaki tanácsstalan.

Rendszeresen és szívesen adok szakmai tanácsokat a virágok kezeléséhez, ápolásához. Azt hiszem ez természetes dolog, különösen, ha valaki addig ismeretlen fajtájú virágot vásárol.

- *Melyik a kedvenc virága?*

- A napsárga rózsá. És ide tartozik, hogy a legnagyobb kedvencem a katicabogárka. Szeretem a helyes kis kosarakat minden mennyiségben, bár csak sokkal többet tudnék elhelyezni itt az üzletben. Telente kicsit szűkösnek bizonyul a helyiség, de jó időben szerencsére ki tudok pakolni még a kirakatok elé is.

Nagyon jól érzem magam Köszegen, nagy öröm számomra, hogy befogadtak és elfogadnak az itteni emberek. Szeretnék mindezért is hálás köszönetet mondani drága Lujzi néninek, aki már nincs közöttünk, és nagyon hiányzik. Ő egy élő legenda volt. Hosszú téli estéken, cserépkályhájá melegenél a vele való meghitt beszélgetések során ismertem meg ennek a csodálatos városnak a múltját. Továbbra is igyekezni fogok, hogy a munkámmal, ha csak egy picit is, de hozzájáruljak Köszeg város szépítéséhez, „építéséhez”.

Megjelent 2006. márciusában.

A virágoknak törődés kell, nem számítógépes program

Takács Péter a szombat-helyi Kertész Szövetkezet dekorációs részlegének vezetőjeként dolgozott, májustól azonban már főállású vállalkozóként nevelgeti virágait saját kőszegszerdahelyi birodalmában.

- Mennyire volt tudatos vagy szándékos ez a váltás?

- Korábban is megvolt a kis kertészetem a főállású munkahelyem mellett, tehát nem teljesen új számomra a vállalkozási forma.

Cégünk, ahol tanuló időmmel együtt 38 évet eltöltöttem, sajnos tönkrement, pedig az ország legjobban menő mezőgazdasági termelő szövetkezete volt... Csaknem kilenc hektár üvegházterületen termesztettük a cserepes növényeket, és parkosításokat végeztünk. A mi dekorációs részlegünk adta a növénydíszítéseket kiállítások, táncversenyek, illetve egyéb kulturális rendezvények helyszínén. Természetesen a tsz kiállítási standjait is mindig mi készítettük, számtalan díjat nyertünk, sőt rengeteg nemzetközi elismerést kaptunk gyakran magáért a rendezésért.

És bármilyen hihetetlen, de gyakorlatilag megszűnt a szövetkezet. Már túl sok import érkezik az országba, amivel a jelen-

legi szabályozóknak „köszönhetően” megfojtják a helyi vállalkozásokat, cégeket. A magyar piacok nincsenek védve, az első forinttól adóköteles a dísznövény. Az eladhatóság érdekében az áruk egyre csökken, tehát egyre kevesebbet lehet kérni értük, ugyanakkor például a gázdíj és egyéb energiahordozók ára töretlenül emelkedik. Logikusan kikövetkeztethető a végeredmény...

- Ön azonban nem adta fel.

- Nagyon szeretem a szakmámat és a növényeket. Szüleim és nagyszüleim is mezőgazdasággal foglalkoztak, abból éltek, éltünk.

A szülői háznál kezdtem először kicsiben foglalkozni paprika és paradicsom palánták nevelésével 1970-ben. Majd az egyházi virágok következtek, ezekkel párhuzamosan koszorúköttéssel egészítettem ki a tevékenységemet.

Később aztán tovább tanultam. Fertődre jártam szakközépiskolába, aztán Budapesten technikusminősítőt tettem le, virágkötészeti tanfolyamot Kecskeméten végeztem, majd Oladon mestervizsgáztam.

Jelenleg is folyamatosan képezem magam, érdekelnek a szakmai újdonságok, legyen az új növény, vagy növényvédő szer, kapcsolódó technológia. Rengeteg külföldi kiállításon jártam, többször voltam Hollandiában. Ha nyaralunk, vagy kirándulunk a családdal, szakmai szempontból is körülnézek. Rendszeresen veszünk virágokat és megpróbáljuk szaporítani. Minden évben van 2-3 új növényünk, szezonálisak és tartósak is. Nagyon újjal nem foglalkozunk, mert az 5 évig felmerülő licenccdíjak jelen-tősen drágítanák.

- A családban Ön az egyedüli kertész ?

- Lányom határőr százados, legkisebb fiam általánosba jár, a középső most érettségizik. Nagyfiam 27 éves, ő a követőm a szakmában. Nem beszéltem rá, önként választotta a kertészetet. Külön dolgozik, és mással - egyházi növényekkel - foglalkozik az üvegházában.

Mindig megbeszéljük, ki mit csinál, hogy legalább egymásnak

ne legyünk konkurensei. Sok mindenben együttműködünk, segítünk egymásnak. Főként az eladásban, ami rendkívül fontos, mert hiába dolgozik az ember, ha nem sikerül eladni, elbukta az egészséget. A pénzt is, a munkáját is. Mert a fűtési és egyéb költségeket - cserepet, műtrágyát, permetszert - ki kell fizetni, és ha elmúlt a szezon, kidobhatjuk a megmaradt virágokat.

- *Mennyire lehet előre kiszámítani az igényeket?*

- Nemigen lehet, még közel négy évtizednyi tapasztalat után sem. De nem csak ez a probléma ebben a szakmában. Itt állandó feszültség alatt van az ember, mindig veszélyben forog a munkája. Nyáron a meleg miatt, télen a hideg miatt.

Mostanában rendkívül szélsőséges az időjárás, amit tehetünk, hogy igyekszünk a hőt az üvegházban tartani, és minél több fényt juttatni a virágoknak. Tavalay már júliusban fűtenünk kellett...

A növények nem kérdezik, hogy miért van hideg, egyszerűen csak nem fejlődnek.

Rengeteget törődünk velük, ápoljuk őket, nem bizzuk a nevelésüket számítógépekre. Litván tözeget használunk, drága műtrágyát, és én magam keverem a földet, soha nem veszem készen.

Jelenleg az üvegházak korszerűsítésén dolgozunk, magasítjuk, ellátjuk hővédő ernyővel. A fűtőkorszerűsítés is halaszthatatlan.

- *Hol értékesít?*

- Szállodák, szállodaláncok és önkormányzatok részére, kulturális rendezvényekre, megrendelésre dolgozunk. Tagja vagyok a Köszeghegyalja Idegenforgalmi Egyesületnek is, amely szintén sok lehetőséget biztosít. Leginkább itthon adjuk el a virágainkat, vagyis ide a házhoz jönnek a vevők.

Gyakran teszünk ki becsületkasszára is néhány cseréppel, így könnyebben találnak hozzánk az érdeklődők. Van sok muskátlink, begónia, ciklámen, különböző vegetatív szaporítású csüngő növényünk, lobélia, verbéna, de több más szezonális és tartós szobanövény.

- *Mindenféle olcsó cserepes virágot lehet kapni a különböző nagyáruházakban is...*

- Az olcsóság csupán egyetlen szempont. Aki virágot vesz, szeretne sokáig gyönyörködni benne, ezért nekem az a véleményem, hogy érdemes inkább termelőtől vásárolni, aki maga neveli a növényeket. Ilyenkor a vásárló abban is biztos lehet, hogy a cserépben föld helyett nem kőgyapotot vagy szivacsot fog találni.

A piacokon, vásárcsarnokban helyi termelőktől lehet venni, ami azért garanciát jelent, mert oda vissza lehet térni, sőt lehet a növényekről beszélgetni.

Magam is szívesen adok tanácsokat. Gyakran elmondom például, hogy a páfrány nem szereti a gázfűtéses lakást, sem a dohányfüstöt. Nem szabad agyonöntözni a növényeket. Szegény virágok rémálma a műanyag cserép kaspóban, amelyben félig áll a víz...

Ha valaki idejekorán akar kiültetésre virágot vinni, inkább lebeszéltem róla. Mindennek megvan a maga ideje, a kiültetésnek, a metszésnek, sőt még egy ideig fagyra is lehet számítani. Ezért inkább akkor vigyék el, amikor már a szabadban hagyhatók a növények. Hogy ne tegyék garázsba, szobába őket, mert nem kapnak fényt, hamar megsárgulhatnak, és tönkre mennek. Nézelődni természetesen bármikor lehet. Nagy szeretettel várok minden érdeklődőt, jöjjenek, nézzenek körül, gyönyörködjenek a virágokban nálunk! Nem muszáj (azonnal) vásárolni.

Megjelent 2006. áprilisában.

Erejük az éberség

Egy politika- és fegyvermentes szervezet

Prácser Lajos a Kőszegi Polgárőrség Arany- és Ezüst Érdemkereszttel elismert elnöke. Alapító tagja volt a rendszerváltás után életre hívott civil szerveződésnek, majd egyesületnek.

- A polgárőrség tagjai ugyan fegyver nélkül teljesítenek szolgálatot, de feltételezem, nem előzmény nélküli a kötődése ehhez a nevében is rendfenntartáshoz kapcsolódó tevékenységhez.

- Évtizedeken keresztül katonai fegyverzeti üzemeltető mérnökként dolgoztam. Budapesten végeztem a Zalka Máté Katonai Műszaki Főiskolán.

A rendszerváltást követően átszervezések történtek a hadsereg-nél is, két éven belül megszűnt addigi munkaköröm, és méltánytalanul alacsony beosztásba helyeztek volna, ugyanakkor hatalmas anyagi felelősséggel járó területre. Mivel a szolgálati éveim megvoltak, kértem a nyugdíjazásomat. Századosként vonultam nyugdíjba.

- Tehát elveszítette a munkáját, ugyanakkor kapott egy új lehetőséget?

- Igen, de pontosabban: 1990-ben kezdtünk járőrözni, ám csak

1994-től vagyunk hivatalosan szervezetként bejegyezve. Miután megnőtt a szabadidőm, már többet és hatékonyabban tudtam foglalkozni ezzel a munkával. Krug Gusztáv jelenlegi megyei elnök úrral együtt voltunk alapító tagok, amikor ő a megsokasodott teendői miatt lemondott 2000-ben, akkor választott meg engem a kőszegi szervezet élére a tagság.

- Mi indokolta a Polgárőrség létrejöttét?

- A rendszerváltozással megnőtt a bűnözés, mert valószínűleg a rendbontók és bűnözők is már sokkal szabadabbnak érezték magukat.

Történt ez annak ellenére, hogy a rendőrség megfelelően látta el feladatát. Eleinte főleg a bolti lopások, besurranó tolvajlások szaporodtak el, erre alapítottuk meg, mintegy önvédelmi szervezetként a jelenlegi szervezet elődjét. Nem is voltunk egyesületként bejegyezve, csak működtünk.

Napközben leginkább a Fő téri vállalkozó boltosok igényelték közreműködésünket.

Aztán éjszaka és hétvégeken mindig hajnalig jártuk a várost. Esténként szolgálatba lépés előtt elmentünk a rendőrségre, elmondtuk, hogy kik vagyunk, és merre fogunk járőrözni. Elsősorban a középületeket - templomokat, könyvtárat, postát, polgármesteri hivatalt és a parkokat figyeltük. Amikor rendelkezést tapasztaltunk, beszóltunk az ügyeletesnek, hogy jöjjenek ki. Soha nem léptünk fel hatóságként, nem avatkoztunk közbe, csupán jeleztünk.

- Másfél évtizedes munkájukat elismerve az önkormányzat ma már számít is a város életében az Önök jelenlétére. Jelent ez valamit anyagilag is?

- A „hőskorban” mindenki saját civil ruhájában, saját gépkocsiját használva, saját pénzén tankolva és telefonálva vett részt a munkában. 2000 után jelentősebb támogatást kaptunk az önkormányzattól, majd a Polgármesteri Hivatal beépítette éves költségvetésébe szervezetünk támogatását. Már évek óta 300 ezer forintot kapunk.

Ami persze kevés lenne a hatékony munkához, ezért aztán vala-

mennyi országos és régiós pályázaton részt veszünk, amelyben cseppnyi esély is mutatkozik, hogy nyertesek lehetünk. Sokat köszönhetünk ezeknek a lehetőségeknek, hiszen így vásárolhatunk számítógépet, nyomtatót, fénymásolót, nagy teljesítményű elemlámpákat, távcsöveket, sárga fényvisszaverő mellényt, téli formaruhát.

Három gépkocsinkat is így „érdemeltük” ki. Újként megvásárolni természetesen elérhetetlennek tűnő luxus-álmom lett volna, nem is volt rá anyagi keretünk. A Határőrségnél és Belügyminisztériumnál leselejteztek, mi pedig pályáztunk rájuk.

- *Egy átlagemberhez képest milyen plusz jogai vannak a polgárőrnek?*

- Ugyanannyi jogunk van akár önvédelem szempontjából is, mint bármilyen magyar állampolgárnak.

A polgárőr csupán a szolgálat ideje alatt részesül fokozott büntetőjogi védelemben, mivel közfeladatot ellátó személy.

De mondhatok példát is. Egy éve nyertünk pályázaton egy mobil rendszámfelismerő rendszert, amellyel azonosíthatóak azok a gépjárművek, amelyek a bűnügyi nyilvántartóban szerepelnek.

Ugyanúgy fényképez, mint a traffipax, de azonnal jelez, ha körözött gépjármű tűnik fel. Ezzel azonban már meg is állhatna a tudományunk, hiszen rendőr nélkül nem vagyunk jogosultak intézkedésre, csak mondjuk telefonos jelzésre a hatóság(ok) felé. Gyakran ez is elég, de mivel a Kőszegi Rendőrkapitányság és a Határőrség is igényli ezt a fajta tevékenységet, általában rendőr, vagy határőr teljesít mellettünk szolgálatot, akik már jogszerűen állíthatják meg a gyanús járműveket.

Tavaly 11 gépkocsit találtunk ezzel a módszerrel Kőszeg és környékén. Imént említett pályázatunkban a vasi főközlekedési útvonalakon vállaltunk akciókat végrehajtani, de ha szükség van ránk, országos bűnüldöző megmozdulásokban is részt veszünk. Alaphelyzetben a Vas Megyei Rendőr-főkapitányság működési területein dolgozunk, a tulajdonképpeni kistérségben. Biciklis és autós járőreink vannak, a terület csak az üzemanyagköltség miatt tűnik nagynak, ugyanis embereink térítés nélkül végzik a munkát...

- *Hogyan toborozzák az utánpótlást?*

- Nincs rá szükség, stabilnak tűnő 55 fős a létszámunk. Szerecsére mindig akadnak olyan emberek, akik a szabadidejüket arra áldozzák, hogy megpróbálják megvédeni saját és mások értékeit.

Fiaim is követték a példámat, a nagyobbik, aki most 32 éves, már a kezdetektől mellém állt. A kisebbik fiam 28 éves, és mindketten lelkesen, odaadóan dolgoznak velünk.

Külön örömmel tölt el, hogy sok köztünk a fiatal. Hölgy tagjainkról pedig el kell mondanom, hogy rendkívül aktívak és bizony sokkal határozottabbak, mint a férfiak.

Szervezetünkbe önkéntes a belépés és persze a távozás is. Az újoncoknak 3 hónap a próbaidő, ami alatt sok minden kiderül, de annyi információ mindenképpen összegyűlik, hogy az elnökség dönteni tudjon véglegesítésükről.

Utánpótlás-nevelési céllal azért jó lenne országos lehetőségként-feladatként itt Kőszegen egy polgárőr osztályt létrehozni valamelyik középiskolában, így a gyerekek az „életben” tanulhatnak, gyakorolhatnának későbbi szervezeti munkájukhoz.

- *Elért eredményeikre nyilván méltán büszke.*

- Leginkább azt tartom eredménynek, hogy valamennyi városi ünnepségen, megmozduláson igénylik a munkánkat, de különösen a Jurisics-Vár Művelődési Ház és Várszínház rendezvényein számítanak ránk.

Számszerűségekre bűnügyek kapcsán nemigen érdemes bocsátkozni, hiszen jelzéseinkre nem mindig kapunk visszaigazolást, de minden évben rendkívül sok csendháborítási, kerékpárlopási, illegális határátlépési eset elhárításánál működünk közre. Hatósági tanúként 5 alkalommal jelent meg tavaly polgárőr, sőt egy drogterjesztőt is biztosan sikerült lefűlelni a segítségünkkel.

Azt gondolom, eredmény az is, ha jelenlétünkkel magakadályozhatunk közrendzavaró, vagy törvénytelen cselekedeteket.

Köszönöm a lehetőséget, hogy kicsit bemutatkozhattunk, köszönöm tagjaink áldozatkészségét, és külön köszönet illeti Méhes Lajos elnökségi tagunkat, aki rendkívüli szervezési munkát végez a Kőszegi Polgárórság, és ezáltal a lakosság érdekében is.

Megjelent 2006. májusában.

SZTK ellátás privát színvonalon

Dr. Sujbert Pál fogorvos május óta a Várkör 24. szám alatt fogadja pácienseit.

A kapualjból nyíló kis árkádsor alatti, hófehér, vakítóan tiszta, és láthatóan új, korszerű berendezésekkel felszerelt rendelőben csodák csodájára nem kapott el a menekülhetnék, de beszélgetésünkhöz mégis inkább egy hagyományos fehér széket választottam.

- Doktor úr, most ugye nem a magánrendelőjében vagyunk?

- Nem egészen, csak a közelében, bár is-is több szempontból. De megmagyarázom, mert sokan mások sem értik... Az önkormányzat feladata az orvosi alapellátás biztosítása a lakosság részére, amelybe a fogászat is beletartozik. Köszegen jelenleg privatizált a fogászat, ami annyit jelent, hogy az önkormányzat egy vállalkozóval köt szerződést a lakossági ellátásra. Vagyis az orvos nem közalkalmazottként dolgozik. Ennek értelmében ebben a körzetben 2004-ben privatizálta Dr. Bodó József főorvos úr a praxisát, amelyet nyugdíjba vonulása után én vettem át egyéni vállalkozóként - még a régi épületben dolgozva. (A praxis bizonyos közalkalmazotti státusból eredő jog, ami szabadon adható és vehető, természetesen mindennek vannak jogi és anyagi természetű vonzatai is.)

A Munkácsy Mihály utcai SZTK Rendelőintézetből a közelmúltban el kellett költöznünk, mert a Körmendi Kórházzal kötött szerződésnek köszönhetően új szakrendelések indultak be, amelyeknek értelemszerűen helyiségekre volt szükségük.

A város másik körzetének fogorvosa Dr. Szálkai Csaba a lakótelepen rendel, én pedig itt tartottam célszerűnek berendezni az új rendelőt, és sok új felszerelést is vásároltam.

- Ön a szomszédságban működő *Lentulo Bt*-nek is tagja.

- Valóban, itt működik a szomszédságunkban feleségem, Dr. Gátos Veronika vezetésével, aki szintén fogorvos, és beltagja a társaságnak. Én kültagként vagyok bejegyezve. Az teljesen magánrendelőként működik, külön előzetes árajánlat alapján rendelheti meg a vendég a fogászati beavatkozásokat. E két helyen dolgozom felváltva.

Annak ellenére, hogy egy épületben működik a két vállalkozás, egyáltalán nem "keverhetjük" a dolgokat. A TB által támogatott lakossági ellátás keretében nem kezelhetek mást, csakis olyat, aki jogosult rá, és úgy, amilyen ellátásra jogosult. Ingyenes - egyelőre még (a Bokros-csomag lefűjása óta) - a lakoságnak a fogtömés, foghúzás, gyökérkezelés, nyálkahártya kezelések, fogkő eltávolítása. Vagyis minden, aminek nincsenek egyéb anyagi vonzatai. Mindez TB jogosultság alapján jár. Gyakorlatilag ugyanazt látjuk el itt is, mint a régi SZTK-ban.

A teljesen ingyenesbe beletartozik a gyermek és iskolafogászati ellátás, szűrés, felvilágosító munka.

- Csak ennyi a különbség a két praxis között?

- Nem tudok kétféleképpen dolgozni. Ugyanazt az elbánást kapja kezeim közt a páciens. Mindkét rendelőben igyekszem maximális empátiával és fájdalommentesen dolgozni. A használt anyagokban sincs alapvető különbség, sem az érzéstelenítésnél, sem a fogtömések anyagában. Talán a „körítés”, ami más. A fogpótlásokat hamarabb kapjuk meg, és megbeszélte időre tudnak érkezni a páciensek, nem kell sokat várakozniuk.

- *Akadnak olyan beavatkozások, amelyekről igyekszik lebeszélni pácienseit?*

- Mióta elvileg lehetőség van végleges fogbeültetésre, nem jelenhet meg ilyen témájú újságcikk anélkül, hogy utána ne kérjék nagyon sokan. Pedig orvosként kijelenthetem, rizikós vállalkozás, előfordulhat számos szövődmény. Főleg, ha az illető csontozata, vagy általános egészségi állapota miatt nem alkalmas a szervezete implantátum befogadására.

Vagy a másik dolog. Régen kizárólag amalgámot használtunk, aztán eléggé „befutott” a fehér fogtömés. Borsos ára ellenére valószínűleg ezt leginkább azért sikerült elérni, mert rossz hírét keltették a jó öreg anyagnak. Tapasztalataim szerint az esetek 90 százalékában nem okoz egyáltalán semmiféle ártalmat. Vitathatatlan előnye viszont az újnak, hogy nem látszik. Mégsem vagyok maradéktalan híve, ugyanis nem lehet olyan tökéletesen egységesíteni, egybedolgozni a foggal, mint az amalgámot, aminek az anyagát azért az idők során korszerűsítették neves külföldi laboratóriumokban.

- *Feltételezem, még más anyagok voltak „divatban” annak idején, amikor praktizálni kezdett.*

- 1976-ban végeztem Budapesten, aztán két évvel később már megnyitottam magánrendelőmet a lakásom egyik szobáját fogorvosi rendelővé alakítva. Akkoriban csak főállás mellett lehetett maszekban praktizálni. Persze kizárólag a sikeres szakvizsgát követően.

Csaknem 30 éven keresztül dolgoztam állami kórházakban és rendelőintézetekben. Annak idején cseh anyagokat használtunk, melyek közt voltak rendkívül jó minőségűek. A KGST-vel (többek között) az is volt a baj, hogy egyezményes alapon minden máshol készült. Hiába volt nekünk kiváló ilyen-olyan készítő gyárunk, ha azt a terméket éppen a cseheknek kellett gyártaniuk. Nekünk pedig azt kellett használnunk.

Persze - ha nagyon akartuk - akkoriban is bármihez hozzá tudtunk jutni megfelelő kapcsolatok révén, csak éppen mindennek megvolt a maga ára. De ezek az idők elmúltak, ma már mindenki mindent gyárthat, és a beszerzési forrást sem

határozza meg senki. A fogorvosokra mára óriási iparágak épültek - az orvosi műszerek és gyógyszerek forgalmazása és gyártása. És ezek mind el akarják adni termékeiket. A 3 milliós fogászati széktől a 16 milliós azonnal digitalizált képet adó röntgenkészülékig.

A cégek mindig újabb anyagokat és berendezéseket fejlesztenek ki, ennek megfelelően jönnek házhoz árajánlataikkal, hirdetéseikkel a képviselőik, az orvoslátogatók. Ebben a tekintetben bőven utolértük a NYUGAT-ot. Ugyanazokat az anyagokat is használjuk, mint ott.

- *Köszegre hogyan került?*

- A fővárosban már működött a betéti társaságunk, amikor egy köszegi vállalkozó ismerősünk megkérdezte, lenne-e kedvünk itt a határ mellett dolgozni. Akkoriban már jobban lehetett itt a magyaroknak is mozgolódnia, de hallottuk, hogy az osztrákok rendszeresen idejárnak fodrászhoz, kozmetikushoz és fogorvoshoz. Nem tagadom, vonzott a jobb pénzkereseti lehetőség, ezért nem is gondolkodtunk túl sokat a feleségemmel.

Nagyon jól érzem itt magam, az emberek nyugodtabbak, kiegyensúlyozottak. Már egyáltalán nem kívánkozom vissza a nagyvárosi életbe.

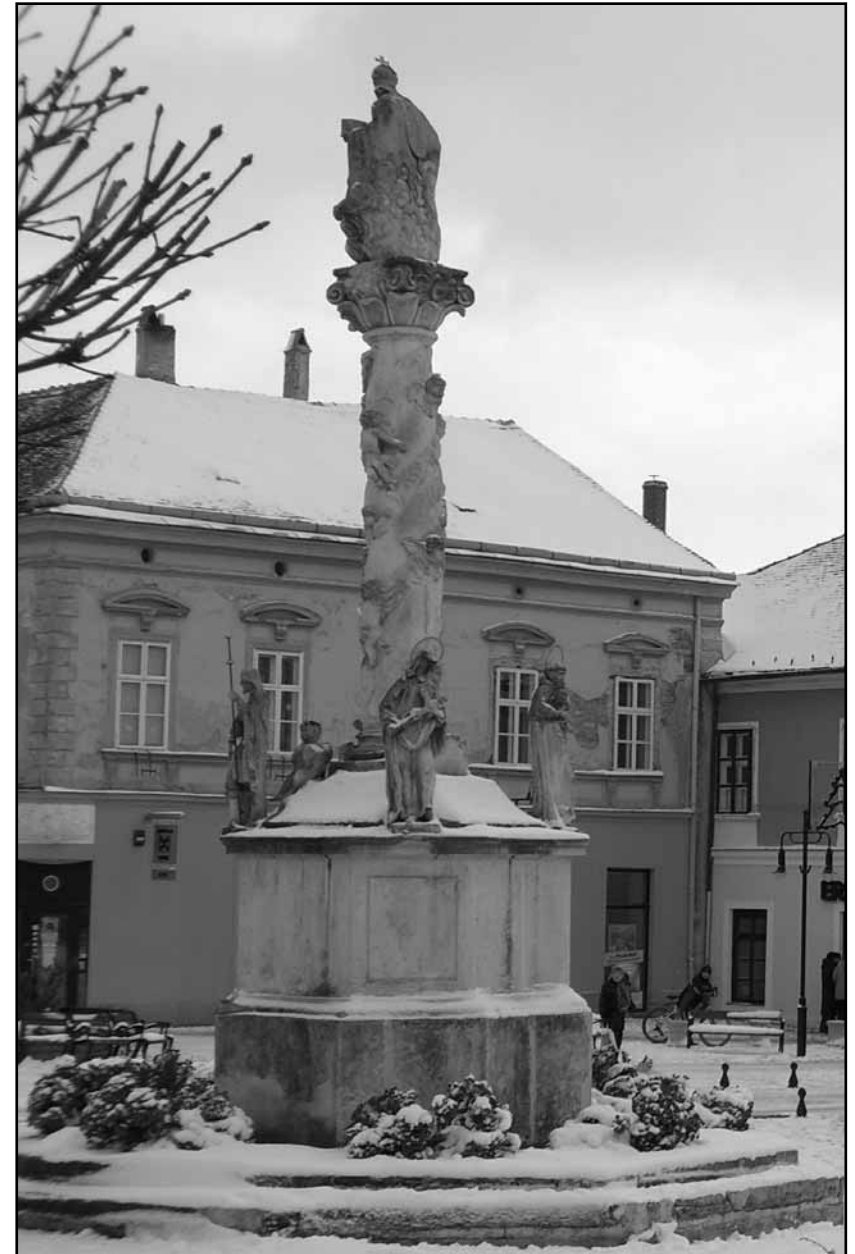
Régebbi rendelönket még fenntartjuk a fővárosban, de egyáltalán nem hiányzik a nagyvárosi rohanó, zajos élet. Sokat dolgozom, pihenésre kevés időm jut.

A szakmai továbbképzést sem hanyagolom el, épp tavaly tetünk feleségemmel uniós fogorvosi szakvizsgát, bár erre senki nem kötelezett bennünket. Inkább a jól felfogott szakmai érdekünk (a magyar fogorvosok elleni hadjáratba most ne menjünk bele), ugyanis rendszeresen járnak Magyarországra belga, német, osztrák, olasz, sőt svájci páciensek is. Állíthatom, hogy nemcsak azért, mert az ottani áraknál jóval olcsóbban dolgozunk, hanem azért is, mert legalább olyan jól. A magyar fogorvosképzés ugyanis régóta tökéletesen versenyképes a nyugati országokéval. Annyira, hogy szinte a világ valamennyi országából érkeznek hozzánk a fiatalok orvosi tanulmányokat folytatni.

- *Az Ön és felesége szakmaszeretete volt hatással gyermekeikre?*

- Két leányunk van, a nagyobbik 26 éves, ő először a Külkereskedelmi Főiskolát végezte el, és a napokban védte meg diplomáját a Közgazdaságtudományi Egyetemen. A kisebbik, hát igen... ő bizony szülei nyomdokába szeretne lépni. Szeptembertől másodéves egy fogorvosi egyetemen.

Megjelent 2006. júniusában.

Ahol „minden” kapható...

...ami zenél vagy világít, süt, főz, vagy éppen csak forral. De akár húthet is, lejátszik vagy felvételre alkalmas, vasal, vagy kever és kavar.

Ha az Erfo-Vill Kft. Várkörön lévő üzletébe komoly vásárlási szándékkal tér be az ember, biztosan nem éri csalódás, mert itt aztán valóban majdnem minden kapható, a vasalótól a csúcstechnikai termékekig.

Erdősi Attilával, a cég ügyvezetőjével beszélgettem a boltban egy amúgy viszonylag nyugalmasnak mondható hétfői reggelen.

- Ezen a helyen régebben tudomásom szerint a VASIKER hasonló profilú üzlete működött.

- Bizony, rendkívül viharos esztendőkön mentünk keresztül... Másodmagammal, Forgó Györgyné Terike kolléganőmmel ebben az üzletben dolgoztunk. Én voltam az üzletvezető a privatizáció előtti időkben, ő pedig először alkalmazottam volt, majd a helyettesem. Valamikor, az eredeti nagy céget valóban VASIKER-nek hívták, és 30 évig működött. Üzletünk itt Kőszegen rendkívül jól ment akkoriban is, folyamatosan emelkedő forgalommal. A vezetőség mindig meg volt elégedve munkánkkal.

Annak ellenére, hogy én magam viszonylag jól jöttem ki a „dologból”, soha nem tartottam jónak az akkori privatizációs „örületet”. A rendszerváltás idején indított nagyon elhamarkodott privatizációkkal az országot szinte szétszedték.

Aztán mi is belekerültünk ebbe a körbe. A cégnél nem sikerült tökéletesen az átalakulás, az ott levő felhalmozott hatalmas vagyont méltatlanul szétaprózódott. Az üzletek, a felhalmozott árukészlet... és főleg az ott dolgozó mintegy 800 ember szakmai hozzáértését sem sikerült megfelelően keresztülvinni a rendszerváltáson. A cég felszámolási eljárás alá került, de már ezt megelőzően megkezdődött az üzletek eladása.

- Üzletvezetőként több esélye volt a versenytárgyaláson?

- Igen, de ezt én akkoriban egyáltalán nem gondoltam végig. Ösztönösen mentem el a saját üzletünk versenytárgyalására, mert egyszerűen nem bírtam távol maradni. Ösztönösen is licitáltam, mert úgy éreztem, ezt kell tennem. Bár az igazsághoz hozzá tartozik, hogy soha azelőtt nem jártam ilyen helyen. Sőt három gyerek mellett nem is igazán éreztem úgy, hogy anyagiilag annyira versenyképes lehetek, hogy megvásároljak egy üzletet. Ott, a banki háttérrel sokkal erősebbek között azonban egyikük „véletlen” hibájának - azaz figyelmetlenségének következtében én lettem a „nyerő”. Na, akkor kerültem igazán „bajba”! Hiszen fizetnem kellett az üzletért bizonyos határidőn belül, vagy pedig ugrott volna a bánatpénz!

- Ez mikor történt?

- 1992-ben. Egyéni vállalkozóként kezdtem, majd egyéni céggé kellett alakulni, hogy a tulajdonviszonyokat rendezni tudjunk. A kezdeti nehézségek után beindult az üzlet, aztán 1997-től jobbnak tartottam társas vállalkozásban tovább működtetni a boltot.

Kolléganőmben - aki az állami időkben a helyettesem volt, majd a kezdeti privat viszonyok között is mindvégig mellettem állt - megtaláltam azt a tökéletes üzlettársat, aki mind szakmailag, mind emberileg a mai napig a legmegfelelőbb a maga posztjára. Időközben persze bővült a csapat. Középső lányom és nagyob-

bik lányom férje társultak hozzánk. Mindketten kereskedelmi végzettséggel. A kft. megalakulását követően nagyon sikeres éveink voltak, annyira, hogy a régóta szükségszerűvé vált felújítást sem tudtuk megoldani a nagy forgalom miatt. Egyrészt a végre „ideszokott” vásárlóinkat sem hagyhattuk cserben, másrészt, ahogyan magunkat ismerem, még ha az alatt az idő alatt szabít is vettünk volna ki, és esetleg elutaztunk volna, hát, az minden lett volna, csak nem kikapcsolódás. Egyfolytában a boltunkon törtük volna a fejünket. Nem szeretnénk most sem 3-4 hétre leállni, mert az a későbbi üzletmenet szempontjából nem lenne szerencsés. Bár egyre sürgetőbbé válik üzletünk felújítása.

Nemrégiben 2004-ben lehetőségünk nyílt rá, hogy a Kőszegi Forrás Coop lakótelepi helyiségét meg tudtuk vásárolni. Felújítottuk - konyhával, fürdőszobával kapcsolatos berendezésekre, felszerelésekre, eszközökre, edényekre és más kiegészítőkre szakosodtunk.

Profil-bővítést végeztünk egyéb beépíthető berendezésekkel - ezekkel egészítettük ki a választékot. Sajnos ez az üzletünk kissé kiesik a belváros vérkeringéséből.

Nehéz a helyi bevásárlási szokásokat befolyásolni. Minden reklám és propaganda ellenére még a mai napig is sok kőszeginek (!) nehézséget okoz, hogy megtalálják üzletünket. Vagy amikor kiderül, hogy a lakótelepen van, akkor többen azt mondják, odáig nem mennek el, mert messze van. A szombathelyi nagyáruházak még messzebb vannak, mégis rendszeresen járnak oda kőszegiek.

- *Lehet a multikkal versenyezni?*

- A privatizációt követően országsszerte megjelentek a multinacionális cégek, amit önmagában nem tudok elítélni, mert jelenlétük versenyre készíten mindenkit, ami a vásárlók szempontjából jó, csupán a kereskedőknek nem, mert számukra nem egyformák a feltételek...

Mi egészen minimális árrésszel dolgozunk, hogy versenyképesek legyünk minden árufajtánál. Mindkét üzletünk saját kft-nk tulajdonában van, vagyis még bérleti díj miatt sem kell magasabb árrésszel dolgoznunk.

Minden vásárlónkat megbecsüljük, a legodaadóbb munkával próbáljuk kiszolgálni - legyen az akár először betérő vásárló, akár törzsvásárlónk.

Nálunk nem bolyong tanácstalanul egyetlen vevő sem, éppen ráérő alkalmazottra vadászva. Ennek oka nem csak az, hogy kevés a helyünk. Szakképzett eladóink, munkatársaink vannak, akik az árut kipróbálva, használatát bemutatva részletes felvilágosítással ellátva szolgálják ki a vásárlót. A nagyobb méretű tartós fogyasztási cikkeket - televízió, hűtőszekrény, mosógép - igény szerint a város 20 km-es körzetében ingyenesen házhoz szállítjuk, és a helyszíni beüzemelés sem lehet gond. Sőt, a fiúk munkaidő után még akár a nálunk vásárolt házi mozi rendszer összeszerelését is vállalják. De más igényeket is kiszolgálunk. Ha valaki ki tudja várni azt a 3-4 napot, mire megrendelésünkre megérkezik a kért áru, akkor szívesen teljesítünk egyedi igényeket is.

Mindenből bőséges áruválasztékunk van, de azért mégsem fér el üzletünkben minden. A raktárkészletünkben esetleg éppen nem található, ámde néhány napon belül beszerezhető műszaki cikkeket vásárlóink megtalálhatják a www.hifinet.hu internetes oldalon.

A vásárlás megkönnyítéséhez, vagyis kedvcsinálónak havonta szórólapokat juttatunk el Kőszeg és a környékbeli települések háztartásaiba. Kábeltévé szolgáltató csomagjaira is elő lehet nálunk fizetni.

- *Hogyan képezik tovább magukat? Ez azért is érdekes, mert rengetegféle új műszaki cikk jelenik meg a piacon.*

- A nagyobb gyárak és forgalmazó cégek az új termékek bemutatásával és a műszaki paraméterek elmagyarázásában nagyon is érdekeltek. Bosch, Siemens, stb.

Korábban több külföldi cégnél személyesen is volt alkalmunk megtapasztalni a gyártástechnológiákat, 1995-től 2002-ig rendszeresen. Például Spanyolországban, ahol a Fagor termékek gyártósorát néztük meg, vagy a Gorenje gyár termékeit, az első alkatrésztől az utolsó csavarig mindent láttunk, a csomagoláson keresztül, a raktározásig. Persze kis cégünk viszonylag háttérbe van szorítva, mert azok az üzletek, ahol nagyobb forgalmat bonyolítanak le, őket gyakrabban utaztatják külföldi gyárlátogatásokra.

- *Ha valaki „véletlenül betéved” - csupán néhány elemet beszerezni - az Önök üzletébe és elcsábul valljuk be őszintén - a „mindent kis helyen esztétikusan és szakszerűen bemutatni” hatásos művészetétől, akkor mi történik?*

- A szokásos készpénzes vásárlás mellett mindenféle bankkártyával lehet nálunk fizetni, és lehetőség van különböző banki konstrukciókkal hitelre vásárolni. Sok pénzintézettel állunk szerződéses kapcsolatban.

Örülünk, hogy nem csak a lakosság, de a helyi gazdálkodó cégek, kereskedők, intézmények, sőt az önkormányzat is vásárol nálunk. Ez azért jó, mert a köztudatban még most is az él, hogy Kőszegen minden drágább, mint máshol. Ez lehet, hogy valamikor igaz volt, de akkor is csak néhány üzletben.

Néhány éve kissé elszaladtak az árak, talán mert azt hitték egyesek, hogy az osztrákoknak semmi sem drága... vagyis nem a magyar lakosság fizetőképességét vették figyelembe, hanem inkább az idegenek pénzére blaziroztak. És valószínűleg a gyors

meggazdagodásban reménykedtek. Ezzel nagyon megnehezítettek azoknak a dolgát, akik tisztességesen próbáltak kereskedni, vagyis akik a tisztességes árkialakításban voltak érdekeltek.

De tapasztalom, egyre többen jönnek rá, hogy érdemes nálunk vásárolni, mert gyakran olcsóbb itt ugyanaz az áru, mint mondjuk Szombathelyen. Mi ráadásul házhoz is szállítjuk ingyen.

Előzetes kalkulációink szerint a magyar kisvállalkozások eddig is nehéz gazdasági helyzetét tovább fogják rontani a beharangozott megszorító intézkedések. A konzekvenciák levonásához elég egy kicsit elgondolkodni...

Megjelent 2006. augusztusában.

Készülünk az olimpiára

Október közepén rendezték a Kenyérhegyen a Chernel Kupa „2006 Ősz” Nemzetközi Síugró Bajnokságot, amelyen hat ország 14 egyesületének 122 versenyzője indult három sáncon 10 kategóriában.

A Kőszegi Sportegyesület Síugró Szakosztályának vezetőjével Szilágyi János edzővel és Molnár László technikai vezetővel beszélgettem.

Ők voltak egyben a verseny szervezői is.

- *Rendkívül kedvező volt az októberi bajnokság belföldi és nemzetközi sajtóviasszhangja. Miért volt ennyire nagy jelentőségű az esemény?*

- Mára csupán Kőszegen maradt az országban az egyetlen használható síugrósánc, amely most a felújítás után versenyekre is alkalmas - kezdi a beszélgetést Szilágyi János, aki a zsirai általános iskola igazgatóhelyettese, és testnevelő tanára.

Régen több pálya is működött - például Budapesten, Mátraházán. A síugrók létszáma magas volt, nagy nevekkel, a kőszegiek is rengeteg érmet hoztak haza a magyar bajnokságokról és külföldi versenyekről. Tehát vannak nálunk hagyományai ennek a sportágnak.

Kőszegi síugró életről 1964 óta beszélhetünk, amit Marosvölgyi Imre bácsi a katonaság után hazatérve kezdett el szervezni. Akkoriban még a nemezgyár mögötti erdőben, az Andalgónál volt a sánc. A határozat elrendelésekor azonban át kellett helyezni a pályát a Kenyérhegyre.

Eleinte téli sportágnak indult a síugrás, aztán Imre bácsi ötletes ezermester lévén kitalálta, hogy túlevelek, száraz szalma vagy műanyag olajos dobozok segítségével akár nyáron is lehetne edzeni. Ezt a sportágot ugyanis kizárólag rendszeres edzéssel lehet eredményesen művelni.

Akkoriban még Kőszegi Latex SE néven működött az egyesület, amikor pedig a gyár megszűnt, akkor alakult meg a Kőszegi Sportegyesület.

Mi most azért dolgozunk, és neveljük az utánpótlást, hogy a síugrás ne haljon ki Magyarországon. Szeretnénk, ha a város büszke lehetne arra, hogy van egy ilyen pályája, és sok tehetség versenyzője.

- *Hagyományteremtőnek ígérkezik a Chernel Kupa?*

- Feltétlenül. Közel 400 fizető néző volt kíváncsi az ugrókra a hozzátartozókon kívül, és ez bizony nagy érdeklődésnek számít. A város turisztikai életét is sikerült kissé megpezsdíteni ezzel a rendezvénnyel, arról nem is beszélve, hogy kétszáz szálláshelyre volt szükség a versenyzők és kíséretük számára.

Ezen kívül jóleső érzés volt számunkra, hogy végre sikerült betartani korábbi ígéretünket, miszerint mi is visszahívjuk a külföldi versenyzőket, akik eddig ingyenes edzési lehetőségekkel, ruhákkal, felszerelésekkel támogatták rendszeresen szakosztályunkat.

Most talán meg tudtuk mindezt kicsit hálálni a zászlós felvonulással, a szombat esti utcabállal és a versennyel... Mi igyekeztünk eltérni a külföldi szokásoktól, és kőszegivé tenni a rendezvényt.

Magyarországon ugyebár nincsenek manapság versenyek, és amikor külföldre utazunk, az bizony „kész rohanás”. Természetesen gyönyörű tájakat ismerhetnek meg a gyerekek Németországban, Szlovéniában is. De egyéb plusz programok nincsenek, reggel megyünk, este jövünk haza. És például

Ausztriában nézők sincsenek az ilyen versenyeken... Tehát igyekeztünk a „körítésre” is figyelni.

Úgy vettük észre, hogy a külföldi résztvevőket és edzőiket igazán meglepte, hogy milyen színvonalas versenyt és hozzá kapcsolódó programokat tudtunk szervezni. Eddig ugyanis csupán mi jártunk hozzájuk, de nekik semmi rálátásuk nem volt a munkánkra, lehetőségeinkre. A gyerekeknek is nagyon nagy élmény volt a két nap.

Reméljük, leendő támogatóink most a verseny után úgy ítélik meg, hogy érdemes jobban „figyelni” szakosztályunkra.

- Milyen jellegű támogatásra van szüksége a szakosztálynak?

- Az utóbbi három évben rendkívül sokat és sokan dolgoztunk azért, hogy a síugrósánc végre elnyerje jelenlegi állapotát. Új 10 m-es és 20 m-es sáncot építettünk, kialakítottuk a világitást, lépcsőt építettünk, rendbetettük a kis öltözőházat. Nagyon sokat köszönhetünk a város és a vállalkozók támogatásának. Volt, aki pénzzel, volt, aki anyaggal, mások a munkájukkal járultak hozzá a kivitelezéshez. Ezúton is szeretnénk ezért mindenkinek köszönetet mondani!

Mi is részt vettünk természetesen a munkálatokban, de fontos mindenkinek tudnia, hogy a gyerekek is kiveszik részüket a folyamatos pályaépítésből. Nem kapnak kész dolgokat a sportoláshoz, tehát az edzéseken kívül dolgoznak is ott. A műanyag borítás felrakását például teljes egészében ők végezték – természetesen megfelelő irányítás mellett.

További fejlesztéseket, új, 60 méteres ugrósáncot tervezünk. Ehhez további területrendezésre lesz szükség, jelenlegi helyünk a földhivatalban még erdőként szerepel. Tehát ilyen jellegű problémák is felmerülnek.

Szándékunkban áll uniós pénzekre pályázni, azonban, hogy összejöjjön a szükséges önerő, támogatókat kell keresnünk ehhez is. Biztató ígéretet kaptunk egy nagy cég képviselőjétől. Megragadunk minden lehetőséget az ilyen jellegű kapcsolatépítésre.

De konkrét példát említve - a verseny előestéjén az utcabált rendkívüli mértékben megtámogatta a Porsche Hungária Kft. A pénzen kívül a rendezvénykamiont is ők biztosították számunkra.

Ezen kívül, sajnos rendszeresen rászorulunk arra, hogy köszönettel elfogadjuk a külföldiek lecserélt szereléseit. Cipő, kötés, szemüveg, bukósisak, speciális anyagból készült ruhák... Például egy síléc hatvan-hetvenezer forint, mi ezeket soha nem tudtuk volna megvenni.

A külföldiek jóformán már rá se néznek az olyan cuccokra, amivel és amiben a mieink edzenek vagy versenyeznek. A szerelés minősége egyáltalán nem flanc kérdése, hiszen jelen-tősen befolyásolja az eredményeket.

Kapunk támogatást a Magyar Sí Szövetségtől, a Kőszegi SE-től, de elengedhetetlen, hogy a szülők is kivegyék valamennyire részüket a költségekből. Különösen hosszabb utazások alkalmával. Nagyon jól tudnák használni egy kisbuszt, jelentősen csökkentené az utazási kiadásainkat.

- Hány éves korban célszerű elkezdni ezt a sportot?

- Minél korábban - veszi át a szót Molnár László, aki „civilben” a Bécsikapu Étterem és az Alpokalja Tabak és Ajándéküzlet üzemeltetője, valamint az Alpokalja Vendéglátó Kft. ügyvezető

igazgatója. - Az utánpótlás nevelése érdekében feleségemmel, Edinával tavaly kitaláltuk, hogy sí-ovit indítunk. Ami ovi annak értelmében is, hogy legelőször síelni kell megtanítani a leendő ugrókat.

Úgy kezdődött, hogy eljártunk az óvodákba, meséltünk a síugrással kapcsolatos dolgokról, megmutattuk a léceket, feleségem az internetről töltött le képeket, kifestőket készített, amiket aztán a picik kiszínezték és vitték haza a szülőknek. Sokan kaptak kedvet hozzá, harminc gyerkőccel indultunk, és szerencsére a fele még most is jár hozzánk.

Jó, hogy sokan vagyunk, mert versengésre készítetik egymást a gyerekek. Ha az egyik előrébb jutott, akkor már a másik is igyekszik utána. Természetesen a mi fiaink és János fiai is közéjük tartoznak.

Én az edzéseket vezetem, Edina inkább a gyerekek lelkével törődik, és a síelés mellett még játékosan jól meg is mozgatja őket. Ha ez a kis csapat már viszonylag önállóan tud edzeni, akkor megszervezzük a következő sí-ovit.

- *Mennyire veszélyes sportág a síugrás?*

- Bármelyik sportban lehet sérülést szerezni. A rendszeresség, módszeresség, önfegyelem megtanulható, és a siker titka sem más. Esni tudni kell, meg lehet, meg kell tanulni sérülés nélkül esni.

Például a fociban, kosárlabdában mindennaposak a komoly sérülések, de ott a másik játékos jelenthet veszélyt. Itt viszont egyedül van az ember, és csak önmagára kell figyelnie.

Sokkal több balesetet szenvednek a fiatalok például motorozás közben, azt mégis megengedik nekik a szülők.

Szerencsére azért 30-35-en mindig vagyunk általában a szakosztályban, ebből 15-20 óvodás, iskolás és persze, a néhány veterán.

- *Mikor lesz a következő verseny Kőszegen?*

- Valószínűleg februárban, ha hó is lesz hozzá. Ez eléggé kiszámíthatatlan, mivel hóágyúink nincsenek, teljesen ki vagyunk szolgáltatva az égiek akaratának. Ezért eleve nem ter-

vezzük nagyszabásúra, hiszen elég rizikós lenne a szállásokat előre lefoglalni. Aztán 2007 októberében megrendezzük a II. Chernel Kupát.

Másik nagy célunk az olimpiára való kijutás. A Nemzetközi Sí Szövetség is fontosnak tartja, hogy az ország ismét bekapcsolódhasson a nemzetközi sísportba.

Megjelent 2006. októberében.

A minőségnek mindig ára van

A Szivárvány Festékbolt két hete a Temető utcai aprócska helyiségből tágas, világos helyre költözött a Velemi út 1/a szám alá.

Bár gyakran voltam vásárlója a régi kis üzletnek, ahol mindig mindent be tudtam szerezni, amire szükségem volt, igencsak elcsodálkoztam a szép új helyiségben kapható dolgok „sokszínűségén”.

Szabó Árpád üzletvezetővel a családi vállalkozás történetéről beszélgettem.

- A régi kis bolthoz képest zavarba ejtően megváltozott körülmények között fogadhatják itt a vásárlókat.

- Régi tervünk valósult meg végre. Már júniusban szerettünk volna nyitni, de különböző jogi hercehurcák miatt csak néhány napja sikerült.

Üzletünk meglehetősen zsúfoltnak hatott, bár mi mindent megtaláltunk, amit a vevők kerestek, ők azonban nem tudtak zavar-talanul nézelődni, válogatni. Nagyobb itt az eladótér, áttekinthetőbb az árukészlet, nyugodtan körül lehet nézni, el lehet olvasni, mi van a termékre írva, és egyszerre több vásárló lehet a boltban, nem zavarják egymást. Van, aki igényli a segítséget, más viszont egyedül szeretne tájékozódni, ezért ehhez alkal-

mazkodva udvariasan igyekszünk mindenkinek igénye szerint segítségére lenni.

- *Kereskedelemmel foglalkozott azelőtt is, vagy – mint sok más esetben – kényszervállalkozásról van szó?*

- Más területen soha nem dolgoztam, csakis a kereskedelemben. 1971-ben kezdtem a kitanulni a szakmát, 1974-ben végeztem az Orlay Kereskedelmi és Vendéglátóipari Szak-középfiskolában, majd elvégeztem a boltvezetői tanfolyamot. Az Élelmiszerkereskedelmi Vállalatnál voltam 1991-ig, amikor a feleségemmel vállalkozásba kezdtünk Horvátzsidányban.

Béreltünk egy kis élelmiszerüzletet, és csaknem azzal egy időben indítottuk a festékboltot a Temető utcában. A szülői ház egyik szobáját alakítottuk ki erre a célra.

Kőszegen akkoriban kevésbé lehetett festéket kapni, választék egyáltalán nem volt, és javasolták a festők, hogy tartsak ilyen árut a zsidányi boltban. Csak aztán az lett a gond, hogy az áruért ki kellett járniuk oda, így jött az ötlet, hogy itt a városban is elérhető legyen többféle termék.

- *Aztán végül csak a kőszegi üzlet maradt?*

- A két boltot - mint kiderült - fizikai képtelenség volt párhuzamosan egyszerre működtetni. Elégé kemény időket éltünk akkoriban, mert hajnali fél négykor kellett kezdenünk a napot a pékáru miatt. Azt ugyanis nekünk kellett odavinni, hiszen az élelmiszerboltot reggel 6-kor nyitottuk, viszont a kiszállítók csak órákkal később, délelőtt 9-10 óra körül érkeztek volna. Ezt pedig egy falusi boltban nem engedhettük meg magunknak. A festékárut nekem kellett beszerezni, mert akkoriban még nem hoztak mindent helybe.

- *Miért döntöttek úgy, hogy a régi jól bevált helyről költözniük kell?*

- 15 évig működött ott az üzlet. Ám az utóbbi években olyan mértékben növekedett az utca gépjárműforgalma, hogy előtűnt a megállás, és parkolás szinte lehetetlenné vált, a rakodás

mindig rendkívül balesetveszélyes volt. Több régebbi vásárlónk megmondta kerekperec, hogy azért nem nálunk szerzi be a festéket és egyebet, mert nem mer megállni, félti az autóját. A festékek pedig nehezek, nyilvánvaló volt, hogy elpártolnak tőlünk a kuncsaftok, ha nem tudunk számukra kényelmesebb vásárlási körülményeket biztosítani.

- *Vagyis a kereskedés életben tartása érdekében „léptek”?*

- Így kellett döntenünk, hiszen nem csupán Kőszegen van konkurenciánk, de a nagyáruházak, vagyis a multik is rengeteg vásárlót vonzanak egyes olcsóbb termékekkel. Sajnos a nagyáruházak áraival egyáltalán nem tudunk versenyezni, hiszen azok eleve olcsóbban kapják a gyáráktól az árut. Persze azért az üzemanyagárak miatt érdemes mindenkinek megmondolnia, hogy mennyi festékért érdemes mondjuk Szombathelyig autózni és vissza.

- *Mégis, hogyan képesek felvenni a versenyt az előnyösebb helyzetben lévőkkel?*

- Lehet, hogy az árak valamivel kedvezőbbek nálunk, ott azonban szinte egyáltalán nem lehet az eladóktól tanácsot kérni. Gondolom, ezt mindenki tapasztalta már. Mi ebben tudunk jobbak lenni.

Igyekszünk a választékot bővíteni, újabb, egyre korszerűbb termékeket beszerezni. Vállalunk számítógépes színkeverést is. Tekintettel vagyunk a vásárlói igényekre, amit keresnek, kérnek, azt igyekszünk polcainkon tartani. Ha valaki megrendel nálunk valamit, rövid határidőn belül meghozzuk számára, és 20 km-es körzeten belül ingyen házhoz szállítjuk az árut.

Telefonon is veszünk fel megrendelést, sőt hamarosan indul egy internetes oldalunk.

Az újdonságokról a gyárak által rendezett vevőtálalkozásokon tudhatunk meg többet, de általában szeretünk naprakész információkkal rendelkezni a piacról. Ha valaki nálunk érdeklődik, szívesen adunk részletes felvilágosítást bármelyik termékről, sőt mesterembereket tudunk ajánlani az elvégzendő munkákhoz.

- *Manapság általánosan megfigyelhető, hogy egyre kevesebben fordulnak szakemberhez anyagi okok miatt. Önnek is ez a tapasztalata?*

- Igen, egyre többen oldják meg az otthoni festést inkább háziilagosan. Persze a festéket akkor is be kell szerezni valahol. Ami viszont egyáltalán nem használ a forgalmunknak, az a műanyag nyílászárók térhódítása. Azokat nem kell festeni. Bár Németországban már egyre többen cserélik vissza a jól bevált fa szerkezeteket. Leginkább az ajtóknál.

- *A Karácsony előtti és utáni idő a festék- és vegyi áru kereskedelemben teljesen holt szezonnak számít. Ilyen időkre nem tart olyan árut, ami feldobná a forgalmat?*

- Nem igazán, mert inkább a választékot tervezzük bővíteni. És olyan zsúfoltságot sem szeretnénk, mint az előző üzletünkben volt. De sokféle háztartási- és vegyi áru kapható nálunk. Nagyon várjuk a nyarat, mert a mi termékeink szezonja igazán akkor van. Szép időben, melegben szoktak festeni, festetni az emberek teljesen érthető módon.

Azért el kell mondanom, hogy uniós csatlakozásunk kapcsán egyre több vizes bázisú festéket fogunk árulni. Ezek pillanatok alatt száradó, szagtalan vegyszermentes anyagok. A vizes bázisú ugyanis nem azt jelenti, hogy vízzel le lehet mosni a falról, vagy bárhonnán, hanem azt, hogy környezetbarát megoldás.

Árusítunk már többféle oldószermentes vizes bázisú parketta lakkot, zománcfestéket, de kevésbé vásárolják, mert valamiért félnek tőle. Általában az emberek ragaszkodnak a régi, de jól bevált dolgokhoz, nem szeretnek kísérletezni. Valószínűleg ennek is anyagi okai vannak.

- *Ön kipróbálja az új termékeket?*

- Én nem, de a szakembereknek mindig adok mintát. Ők jobban meg tudják ítélni a minőséget, használhatóságot, hiszen ők dolgoznak majd vele. Ha azt mondják, hogy nem jó, akkor nem rendelek belőle. Persze vannak gyengébb nivójú termékek is az

üzletben természetesen jóval olcsóbban, mint a kiválóak, de ilyenkor mindig elmondjuk a vevőnek, hogy azért ennyi az ára, mert ennyit tud. A jó minőségnek ugyanis mindig és mindenhol megvan a maga ára.

Megjelent 2006. decemberében.

A természet patikája

Talán nincs is olyan lakosa Kőszegnek, aki valaha legalább kíváncsiságból be ne tért volna a város egyetlen gyógynövény szaküzletébe. Én magam meggyőződéses törzsvásárlójuk vagyok már évek óta.

Fűben-fában orvosság - vallom, mióta gyermekkoromban egy tanyán a nagyszüleimmél megismerkedtem és barátságot kötöttem a gyógynövényekkel.

Neudl Mariannával a Biotéka tulajdonosával beszélgettem, aki már hosszú évek óta vezeti a kis boltot.

- Ebben az üzlethelyiségben „emberemlékezet” óta hasonló dolgokat árusítottak, csupán a birtokviszonyok változtak gyakran.

- Másfél évig alkalmazottként dolgoztam itt, mielőtt bérbe vettem volna egyéni vállalkozóként az üzletet. Mivel az előző boltvezető nem igazán találta meg a számításait, felajánlották nekem a bérleményt. Megvenni ma sem lehet, mert múzeumi tulajdon. Két éve kft.-ként működtetjük a férjemmel, de én vagyok az ügyvezető - jelenleg gyeden pici fiammal.

- Egy ilyen üzlethez szükség van valamilyen speciális végzettségre?

- Természetesen, sőt rendszeresen meg kell újítani, azaz különböző feltételekhez kötött pontszámokat kell szereznem ahhoz, hogy megmaradhasson a képesítésem. Érettségi után a soproni Egészségügyi Szakdolgozók Továbbképző Intézetében végeztem gyógyszerész asszisztensként. Latint tanultunk, gyógyszer hatástant, drogismeretet, és sok olyasmit, amelyekből tudom, mindennek megvan a hatása, de annak a határai is.

- Felvetődött bennem, hogy várhatóan – a vizitdíj bevezetése után – sokan orvoshoz sem mennek majd, a hatalmas gyógyszeráremelések hatására esetleg néhányan be sem váltják több ezer forintért receptjeiket, hanem alternatív megoldást keresnek.

- Vannak betegségek, amelyekkel igenis orvoshoz kell fordulni. A gyógyszereknek és a gyógyteáknak más-más a hatásuk, nem helyettesíthetők egymással. Nemigen tudunk tehát az intézkedésekre reagálva alternatívát kínálni, leginkább azért nem, mert mire a magyar ember orvoshoz fordul, akkorra olyan rossz állapotba kerül a szervezete általánosan, hogy halaszthatatlanul gyógyszerre van szüksége.

Ha esetleg kiegészítőként alkalmazzák az egyes készítményeinket, olyankor azt javasoljuk, két-három órával előbb vagy később vegyék be ezeket. Hogy eltérő emésztési szakaszban legyenek. Ugyanis erősíthetik a gyógyszerek hatását, de ronthatják is a felszívódást.

Leginkább megelőzési céllal jöhetnének szóba a termékeink, de nálunk Magyarországon ennek még nincs kultúrája. És általában pénz sincs arra, hogy egy jelenleg 35-40 éves ember arra áldozzon, hogy ha majd 10 év múlva érlelmeszedése, vagy cukorbetegsége lesz, azt esetleg megakadályozza.

Sok hasznos régi dolog felejtődött el abban a bizonyos negyven évben...

Hatalmasat fejlődött a vegyipar, ezzel együtt a gyógyszeripar is. Azt gondolták, a gyógynövényekkel nem kell már törődni, a szintetikus szerek minden gondot megoldanak majd. Csakhogy megoldások helyett köztudottan a mellékhatásokat termelték ki, az allergiát és sok egyebet. A lakosság pedig egyre rosszabb állapotba került.

- Szépen hangzik a megelőzés lehetősége, de honnan tudhatja egy jelenleg panaszmentes ember, hogy éppen milyen korban fog szenvedni esetleg évtizedekkel később? Hiszen a lehetséges betegségek száma végtelen.

- Alkatilag is van hajlamunk, de meg kell nézni a családot. Amely betegség előfordult a felmenőknél, az nagy valószínűséggel később megjelenik a gyermekeknél, vagy unokáknál. Nem csupán a kapott gének miatt, hanem azért, mert az ember a szüleitől általában a jó és a rossz szokásokat egyaránt örökli. Úgy étkezünk, olyan életmódot folytatunk, dohányzunk, keveset mozgunk, tévé előtt chipszезünk, stb. tehát az eltanult, és mindennapi életünkbe beépült szokások miatt válunk többnyire olyaná, mint a szüleink.

Mindenkinek legkésőbb a 30-as éveinek vége felé el kellene kezdenie tudatosabban élnie. Mozogni, leszokni a káros szenvedélyekről. Hasznos lenne, ha az emberek gyakrabban méretnék a vérnyomásukat, vércukor- és koleszterinszintjüket, hogy még a kezdeti stádiumában megállítható legyen az egészségromlás. És a jelekre oda kellene figyelni, amikor még nem olyan nagy a baj. Kicsit előzetesen kellene áldozni azért, hogy későbbiekben ne alakuljon ki súlyosabb betegség. Még rákmegelőzésre is léteznek teák, fogyasztással csökkenthető a betegség kialakulásának valószínűsége.

- Van itt még sokféle diétás élelmiszer, gyógyszernek nem minősülő gyógyhatású termék, illóolajok, és érdekes kozmetikumok...

- Kozmetikumokat azért kezdtünk el tartani, mert az üzlet egyébként nem élt volna meg - az 50 vagy 80 forintos teákból nem lehetett kigazdálkodni a bérleti díjat, a fűtést, a világítást, a telefonszámát. A szükség vitt rá bennünket - ez volt a valóság.

Manapság ezek aránya erősen visszaszorulóban van, mert jóval megnőtt a kereslet a kifejezetten a biotéka profiljába illő termékek iránt. A konkurens üzletekben egyébként szélesebb a paletta kozmetikai termékekből, mi tehát inkább a bio élelmiszerekből növeljük a választékot. Persze ezeknél minimális árrés-

sel dolgozunk, hiszen olyan emberek vásárolják, akiknek szükségük van rá, tehát nem luxustermékek. Egy lisztérzékeny gyereknek 600 forintos lisztből főzni, a tejre érzékenyeknek megvenni a drága szójatejet nem irigylésre méltó helyzet. Nagy teher és gond, nem élhetek vissza azzal, hogy egyedül nálunk kaphatók a városban. Normális haszonkulccsal én is jól járok, és a vásárlók is elégedettek lesznek.

A megyében egyébként a legjobban ellátott gyógynövénybolt a miénk, a legszélesebb kínálattal, választékkal, ugyanakkor szolid árakkal. Gyakran vásárolnak nálunk szombathelyiek is.

- Csupán az emberbaráti árai miatt van nagy forgalmuk?

- Biztosan ez is nagyon lényeges, de én sokkal inkább annak tulajdonítom a sikert, hogy kolléganőimmel szeretettel és szívesen törődünk az emberekkel. Vásárlóink zöme tanácsadásra szorul, ezért rendkívül sok időt fordítunk rájuk. Mónika dietetikus végzettségű, ő előzetes egyeztetéssel egyéni étkezési tervet dolgoz ki, ha igény van rá. Ildikó általános ápoló és asszisztens képesítésű, a szombathelyi Enzbruder Egészségügyi Szakközépiskolában végzett.

A bio élelmiszerekből magunk is főzünk, tehát elmondhatjuk a saját véleményünket, ha valaki érdeklődik. Kipróbáljuk a termékeket, kezdve a gyógyteáktól a különféle kapszulákig. De ennek így kell lennie, mert egyébként hiteltelen lenne a tanácsadásunk.

Sokszor egymás között itt a boltban vitatják meg törzsvásárlóink a tapasztalataikat, aminek nagyon örülünk, mert láthatóan jól érzik magukat. Talán ennek is köszönhető, hogy ilyen régóta jól működik ez a kis bolt.

- Gyakran fordul elő, hogy családtagok, hozzátartozók kérnek tanácsot?

- Igen, amikor szeretteiknél már nem használnak a gyógyszerek. Igyekszünk reálisan felmérni a helyzetet és úgy ajánlani valamit. Nem fordulhat elő, hogy üzleti szempontok alapján bárkire bármit rátukmáljunk. De a hitet nem szabad elvenni sem a betegől, sem a hozzátartozóktól.

A szombathelyi Schwarcz Vera szakgyógyszerésszel is kapcsolatban állunk, ő az Ezerjófű Patikában dolgozik nyugdíj mellett. Hatalmas tudással és ismeretanyaggal rendelkező Erdélyből idetelepült hölgy. Bármi problémánk, kérdésünk van, mindig őt hívjuk. Ha pedig igény lenne rá, tudunk ajánlani természetgyógyászt.

- Látok itt agyonreklámozott méregdrága csodaszereket. Mit tehetek, ha az általuk beígért hatást szeretném elérni, de nincs rá több ezer forintom?

- Van megoldás, össze tudunk állítani más termékekből hasonló eredménnyel kecsegtető - mondjuk teakeveréket. De azt macerás elkészíteni... Mert forrázni, vagy főzni, közben kevergetni kell, aztán meg leszűrni, stb. Elkényelmesedtünk, ilyenekre nincs idő. Bevallom, én magam is filteres teát használok, mert sietek. Ezek a tabletták és kapszulák rendkívül egyszerű és könnyű utat kínálnak - csak bekapom, aztán máris jöhet a hatás. Sőt, ha jó drága, és nagy a reklám felhajtás, azt hisszük, biztosan működik is. A hitünkért hajlandóak vagyunk temérdek pénzt áldozni. Ezért fognak az ilyen termékek mindig is jól fogyni. Aztán a reklámok elhitetik velünk, hogy bizonyos dolgok nélkül egyáltalán nem élhetünk, tehát szükségünk van rájuk.

- Láthatóan egyre bővül a kapható választék. Hogyan lehet arról gondoskodni, hogy naprakész információval rendelkezzenek az új beszerezhető termékekről és hatásaikról?

- Leginkább önszorgalomból képezzük magunkat, szakkönyveket olvasunk, szaklapokat járhatunk - Elixír, Természetgyógyász, stb., és az interneten is tájékozódunk. Tanfolyamokon, előadásokon, konferenciákon, gyógytermék- és bio kiállításokon veszünk részt.

Rendkívül megnőtt a felelősségünk uniós csatlakozásunkat követően. Addig ugyanis minden terméket kötelezően bevizsgáltak az országos hatóságok, azonban ma már ez nem mondható el, tehát felhígult a piac.

Nagyon oda kell figyelni beszerzési forrásainkra és a minőségre, mert a vásárlóink bizalmának megőrzése számunkra létkérdés.

A baj az, hogy nemigen törődünk magunkkal, az egészségünkkel. Amikor betegek leszünk, azt hisszük, ha bekapunk néhány tablettát, az majd jó tündér módjára csodát tesz velünk. Ha ez néha „bejön”, már végképp a gyógyszerektől várjuk a gyógyulást, és továbbra sem törődünk önmagunkkal. Pedig a gyógyszer tulajdonképpen csak tünetileg kezel és azt is csupán ideig-óráig.

Tennünk kellene azért, hogy ne váljék életünk részévé egy-egy tulajdonképpen elkerülhető betegség. Mi magunk kell, hogy meggyógyítsuk magunkat, még mielőtt valóban eluralna bennünket bármilyen kór!

Megjelent 2007. januárjában.

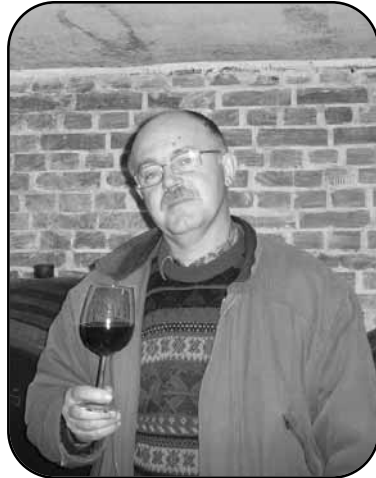
Borász generációk - a „kapások” utódai

„Minden borban kis
angyal lakik...”

(Hamvas Béla)

Láng József mérnök-
tanár borosgazdával beszél-
gettem, akinek családjában
nemzedékek óta hagyo-
mány a szőlőtermelés és
borászkodás.

Nagyapja hegybíró volt
a háború utáni évekig, amíg
megszüntették a hegyközsé-
get, édesapja pedig a Szőlő-termelő Szakcsoport telepvezető-
jeként dolgozott. Felesége Rita, a Kőszegi Borbarát Hölgyek
elnökasszonya. Letícia leányuk 2002-ben a Kőszegi Szüreten
Borkirálynő lett. 2004-ben elnyerték a Város Bora elis-
merést.

- Milyen emlékei vannak e nemes családi hagyományról?

- Nagyapámat is Láng Józsefnek hívták. Szőlőterületei, gyümölcsösei voltak, gazdálkodott, tehát gyakorlatilag ebből élt a család. Nagyon sajnálom, hogy nem ismertem a nagyszüleimet, 1959-ben, egyéves koromban meghaltak. Azokból az időkből maradtak meg emlékképeim, amit az édesapám által örökölt szőlőhegyekben gyerekként eltöltöttem. Mivel nem volt ki vigyázzon rám, mennem kellett vele. Persze egyáltalán nem

élveztem, csak játszottam. Nem sokat segitettem neki, és inkább mindig csak azt kérdeztem, mikor megyünk már haza. Apám ilyenkor azt válaszolta, csak várjál fiam, még magasán van a nap. Akkori türelmetlenségem ellenére mélyen belém ivódott a földnek és a szőlőnek a szeretete.

- Hogyan került közelebbi kapcsolatba a szőlővel, borral?

- Amikor agrármérnöki diplomával hazakerültem az egyetemről, a Csepregi Állami Gazdaságban lettem kerületi növénytermesztő.

Akkoriban apám a kőszegi 5 hektáros szőlőtelepnek volt a vezetője, idős kora miatt átvettem a munkakörét, amelyben mindenesnek kellett lenni. Traktorra ülni, kapálni, metszeni, bár akkoriban ez számomra nem tűnt túlzottan perspektivikus lehetőségnek.

Utólag hálás vagyok a sorsnak, hogy így alakult, és apámtól - aki az elején gyakorlatilag mellettem volt - sok fogást eleshettem, de mindenekelőtt a régi öregek gondolkodását, mentalitását oltotta belém.

Mivel a Láng család neve mindig is összeforrott a borral, úgy gondoltam, legyen nekem is saját szőlőm, ezért 1982-ben telepítettem az első 300 tőkéit. Az idő haladtával aztán kevésnek bizonyult, mert egyre többen kerestek jó kőszegi bort, egyre bővült a kuncsafti kör. Apámék idős koruk miatt abbahagyták a szőlőművelést és borászkodást, így az ő vendégköre átkerült hozzám.

Folyamatosan bővült a gazdaság, mert mindig azt tűztem ki célul, hogy annyi bort állítsak elő, amennyire igény van, hiszen ez a mai világban nagyon fontos dolog. De ezt még egyetlen évben sem tudtam elérni. Annak ellenére, hogy mindig beruháztunk, visszaforgattuk a bevételt a bővítésre, mindig korábban elfogyott. Mostanra már hat hektár szőlőterületünk van.

- A család tagjai - a négy hölgy - hogyan fogadják a vállalkozással járó terheket ?

- Szép lassan ők is megszerették ezt a tevékenységet, mert kezdtek belátni, hogy érdemes vele foglalkozni, és már valami

plusz is marad, nemcsak felemészítik a fejlesztések a bevételt. Azt szoktam mondani, hogy Lángéknál a lé határozza meg a tudatot. Az egész egy hobbiként, családi tradícióként indult, aztán szenvedély lett belőle, lassan meg már talán betegség is.

Szinte minden tevékenységünket a szőlő és a bor határozza meg. Három gyermekem van, Leticiát, a nagyobbik lányomat sikerült először „megfertőzni” a szőlő és a bor szeretetével. Kicsit talán apai sugallatra választotta a kertészmérnöki pályát, Keszthelyen végzett tavalý, most két évig még tanul ugyanott és növényorvos lesz. Emellett a szőlész-borász szakmérnököt végzi Budapesten, a Corvinus Egyetemen.

- *Felesége hogyan vesz részt a családi vállalkozásban?*

- Ő inkább a marketinget és a reprezentálást vállalja. 1999-ben alakította meg a Kőszegi Borbarát Hölgyek Egyesületét, amellyel új szint hoztak a kőszegi borászat életébe.

Különböző rendezvényeikkel, amelyeket kitalálnak és meg-

valósítanak, azt hiszem egyedülállóak az országban. Ilyenek évek óta a Borbál, a Város Bora választás, Borkirálynő választás. Már a hetedik fiatal hölgy nyerte el a címet, aki minden „boros” rendezvényen reprezentál, és mindenhol népszerűsíti a kőszegi nedűt.

Márciusban ismét Borkorcsolya versenyt rendeznek. Kiadták tavaly az összegyűjtött receptek könyvét - Pincejárás borkorcsolyákkal címmel. Nem tartana itt a kőszegi bor híre, ha nem lennének a borbarát hölgyek. Ők immár hozzátartoznak a kőszegi borhoz.

- *Mikor kezdett tanítani az Evangélikus Mezőgazdasági Szakközépiskolában?*

- 1990-ben indult a kertészképzés a jogelőd intézményben és akkor kértek fel egy tankertészet létrehozására, ami az iskola gyakorlati bázisát biztosítja. Nagy örömmel mondhatom, hogy tevékenyen részt vettem ennek az öthektáros kertészetnek a létrehozásában. A tanulók itt gyakorolják előben többek között a metszést, palántázást.

Néhány éve igény mutatkozott rá, hogy a kőszegi borosgazdáknak szervezzünk tanfolyamokat, hogy elméleti tudásukat bővíthessék. Egy balatonfüredi iskolával közösen indítottunk borászképzést 2004-ben. A soproni gazdák is ide jártak, így akkor mintegy 30 borász végzett. Jelenleg van egy csoportunk, amit a Keszthelyi Georgikon Egyetemmel közösen szerveztünk.

- *Őn miért nem lett borlovag?*

- Felkértek, de mivel (újabb) rengeteg elfoglaltsággal járt volna, ezért úgy döntöttünk, feleségem lesz az Európai Borlovagrend tagja. Lett ugyanis egyéb tisztségem, mivel 2002-ben megválasztottak a Szőlőtermelők és Borértékesítők Szövetkezete elnökének. Azóta tudom, kissé erőn felül vállaltam, hiszen a gyermekeim otthon ritkán látnak.

- *Őn szerint hol tart ma a kőszegi borászat?*

- Nagyon örülök, hogy az elmúlt 5 évben hatalmasat fejlődött a

kőszegi bortermelés technológiában és területileg is. Még húsz évvel ezelőtt is szinte középkori módszerekkel dolgoztunk. Amióta nemrégiben megnyíltak a határok, sokat járunk külföldre, ahol rengeteget tanulhatunk.

De szeretnék visszautalni az első igazi lökésre, ami valójában megindította nálunk a szakmai fejlődést. Ez a Vaihinggennel való testvérvárosi kapcsolatunk volt - sajnos, hajlamosak ezt sokan elfelejteni. 1989-ben még a rendszerváltás előtt ott láttunk először korszerű eszközöket, tárolóedényeket, rozsdamentes tartályokat, borszűrőket, palackozókat, több hektáros magánbirtokokat. Ezekről akkoriban mi még csak álmodtunk.

Szívesen emlékszem vissza Richard Hachenbergerre, aki - látva elkeseredésünket vigasztalni igyekezett bennünket, és azt mondta „... most, hogy már ismerjük a célt, csupán annyit kell tennünk, hogy türelmesen, lépésről lépésre haladva kell közelíteni feléje”.

Hála Istennek igaza lett! Tőlük nagyon sokat tanultunk, hiszen akkor nyílt ki először igazán a szemünk, és ők mindig elláttak bennünket tanácsokkal, jó szándékúan segítettek és támogattak bennünket.

Véleményem szerint, ha az ember valamit meg akar valósítani és becsülettel, tisztességgel végzi a munkáját, el lehet érni az álmokat.

Még egy nagy álmom teljesült a 2006 szeptemberében ünnepélyesen átadott Kőszegi Borok Házával, ahol berendeztünk egy kis szőlőtörténeti múzeumot. Összegyűjtöttük a régi, sajnos már nem élő borosgazdák még fellelhető szőlőművelő szerszámaikat, a borászkodás eszközeit, és fényképeket. Egy pályázat révén a szlovén szőlősgazdák együttműködésével - sikerült megvalósítani az elképzelést. Az Írott kő Natúrparkért Egyesülettel, valamint az itteni borászok összefogásával hoztuk létre közösen, és adtuk át a nagyközönség örömére.

- *Mi lehet a kőszegi bor filozófiája?*

- Alkonyi László írónak van egy nagyon jó gondolata. Szerinte a Kőszegi Borvidék egy rejtőzködő borvidék. Aki meg akarja kóstolni a kőszegi hegy levét, az ne máshol keresse, hanem utazzon le Jurisics városába. Cserébe itt olyan emberekkel fog talál-

kozni, akiket nem a magamutogatás, nem az önző érdekek vezérelnek, hanem csupán tisztán, egyszerűen végzik a dolgukat, ahogyan a szívük diktálja. Egy aprócska borvidék vár ránk, tiszta lelkületű vincelléireivel. Nagyon jól fogyasztható, jól értelmezhető, egyszerű borokat állítanak elő, amelyek a hétköznapok emberének szólnak.

Ha ez így van, meg lehetünk elégedve, mert ők vannak többen. Nem kell nekünk több ezer forintos borokkal versenyezni, hanem meg kell célozni egy fogyasztói réteget, amelynek tagjai jól kezelt, tiszta ízű, testes borokat szeretnének fogyasztani étkezéseik alkalmával.

És ha mi ennek az igénynek meg tudunk felelni, akkor a kőszegi bornak nem csak múltja, de jövője is lesz.

Megjelent 2007. februárjában.

Amikor az Úr beleavatkozik az élet dolgaiba, akkor minden pontosan történik

„Alattad a föld, fölötted
az ég, benned a létra.”

(Weöres Sándor)

**Dr. Mohr Tamás - Batt-
hyány-Strattmann László**
életműdíjas gyógyszerész,
egyetemi docens, a Zuglói
Evangélikus Gyülekezet
presbitere volt a vendége a
városi könyvtár március 23-
án rendezett író-olvasó ta-
lálkozójának.

Csaknem szűknek bizonyult a második emeleti nagy helyiség, olyan sok vendég érkezett a könyvtár által kitűnően megszervezett programra, és számosan vásároltak is az író könyveiből. Az alábbi, kissé rendhagyó írással, az idézett gondolatokkal kísérlem meg érzékeltetni a találkozó hangulatát...

A szerző 2002-ben megjelent „Hit és vergődés” című művében a Mohr család és a város életét, sorsát írja le 1850-től szinte napjainkig. Könyvében életre kelnek a Monarchia utolsó évtizedei, a hazafiság, a polgári tisztesség és a nemzet vergődése a politikai szélsőbal és a szélsőjobb tettei nyomán. A szerző egyéni sorsán keresztül ismerhetjük meg családját, városát és a nemzet sorsát. Az egyetemi munkaszolgálat, a menekülések, a hadi-

fogság szomorú és megrendítő élményeit, az 1950-es évek elnyomó intézkedéseit, a kitelepítettek viszontagságait.

Írásaiból - amelyekben az erős magyarságtudat mindenhol érezhető - megmutatkozik az is, hogy a polgári légkörben magába szívott magatartási minták, etikai elvek segítették élete nehéz helyzeteiben. Volt néhány kisebb csoda az életében; az 1944-es megmenekülése az orosz fogságtól (az utolsó pillanatban érkezett egy „szinte nem létező” tehervonat Gyimesközéplokra, amelyik hazahozta őket).

Aztán a szobájában bújtatott zsidó család megmenekülése (a razzizáló nyilas brigádnak átadta szobája kulcsát, mondván magabiztosan - épp menni készült az egyetemre, s ők szerencsére nem nyitottak be). Az 1945-ös szombathelyi bombázás túlélése (kinn a mezőn, s nem a „44 ember számára biztos óvóhelyen” várták a bombázás végét, aminek helyén csak egy 8 méteres mélyedés maradt). A hadifogságban sárgaságból való felgyógyulása (Foksániban az orosz hadifogoly kórházban a gyógyszerész vezetője egy ismerős köszegi gyógyszerész volt), és a fogságból hazajutása Magyarországra (a német orvos segítsége abban, hogy a munkára tovább maradók helyett hazautazók csoportjába sorolták).

1945 tavaszán így ír: „A Fő téren egyik menekülő teherautót a másik követte, köztük autók és parasztkocsik végtelen sora. Mintha az egész világ megbolondult volna. A polgári világ megszűnt, kifordult önmagából. Az utakon káosz, a lelkekben nihil. Hová lettek a békebeli karácsonyi álmok, a nagyszombati ünnepélyes körmenetek? Azt hiszem akkor öntudatlanul, ösztönösen menekültünk egy régi magyarságképpel együtt, amiről nem akartunk lemondani.”

1953-ról írta: „Megszállottan foglalkoztam a szakmám égető kérdéseivel: új patikák építése, könyvek, cikkek megjelentetése, először doktorátus, majd kandidátusság. Időközben presbiter is lettem, egyre jobban kezdtek érdekelni az egyház ügyei, a társadalom problémái.”

A folytatásként megjelent „Útjelzők” című könyve háborús évekbeli pillanatképeket láttat, saját élményein keresztül írja le szeretett egyháza sanyarú sorsát a háború utáni években, és az ebből való kibontakozást. Sorra bemutatkoznak testvérei és a számára fontos, példamutató emberek. „A háború előtt, alatt és

utána, egészen a határsáv kialakulásáig a köszegiek legfontosabb szórakozása a kirándulás volt. Az úgynevezett közép-osztályban „nem számított embernek” az, aki hetente legalább az Óházra egy óra alatt, vagy 90 perc alatt a Stájer házakhoz föl nem ment.”

Manci és Rigó - az anyai nagyszülők lovai - húzták a nagy postakocsit; „A két ló úgy viselte magát, mint a jól nevelt tisztviselők, kezükben az aktatáskával. Nem volt késés, nem lehetett mulasztás. Tették a dolgukat. Nem lehettek betegek, mert a Postának működnie kellett. Akár béke volt, akár háború, akár vihar volt, akár hőésés. Az esti posta másnap reggel Pestre ért.” „Nem tudom mikor, de talán 1942-ben beütött a baj: behívták a Rigót is katonának. A Rigó nem vihetett magával pokrócot, mint a gyalogos katona, de nagyszüleim felkészítették az ünnepélyes átadásra. Feketére befestették a patáját, új patkót kapott és vadonatúj zablát. Nagyanyám is elbúcsúztatta: nagy karéj sós kenyérrel...

A Rigó géppuskát cipelő katonaló lett. Elment a háborúba, visszavonuláskor, amikor Köszegre értek, akkor ugrott ki a sorból. Állítólag kiszakította a zablát, kantárt a katona kezéből és egy ugrással szabadabbá tette magát. Hátán a géppuskával vágta fogott és nem állt meg, csak a nagyszüleim házánál. Bement a kapun, keresztül az udvaron, beállt az istállóba az ő régi szabadon hagyott helyére, mint aki jól végezte a munkáját. Nem tudom, hogy mentették fel Rigót a katonáskodás alól. Úgy emlékszem, másik lóval cserélték le.”

A „Hagyaték és jövőndő” című kötetben a múlt, a jelen és a jövőndő forгатagában a gondolkodó embernek a Teremtő állít megoldandó feladatokat. Vannak benne örömpercek és gyászórák, győzelmek és bukások. A jövőndőt a szerző számára az istenhit és a hazafiság szabályozza. Higgyünk, vagy éljünk bele a vakvilágba?

Ezekre a kérdésekre igyekszik a Szerző választ találni, az olvasó számára útmutatást adni.

„A bajban, veszedelemben nem én, hanem egy hatalmas, befolyásolhatatlan erő tett helyettem mindent. Szinte kikapcsolta az én gyatra akaratomat és egy védernyő alatt élhettem.”

„A mi utunk reális, igazságos és keresztény, szeretetben gyökeres. Mi a társadalom középpontjába a családot helyezzük,

mint megingathatatlan erkölcsi alapot. A családfő tisztességes keresete és a családanya meleg otthont teremtő szeretete az alapja a társadalom boldogságának.”

És végül - az utoljára - a 2005-ben megjelent „Búcsúzkodás” című verseskötetében lírai formában ismerhetjük meg életérzéseit, tapasztalatait. Egy idézet a könyv előszavából:

„Életem legfontosabb kérdése az istenkeresés volt. Leírtam hitványságomat, kételyeimet, de alázatosan jártam a Krisztus felé vezető ösvényen...”

- Dr. Mohr Tamás az Országos Gyógyszerészeti Intézet Szakmai Kollégium Kórházi Gyógyszertári Albizottságának elnöke volt.
- Tagja volt a Magyar Kórhákszövetség országos vezetőségének és a Gyógyszerészeti Szakvizsga Bizottságnak.
- Nevéhez fűződik az 1973-ban létrejött Magyar Gyógyszerész-tudományi Társaság Kórházi Gyógyszerészeti Szervezetének megalapítása, melynek a kezdetektől egészen 1991-ig elnöke volt.
- 1978-ban nevezték ki egyetemi docensnek. Oktatói munkája során részt vett a gyógyszerészek, gyógyszerertári asszisztensek, orvosok, egyéb egészségügyi diplomás dolgozók graduális, és posztgraduális képzésében.
- 1970-78-ig a Gyógyszerészet című lap egyik szerkesztője.
- Nyugdíjazása (1990) egybeesett a rendszerváltó évekkel. Hihetetlen energiáját, tenni- és alkotni akarását mi sem jellemzi jobban, mint hogy ezt követően az elsők között volt, akik a hazai magán-gyógyszerészet kialakításában részt vettek.

Megjelent 2007. márciusában.

A könyvbemutatót és közönségtalálkozót követően Dr. Mohr Tamás úrral még hosszasan beszélgettünk.

- Volt néhány kisebb csoda az életében „Amikor az Úr beavatkozik az élet dolgaiba, akkor minden pontosan történik.” Ez utólag leszűrt tanulság, vagy élete során a kilátástalan, reménytelen helyzetekben is abban a tudatban volt, hogy meg fog érkezni „fentről” a segítség?

- Nagyzolás nélkül mondom, hogy kisgyerekkoromtól hittem Isten létezésében és az ő hatalmában, soha nem kételkedtem a segítségében. Ha az Úr Jézus Krisztushoz menekülünk, Ő nem utasít el, védelmet nyújt és segédelmet az élet viharában. Akkor is, ha az egész világ ellenünk támad. Azt tanultam hosszú életem folyamán, Ő nem személyválogató, és hatalma töretlen. Az ő segítése a védernyő.

Ádvent 2006-ban

Uram, nem tudom,
hogy honnan
pont ide
miért jöttem
de a sorsomon
eltűnődtem.
Néha talán jó úton járok,
De a keskeny ösvényen
Az éles sziklák közt
riadtan megállok:
Miért, kinek jó ez?
Uram, jobb leszek ettől?
Ha a kezed fogom,
mint egy gyermek
A sziklafal nem dől?

Tudom, elég nékem
a Te kegyelmed,
egy életen át
jegyedet viseltem.
Csodáid közt éltem
Meg is haltál értem
Csoda ez az érdem,
Csodás, hogy megértem.

A csodák azért jegyeztettek föl, hogy az ember történelmébe beáramlott isteni erőről beszéljenek, mint jelek. Isten megjelenése a történelemben tetőpontját Krisztus földi megjelenésében érte el. Higgyünk Istenben, a Krisztusban kinyilatkoztatott mennyei atyában.

- Természettudományos munkássága során érzett-e bármikor ellentmondást a tudományos tanok és hite között?

- Meggyőződésem szerint Isten teremtette a világot, sőt az ősrobbanásból is levezethető a teremtés. Isten adta a világ törvényeit, melyek ma is érvényesek. Az evangélium modern ember számára megélhető praktikus üzenete a Krisztusi szeretet. Adni, adni, segíteni, gyógyítani!
Az etikai, vallási kiállás ma még fontosabb, mint 20-30 éve. Fontos tudni, hogy a gyerekek akkor válnak hívővé, ha a szülőktől is ezt tapasztalják.

- Ön azt írja „Kétféle polgárságot ismerek: Az egyik markáns, hősies, hívó embertípus, amelyik városokat teremtett a semmiből; ipart és kereskedelmet hozott létre, iskolákat épített és az erkölcsöt törvénybe iktatta: a kultúra megteremtőjévé vált. A másik, a ma robotembere, aki csak egyéni koncán rágódik. Erkölcsöt és tekintélyt maga fölött nem ismer el. Luxus-lakásban eszik, fürdik, szeretkezik és alszik. Vágya luxuskocsival, néhány slágerrel és ponyvaregénnyel be is zárul. Civilizált embernek nevezik, de valójában az emberi társadalom rákfenéje.”

- Csak a tiszta gondolkodású és etikájú polgár a követendő példa. Természetes lehetne az un. polgári világ visszatérése, de csak igazi törvényes fundamentumokra lehet építeni.

Ha valóban új világot akarunk létrehozni, akkor ismét a tízparancsolat szerint kell, és szabad élni és építkezni: Féld az Istent, ne lopj, ne harácsolj, szeresd felebarátodat, mint önmagadat! Vajon hány nemzedéknek kell még eltelnie, hogy ez megvalósulhasson?

- *Mintha fiatal korában a polgári léghő, mentalitás, a megbízhatóság, kötelességtudat, a család iránti hűség még a háziállatokra is hatással lett volna.*

- Amikor 1946-ban gyógyszerészhallgató voltam a nyári hónapok alatt 74 éves nagyapámmal vagy öcsémmel fuvaroztunk. A Rigó lovunk egyszer megmentette életünket. A Müller-fatelepről kellett a Gyöngyös felé felkapaszkodnunk. Párolt bükkfapallókat szállítottunk. A kapaszkodó felénél voltunk, amikor Rigó hirtelen megállt és tartotta a rettenetes terhet, míg az orosz teherautó el nem pöfögött előttünk.

- *13 éves korára, platói iskolai szerelmével kapcsolatban ír Köszegekről, a nyüzsgő diákvárosról. Hogyan emlékszik vissza ezekre az időkre?*

- A leányiskolák tanítványai feszes rendben, ellenőrzés mellett sétáltak kettős sorokban. Mi fiúk, biciklivel köröztünk vagy suhantunk el mellettük. Azt hiszem, a szemezgetés akkoriban többet jelentett, mint ma a tényleges szerelmi légyott. Az embernek mindig szüksége van egy ideálra. Diákkorunkban a fiúknak mindig volt egy leány ideálja. Volt, akinek kettő is. Volt, akinek valójában egy sem, de ennek bevallása a társaságból való kiebrudalást jelentette volna.

- *Simone Weil szerint a boldogság az erőfeszítés mellékterméke. Az életművét tekintve bizonyára egyetért ezzel. De vajon aktuális-e ez a boldogság felfogás a mai fiatal generáció számára is?*

- Valóban az erőfeszítés mellékterméke a boldogság, nem pedig a terülj-terülj asztalkám pátyolgatás, ahogyan azt a mai fiatalokkal teszik jelenleg, és amivel nem is értek egyet.

- *Őn, aki évtizedeken keresztül hivatásszerűen foglalkozott a test gyógyításával, nem érzett „kísértést” arra, hogy lelkészként a lélek gyógyítását is hivatásszerűen végezze?*

- Sajnos, nem vagyok lelkész. Igaz viszont, hogy több biblia-órát tartottam, és többen javasolták, hogy a Hit és vergődés című könyvemmet tegyék kötelező olvasmánnyá.

- *Sokszor szociográfiai pontossággal, máskor a napló hitelességével, vagy a mesélő élőbeszéd érzékletességével fogalmazza meg gondolatait. Vezetett naplót, vagy utólag rendszerezi emlékeit, gondolatait?*

- Mindig voltak feljegyzéseim, kis cetlik, vagy nagyobb megemlékezések, amelyek közül némelyik esetleg egyik könyvembe bekerül. Sokszor nem a feljegyzések maradnak meg, hanem a lelkünkben szállást vett megemlékezések.

A köszegi bencés gimnáziumban sok olyan nyelvi-irodalmi hatás ért (Tóth Ciprián, Rezek Román), amely érvényesül mai is a munkámban. Költészetem Balassi behatástól fogva Juhász Gyulán át Kosztolányihoz vezet. Babitsot túl szabályozottnak találtam. Amikor a francia oktatásban Verlainhez értünk, megírtam első, talán elfogadható verseimet. Számomra a vers több és kevesebb, mint amit tanítanak.

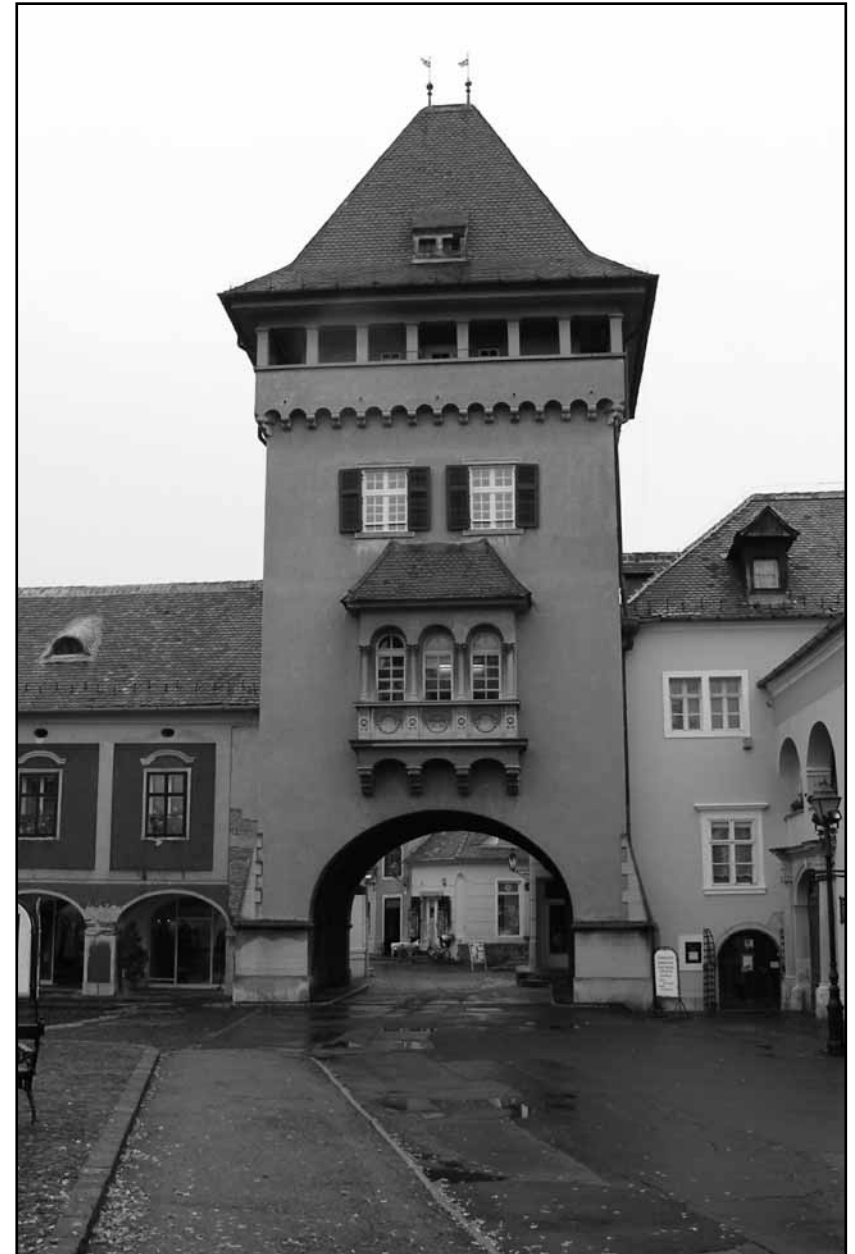
A régebben írt verseket néha elő kell venni, s akkor derül ki, hogy kell-e javítani. Bennem a versek részletekben vagy gondolatföredékekben születnek.

- *Felidézne szakmai tevékenységének egyik legszebb emlékét?*

- 1950-ben végeztem az egyetemen. Két hónapja dolgoztam a gyógyszerértárban, amikor egyik reggel 9 óra felé egy fiatalasszony jött be sietve: „Tessék valamit adni a csöppnyi kislányomnak, mert nagyon sír!”

Kérdeztem, a hasa nem fáj-e? De igen, derült ki. Nálam leesett a tantusz, oda tartottam az orra alá az acetonos üveget: Nem ilyen szaga van a leheletének?

„De igen, honnan tetszik tudni?” Tanultam. Asszonyom, siessen haza és itassa meg a kicsit bőven kamilla teával, és literenként kb. fél kávéskanálnyi sót is tegyen bele. Délutánra pedig hívja ki az orvost. Ezeket mondtam neki. Másnap egy kis virágcsokorral jött be az asszony és kezembe nyomta. „A doktor úr azt mondta, köszönjem meg a gyógyszerész úr segítségét, mert így meg tetszett menteni a kislányom életét.”

Képek és évek

Fél évszázad fotókban elbeszélve.

Németh Iván neve bizonyára valamennyi kőszegi számára ismerősen cseng. Ő az, aki a város csaknem minden jelentősebb eseményén, rendezvényén jelen van, és fényképezőgépével immár évtizedek óta megörökíti a történéseket.

Városunk Pro Urbe díjjal kitüntetett képes krónikásával otthoni dolgozószobájában beszélgettem.

- *Úgy tudom, a családban nem voltak hagyományai a fényképezésnek.*

- Először az ötvenes évek vége felé akkori munkahelyemen - a Dr. Nagy László Gyógypedagógiai Intézetben kezdtem el fotózni. Annak idején egy nyugdíjas mérnök - Koller Kálmán bácsi fotózgatta az ottani eseményeket, majd a laborban ki is dolgozta a képeket. Nagyon érdekelt, amit csinált, ezért megkértem, hogy engem is tanítson meg - még a fekete-fehér filmhívásra és a képek készítésére. Nagyon izgalmas volt, ahogyan szinte a semmiből tűntek elő a képek...

Éveken keresztül fotóztam aztán az intézeti géppel az iskola életét, és mindent, amit érdekesnek találtam.

Az intézetben először gyermekfelügyelő voltam, majd gondnok-

nak neveztek ki. Később műszaki előadó lettem - felsőfokú gépipari technikummal -, aztán munka mellett elvégeztem a Gyógypedagógiai Főiskolát, így nevelőtanárként dolgoztam, legutóbb már tanítottam is a gyerekeket.

- *Az első saját fényképezőgépnem mindenki életében van története...*

- Az enyémben biztosan így van. A 60-as évek elején egy vonatutazás alkalmával elhagytam az intézeti gépet, vagyis a fülkében felejtettem a csomagtartón. Ezért biztos voltam benne, hogy másikat kell vennem helyette. Ha nem lesz meg azért, hogy pótoljam az intézetnek, ha pedig meglesz, akkor azért, hogy ha esetleg még egyszer előfordulna ilyesmi, inkább a sajátomat veszítsem el. Előkerült. De akkor már megérett bennem az elhatározás, hogy veszek egy saját gépet. Egy kelet-német kisfilmes fényképezőre esett a választásom, amit még hosszú évekig tudtam használni. Fotóimat először az intézetben hívtam elő, aztán vettem saját nagytitót és berendeztem itthon egy kis labort.

- *Hogyan lettél az azóta eltelt évtizedek során Kőszeg fotókrónikása?*

- Régen még nem volt túlságosan sok családban televízió, ezért a várban rendezett érdekes programok jelentették a kikapcsolódást és szórakozást az emberek számára. Sok híres előadóművész érkezett. A várban már szerződéssel fotóztam. A várszínház eseményeit a kezdetektől végig lehetett követni a képeimen keresztül.

Később más városi rendezvényeken - filmfesztiválokon, vetélkedőkön is részt vettem. Koszorúzásokat, megemlékezéseket, ünnepeket, kiállításokat fényképeztem.

1988 decemberében pedig több évtizedes szünet után újraindult a Kőszeg és Vidéke. Az első számban még az én képem is szerepelt, mert többek között engem is megkérdeztek, hogy mit várok az „új” újságtól. Mondtam, hogy szeretném, ha leközlőnének néhányat a város életéről készített fotóimból. Induláskor egy megjelent, aztán a januári számban már 13 saját felvételem került bele a lapba, majd azt követően több.

Akkoriban az újságnak a Városi Tanács volt a kiadója és Bertalan Lajos a főszerkesztője.

Azóta havi rendszerességgel jelennek meg fotóim az időközben színessé lett Kőszeg és Vidékében.

Budapesten is voltam fotózni, természetesen a város életével összefüggésben. A speciális sportolók eskütételénél, mielőtt külföldre utaztak volna - először Göncz Árpád rezidenciáján, majd Mádl Ferencnél az Országházban.

- *A színes technika megjelenése mennyiben jelentett kihívást?*

- Először párhuzamosan, felváltva dolgoztam egyszer a hagyományos technikával, máskor az újjal, sokat kísérleteztem vele. Mivel az újságba nem kellett színes kép akkor még, ezért az oda szánt fotóim nem színes filmre készültek. Kissé az is hátráltatta a teljes váltást, hogy eleinte csak Szombathelyen hívták elő a színeseket, mert csak ott volt hozzá labor, de aztán mikor már Kőszegen is lehetőség nyílt rá, fokozatosan elhagytam a fekete fehéret. Mindig rendkívül izgatottan vártam a képek elkészültét, ami gyakran nagyon hosszú időnek tűnt. Mivel a fotózás számomra nem pénzkereső tevékenység, hanem mindig hobbi volt, saját itthoni színes laborra nem volt pénzem.

- *Kiküszöbölheti ezeket a hátrányokat manapság a digitális fotózás lehetősége?*

- Amennyiben a gyorsaságra koncentrálunk, akkor feltétlenül. Viszont így sem olcsó mulatság az alapfelszerelés.

Néhány éve már éreztem, hogy érdemes lenne átállni, de azért eleinte nagyon idegenkedtem tőle. 2004 tavaszán aztán megvettem az első digitális fényképezőgépet, és azóta ezzel dolgozom.

Valahogy így alakult. Vagyis azzal kezdődött, hogy az újságnál 2002 végén megígérték, hogy kapok egyet a munkámhoz. Emiatt 2003 februárjában vettem egy számítógépet, hogy rögtön tudjak majd dolgozni.

Erre az akkori képviselőtestület többséggel leszavazta a fényképezőgépem beszerzését.

Végül saját magam vásároltam egy digitális fotómasinát 150

ezerért. Bár el kell mondjam, a vakuhoz azért kaptam 30 ezer forint pályázati támogatást az önkormányzattól.

- *Fotóidból nagyon szép, tanulságos városi fotóalbumot vagy képeslapokat lehetne kiadni.*

- Ez kétségtelen, de anyagi okok miatt ilyesmire nem gondolhatok. Hogy a képeim azért a nagyközönség számára elérhetőek legyenek, akár az ország másik végéből, akár a nagyvilágból bárhonnét, úgy döntöttem, lesz egy saját internetes honlapom, amelyet jelenleg itt lehet elérni:

<http://nemetivan-fotoi.mindenkilapja.hu/>

Hamarosan felkerül több száz városképem. Amióta digitális technikával dolgozom, minden hónap eseményeiről külön CD-t készítek a fotóimnak. Év végén aztán egy külön lemezre összefoglalóként kiválasztok ezekből néhányat. A régi időkből ezer darabon felüli színes negatív filmtekercesem van, fekete-fehérből pedig megszámlálhatatlan.

Ezeket szeretném rendezgetni, de ennek a mai világban akkor lenne értelme, ha digitalizálni lehetne a negatívokat filmszkennerrel. Vettem ugyan egy olcsóbbat, de nem produkál jó minőséget. Százezer körüli összegért már tudnék egy megfelelőt beszerezni, de sajnos, ahol nyugdíjasként dolgoztam, a MÁV Nevelőotthon két éve megszűnt, tehát a nyugdíjamból ezt már nem engedhetem meg magamnak. Nemrégiben a számítógépes monitorom mondta fel a szolgálatot, pótlását csak részletfizetéssel tudtam megoldani.

- *Továbbképezd magad?*

- Nem igazán. Vásároltam ugyan néhány könyvet, de szeretem a technikákat és lehetőségeket magam kitapasztalni, leginkább az érzéseimre hagyatkozom.

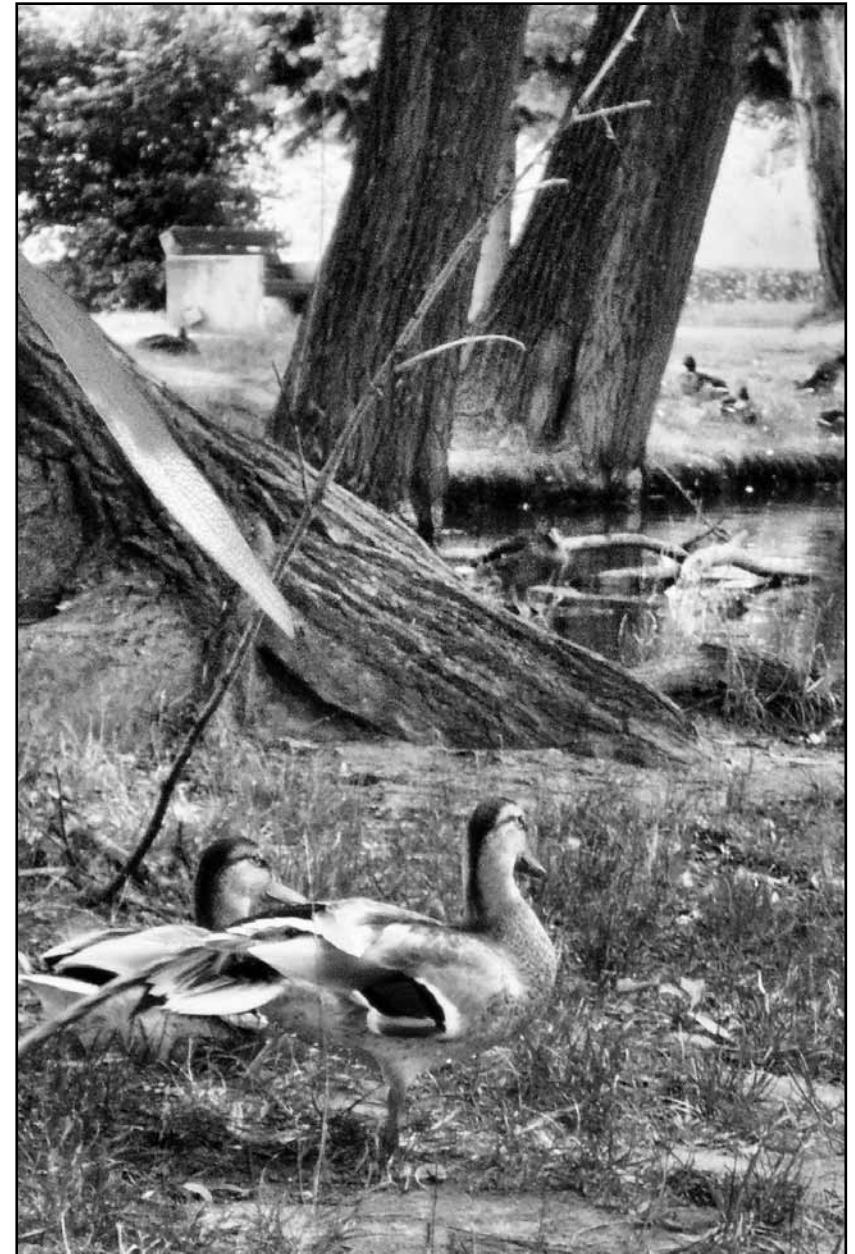
Nem csinállok művészi képeket, az eseményeket fotózom. Számítógépes képszerkesztő programmal javítok esetleg valamelyest a minőségen, de ezen felül semmi másra nem töreksem.

Én amatőr fotós vagyok, aki szereti a kőszegi eseményeket lefényképezni, megörökíteni. Szeretnék minél jobb és szebb

képeket készíteni, de nem vagyok művész. A múlt, soha vissza nem térő pillanat megörökítésének vágya, ami igazán érdekel. Az egybegyűlt emberek ünnepi pillanatainak rögzítése - ez számomra a fotózás lényege és szeretete.

Mivel soha nem tudtam csúcstechnikával felszerelkedni, néha bizony előfordultak bakik is, de hát ezeket a kötelezően megélendő tapasztalatok közé könyveltem be.

Megjelent 2007. áprilisában.

Mindig ott vagyok, ahol éppen szükség van rám

„A lehetőség már a
valóság egy tartománya.”
(Montesquieu)

Novák Tamás, a Velem-
ben épített Novákfalva Mil-
lenniumi Emlékpark és
Üdülőfalú megálmódója,
névadója és a több hektár-
nyi birodalom méltán büsz-
ke tulajdonosa, a magyar
hagyomány és a Kárpát-
medencei magyarság össze-
tartozásának elkötelezett híve.

Ezen kívül nem csupán az általa létrehozott budapesti és
egyéb vidéki piacokról ismert. A sokoldalú vállalkozónak
országszerte vannak különböző érdekeltségei, külföldre is
gyakran utazik ottani cégeit látogatva. De bennünket ennél
is jobban érdekelnék köszegi befektetései. Például a
közeljövőben két rendkívül igényes idősek otthona létesül
városunkban, mindkettő saját beruházásában. A múltról és
újabb terveiről beszélgettem vele az üdülőfalú pompás ter-
mészeti környezetében.

- A Szabó-hegyi egykori Panoráma szálló és környékének
felújítása, átalakítása hamarosan befejeződik. Hetvenöt egy-

illetve kétszemélyes fürdőszobás szoba várja majd az idős
embereket. A Napsugár szálló helyén a tizenhárom szobás
Szilvia panzióban tölthetnek néhány éjszakát az otthon lakóit
meglátogató rokonok, és ismerősök. A működtető alapítvány
szeptembertől fogja majd bérbe venni tőlem az épületkomp-
lexumot, tehát az átadást akkorra tervezzük - kezdi a beszél-
getést Novák úr.

- A nemrégiben még Hotel Aranysárkányként működő szál-
lodám is idősek otthona lesz júliustól.

Ezeket egyáltalán nem szociális jellegű „szállásként” kell
elképzelnünk, mert csak azok tudnak majd helyet kapni bennük,
akik vállalják a megfelelő anyagi hozzájárulást.

Ennek megfelelően alakul természetesen az ellátás - átlagosnak
egyáltalán nem mondható - színvonala. Nagy az érdeklődés már
most az egész országból, sőt, a határokon túlról is. Elsősorban
olyanok részéről, akik eddig külföldön éltek, dolgoztak, de
nyugdíjas éveikre szeretnének hazajönni.

- *Mi vonzotta Önt, a budapesti vállalkozót, befektetőt Köszegre?*

- Annak idején sokat beszélgettem az egykori tanácselnök
Preininger Ferencsel, aki rendkívül fontosnak tartotta a város
fejlődését. Ő győzött meg róla, hogy érdemes pénzt investálnom
a köszegi lehetőségekbe.

Sok munkahelyet teremtünk így, ezekkel a létesítményekkel, de
hajlandó lennék további beruházásokra is, ha megkeresnek a
köszegi önkormányzattól, és egymás kölcsönös meglelégedésére
meg tudnánk állapodni.

Szívesen megépítettem volna a strandot, amelynek általam
készített tervei azóta is valahol a városházán egy fiókban he-
vernek. Szóban megállapodtam az előző testület működése ide-
jén az illetékesekkel, aztán ahhoz képest homlokegyenest
ellenkező szerződést akartak aláírni velem. Tízmillióm bánja
az akciót.

Sok munkahelyet lehetne teremteni a városban megfelelő hoz-
záállással. Ötletem akad bőven. De nem hagyják. Pedig nem
szabad elvenni a jövőt senkitől sem, különösen nem egy
település lakosaitól, akik természetesen elhagyják lakóhe-
lyüket, ha nincs megfelelő munkalehetőség a közelben.

Tőlem számtalan engedélyt tagadtak meg, míg a külföldiek elsősre megkapták. Pedig azok csak kiviszik az országból a nyereséget. Persze elárulom, engem nem olyan fából faragtak, aki feladja, amit egyszer a fejébe vett, mert kitartó ember vagyok. Két, Nagy-Magyarország népviseleteit bemutató négyezer darabos babamúzeum megnyitásával ebben az évben befejeződik a magyarságtudatot erősíteni hivatott létesítmény - vagyis Novákfalva építése.

Ez természetesen nem jelenti azt, hogy befejezem a munkát. Bár 63 éves vagyok, számtalan ötlet van még a tarsolyomban, amellyel többek között az idegenforgalmat is elő lehetne segíteni majd; gumikerekű kisvasút, mocsárjáró, jurta tábor, a Fény Temploma a temető mellett, bio-fűszeres gyógynövénykert, gyémántcsiszoló üzem, ahol aranyművesek ősi tárgyi emlékeink másolásával készítenek ötvös remekeket, és sok egyéb.

- Vállalkozónak, üzletembernek, vagy kereskedőnek tartja magát?

- Egyiknek sem. Igaz ugyan, hogy kereskedőcsaládban nőttem fel, de annál azért jóval bonyolultabb a dolog, semmint hogy a foglalkozásomat feketén-fehéren meg lehetne határozni...

Az általam alapított Novák és Novák Kereskedőház Rt. elsősorban piacok üzemeltetésével foglalkozik - itthon és külföldi országokban egyaránt. Másik fontos cégem Sri Lankán működött, amelynek profilja a drágakő kereskedelem volt.

Soha, még fiatal koromban sem dolgoztam hagyományos munkahelyen, ezért soha nem tudott sajátommá válni az a fajta mentalitás és gondolkodásmód, ami annyira képes még manapság is lebénítani az emberi agyakat, és ami évtizedeken keresztül tartotta magát, gátolva a fejlődést az országban.

Mindig tájékozottságra törekvő, távlatokban gondolkodó, alkotó ember voltam, bármi is volt a munkám. Általában felismertem a lehetőségeket és mindig kitaláltam valamit.

Készítettem kellékeket történelmi filmekhez - fegyvereket, díszítéseket, aztán az újonnan megnyitott budai Skála Áruház ajándéktárgy osztályára a régi szűrő- és lőfegyverek másolatait, és én vezettem be például többek között a gipszből készített ajándéktárgyak gyártását is.

Persze ezen kívül még sok-sok egyebet kitaláltam és megvalósítottam, közben pedig jártam a világot. Még egy példát azért említek. A Videotontól - csak, mert képtelenek voltak váltani - 16 ezer embert bocsátottak el akkor, amikor a magyar ember a bécsi Mariahilfer Strasszéra járt műszaki cikkekért, például videóért. Én viszont igaz, hogy nem hoztam létre videó gyártóüzemet, de nyitottam egy budapesti műszaki nagykereskedést, ahol félmillió darab Bécsből származó készüléket adtunk el...

Jó üzleti, partneri kapcsolatokat építettem ki a kezdetekkor a terjeszkedő kínai és vietnami kereskedőkkel is, akiknek a ruházati termékei mindenkire jók voltak akkoriban, csak a magyar emberekre nem, ezért ebben segítettem nekik.

- Velemben 2000-ben megvalósíthatta régi álmát. Vagy mégsem volt olyan egyszerű?

- Elképzelhetetlenül sok gondom volt, és manapság is van a hivatali packázások miatt. Volt idő, amikor az APEH „beköltözött” hozzám, szemmel láthatóan hosszabb időre berendezkedve...

Minden elképzelésemhez adott a jogi háttér, a pénz nálam nem gond, mégsem tudok akadály nélkül véghezvinni valamit, mert mindig keresztbe tesznek.

Amikor a Megyei Közigazgatási Hivatal nekem ad igazat, erre a helyi önkormányzat mindenáron felül akarja bírálni a döntéseiket. Már tíz éve lehetne itt sok minden, ha hagynák, hogy a falura költsem a pénzemet...

-Szabadidejében mivel foglalkozik?

- Hát nekem olyan nincs, túl sokat nem is tartózkodom egyhelyben, rengeteg tennivalóm és érdekeltségem van térben és időben egymástól távol eső helyeken. Mindig ott vagyok, ahol éppen szükség van rám.

Megjelent 2007. májusában.

Turisták helyett szép emlékek

Kőszeg idegenforgalmával kapcsolatban számos hiedelem, elképzelés és remény él sok emberben.

A múlttól és a lehetséges jövőről beszélgettem Tompa István turisztikai szakemberrel, aki a Savaria Tourist kőszegi irodavezetője.

- *Az idősebbek gyakran emlegetik, hogy közel két évtizede Kőszeg turistaparadicsomnak számított. Önnek erről milyen emlékei vannak?*

- 1980-tól dolgoztam az Expressz Utazási Iroda vezetőjeként. Ez volt a legszebb időszaka a szakmai múltamnak. És nem csupán nekem, mert az egész város szinte aranykorát élte akkoriban. Fantasztikusan nyüzsgő élet volt itt! Gyakran negyven autóbusz is érkezett naponta, alig győztük idegenvezetővel. Most negyven turistacsoport egy hónap alatt sincs... Akkoriban az Expressz évi átlagban 60 ezer vendégéjszakát szervezett a városba, ami manapság már hihetetlen szám. Leginkább belföldi és iskolai csoportok érkeztek tanulmányi kirándulásra, valamint a „keleti beutazás” keretében töltöttek itt 4-5 napot a régi szocialista országok nyugati utazásokról hiába ábrándozó lakói.

- *Működött akkoriban itt két nagy szálloda is.*

- Tudvalevő, hogy a 100 férőhelyes Panoráma szállodát el kellett adni műszaki-technikai gondok miatt, mert megsüllyedt az épület, és az Expressz nem állt úgy anyagilag, hogy a felújítást vállalhatta volna. A Park Szállót pedig vissza kellett adni az egyháznak. Tulajdonképpen így volt igazságos, mert tőlük elvették régen. Visszakapták, ám hogy milyen módon, azzal a mai napig nem értek egyet. Nem vagyok róla meggyőződve, hogy első szóra és egy év alatt vissza kellett volna adni, hiszen 10 év állt a város rendelkezésére a tulajdonviszonyokat rendezni.

48 értékes, rendkívüli szaktudású alkalmazott került hirtelen utcára. Csak annak örülök, hogy mindenki megtalálta közülük ismét a helyét - éppen azért, mert hihetetlenül tehetséges emberekről volt szó.

1993-ban aztán sok egyéb dolog után kimúlt a két nagy cég - az IBUSZ és az Expressz is. Attól kezdve éljük a szakma mélypontját. A városban csupán a Savaria Tourist maradt, és az önkormányzat által létrehozott Natúrpark.

- *Ez nem elég az idegenforgalom fellendítéséhez?*

- Sajnos, nem. És nem azért, mert nem értünk hozzá. Hanem azért, mert nincs olyan kiterjedt piac- és működőképes hálózatunk, mint ezeknek az országos nagy cégeknek voltak. Annak ellenére, hogy mindenki teszi a dolgát, próbálkozik, erőlködik, és bizakodik, az átütő siker mégsem mutatkozik. Bevásárló turizmusra már nem számíthatunk, már csak fodrászhoz, kozmetikushoz és fogászati kezelésekre jönnek az osztrákok. Szerencsére nyíltak kisebb-nagyobb panziók, mégis komoly hiányosság, hogy nincs olyan fogadóképes nagy szállodánk, ahol több száz fős konferenciákat lehetne rendezni. Természetesen örülök a sok érdekes és szórakoztató városi rendezvénynek, ami rendkívüli vonzerő lehet. Minél több programot tudunk adni, annál hosszabb lesz a tartózkodási idő, de nagy probléma, hogy nincs víz, nincs wellness lehetőség. Önmagában az, hogy adott egy művészettörténetileg értékes városunk, manapság kevés. Most, amikor a több napra érkező turistákat tájékoztatom a hegyi kirándulások lehetőségeiről és egyéb programokról, az első kérdésük ezután, hogy hol van a strandunk.

Ilyenkor tagadhatatlanul rossz szájjal közlöm velük, hogy Lékán vagy Rohoncon.

Am a fürdő, a konferencia turizmus lehetősége vagy a köszegi hegység rendbetétele, mind olyan dolgok, amelyekért mi pillanatnyilag vajmi keveset tehetünk, ugyanis ezek rendkívül tökeerős beruházókat igényelnének.

Legújabb információim szerint viszont az elmúlt évben valamelyest javultak a város turisztikai mutatói, miszerint például 12 százalékkal nőtt a vendégéjszakák száma. Fontos a város, de a szállás gazdák, vendéglősök, kereskedők számára - akik a vállalkozásaikat a turizmusra építették, hogy ez a tendencia folytatódjék mindannyiunk legnagyobb öröme.

- *A rendszerváltás hogyan változtatta meg a magyar hazai emberek utazási szokásait?*

- Gyökeresen. Kőszeg mindig híres volt a belföldi forgalmáról, én régóta alapvetően téves elképzelésnek és hiú ábrándnak tartom, hogy ide majd özönlenni fognak a külföldiek.

A belföldi turizmust kellene fellendíteni. Szakmailag mindig nagy belföldpárti voltam, és ma is azt vallom, az ember először ismerje meg saját hazáját, majd ezután kitekinthet a nagyvilágba. De tudom, hogy ez nem így működik. Most a görög, olasz, spanyol tengerpart a menő, és néhány elérhető áron kínált arab ország - Egyiptom, Tunézia, Marokkó.

Persze azt is ismerjük, amikor a gyerekek a vakáció után beszámolnak egymásnak. Az egyik azt mondja, hogy én a Tisza tónál voltam, a másik meg azzal dicsekszik, hogy ő meg a Kanárin... Belátható, hogy nem azonos a súlya a kettőnek. Mint ahogyan a drága, márkás sportcipő sem képvisel azonos értéket, mondjuk egy sima dorkóval a tornaórán.

- *Ön a Nyugat-Dunántúli Régió Turizmusáért Díj 2007. évi kitüntetettje. Mennyire meghatározó esemény ez az ön életében?*

- Nagyon örülök a szakmai kitüntetésemnek. Különösen azért, mert ez politikamentes elismerés. Talán "életműdíjnak" is tekinthetem, mert az elmúlt 35 éves, a Nyugat-Dunántúl turiz-

musáért való tevékenységemért kaptam - ebből 33 évet Kőszegen töltöttem el. Évekig voltam titkára a Vas megyei Idegenforgalmi szakosztálynak. Külsős szakértőként részt vettem a megyei Idegenforgalmi Bizottság munkájában, 1994-2006 között pedig a köszegi Önkormányzat szakmai bizottságának (először a Kulturális és Idegenforgalmi Bizottság, majd a Pénzügyi és Idegenforgalmi Bizottság) tagjaként dolgoztam. Idén bekerültem a Regionális Idegenforgalmi Bizottság tagjai közé - elsőként Kőszegről. Ez bizony pénzt is jelenthet a városnak!

Egyébként magánvállalkozóként mindig rendszeresen támogattam saját anyagi forrásból a köszegi kulturális és sporteseményeket. Idegenvezetői tanfolyamokat szerveztem, ahol igyekeztem átadni szakmai tudásomat a leendő idegenvezetőknek, valamint tartottam előadásokat a turizmusról a gimnáziumban és az Orlayban Szombathelyen.

- *Az iroda jelenleg magánvállalkozásként működik?*

- Igen, tíz éve szerződéses franchise formában dolgozunk, ami

azt jelenti, hogy használjuk a Savaria Tourist nevét. Természetesen fizetünk a névhasználatért, és bérleti díjat a helyiségért, de egyébként teljesen magunk gazdálkodunk. Az összes bevétel és kiadás a miénk.

A régi kollégák közül ketten tartottak ki mellettem a mai napig. Tánczos Zoltán az irodában, és egy rendkívül kedves hölgy - Szokola Jánosné Rózi néni, aki idegenvezetőként és szervezőként is dolgozik.

Ezúton is szeretném megköszönni a kőszegieknél, hogy velünk utaznak, hiszen nélkülük nem tudnánk az irodát fenntartani. Szerencsére az elmúlt 30 évben kialakult egy "törzsgárda", akik ragaszkodnak hozzánk, illetve kínálatainkhoz.

Előfordult már olyan, hogy Horvátországból telefonáltak, és a segítségünket kérték. Kiderült, hogy internettel utaztak, de nem azt a szolgáltatást kapták, amit elvártak. Természetesen segítünk.

- *Kérem, említsen néhány emlékezetes eseményt az iroda életéből!*

- Ilyen volt, amikor néhány éve tönkrement az Eurotours Utazási Iroda, és ennek következtében rengeteg ember került bizonytalan helyzetbe idegen országokban. Az a gyakorlat, hogy a biztosító, amelyikkel kapcsolatban áll az utaztató cég, hazaszállítja a bajba jutottakat, majd kárpótolja őket valamilyen formában.

Mivel nekünk is voltak utasaink, úgy döntöttünk, nem várunk a biztosító - esetleg több hónapos intézkedésére, saját zsebből azonnal kifizettünk mindenkit! Egyedülként az országban a mi irodánk vállalta ezt, úgy tudom. Komoly anyagi veszteséget okozott ekkor, de megérte, mert ezek az emberek azóta is a mi utasaink és megbíznak az irodánkban, sőt másoknak is elmesélték a történeteket. Így ennek a lépésünknek rendkívül jelentős marketing értéke lett.

Egy másik eset. Három gyerekkel befizettek egy útra, de a partner iroda időközben lemondta a járatát. A szívem szakad meg, ha a gyerekeknek megígért út elmaradt volna! Zoli kollégám egyetlen nap alatt leszervezte számukra a Rab szigeti szállást és autóbusszos utazást ugyanabban az előre tervezett időpontban.

Ennyit jelent, ha közvetlen, személyes, sőt baráti kapcsolat van egy kis irodával. Ilyesmit csupán a számítógép előtt ülve nem biztos, hogy meg lehet oldani.

- *Család, hobbi, kikapcsolódás...?*

- 36 éve élek boldog házasságban a feleségemmel. Augusztusra várjuk az első unokát! Örülök, hogy mindkét fiam örökölt valamit a génjeimből, hiszen őket is foglalkoztatja a turizmus és vendéglátás, valamint a zene. Annak idején aktív, főállású vendéglátós dobos zenészként kerültem vissza Kőszegre.

Ugyanis - az itteni MÁV Nevelőintézet lakója voltam árva gyerekként, de a középiskolát Szegeden végeztem. Visszajöttem, megnősültem, és itt maradtam. Idegenvezetőként kezdtem a turizmussal foglalkozni, és később, munka mellett tanultam ki teljesen a szakmát.

Jelenleg két zenei formációm van - Zsoldos Bárány Zoltánnal blues, a másik pedig a Sűvöltő együttes, amellyel megpróbálunk autentikus magyar népzenei játszanival. Havonta egy-egy koncertet adunk, ami nem túl sok, de kielégíti ilyen irányú ambícióimat.

Hobbim a sporthorgászat is. A folyók közül igazi szerelmem a Tisza, évente 4-5 alkalommal horgászom ott a barátaimmal.

Megjelent 2007. júniusában.

Stílusos keretek között

Szeretem a képeket. A jól sikerült fotókat és festményeket egyaránt.

Igazán szemet gyönyörködtető, és dupla élményt ad egy szép kép a megfelelő „körítéssel”.

Én csupán virtuálisan tudok keretezni, a magam házilagos módján csak számítógéppel vagyok képes keretet varázsolni egy kép köré, épp ezért mindig érdeklődéssel figyeltem ennek a tevékenységnek a valóságos, kézzel fogható lehetőségeit.

Seper János üveges és képkeretező műhelyéből számos munka került már lakásunk falaira, és valahányszor nála jártam, mindig nehéz volt a döntés, vajon melyik díszítés passzol leginkább a kiválasztott képhez.

Ezúttal némi faggatózás céljából kerestem fel a Rákóczi utca egyik ódon épületének földszintjén szerényen meghúzódó, „békebeli” hangulatot árasztó, kis műhelyében az aranykoszorús mestert.

- A családban egyedülként képviselem a szakmát, és egyelőre úgy tűnik, a gyermekeim sem folytatják - árulja el Seper úr nem kis meglepetésemre.

- *Hogyan jutott eszébe éppen ezt a foglalkozást választani?*

- Nagyon jó ismerősömnél, Stiasznyai Gyula bácsinál tetszett meg ez a tevékenység sok-sok évtizede. A Városház utcában volt a műhelye. Nála tanultam a szakmát és elmondhatom, hogy szép emlékeim vannak az ott eltöltött időről, mert rendkívül jóindulatú, régi vágású mesterem volt az idős úr. Sajnos ő már 1972-ben meghalt.

Az akkori szegényesebb világban spórolni is megtanított az anyagokkal. Bizony előfordult, hogy például fél deci terpentínért küldött el a háztartási vegyiáru boltba.

Azért mondom, hogy szegényesebb, mert még nem is olyan régen 3-4 féle képkeretnél több nem állt rendelkezésünkre. Akkoriban az üvegezés számított fő profilnak, sok fantázia és lehetőség nem volt a képkeretezésben. Amennyiben igényesebb keretre volt szükség, akkor azt asztalosokkal kellett készíttetni. Üvegért Salgótarjánba jártunk teherautóval, hogy dolgozni tudjunk.

Ma már más a helyzet, katalógusokat kapok, a gyártók igyekeznek a kegyeinket keresni. Ennek köszönhetően nem számoltam, de ötszáznál is többféle keret közül választhatnak a megrendelőim. Ha pillanatnyilag éppen nincs a katalógusból kiválasztott mintájú, vagy színű, az sem probléma, mert le lehet gyártatni. Kisebb-nagyobb javításokat is vállalom. Érdekességként megemlítem, hogy van olyan mattüvegem is, ami tükröződésmentes, tehát a róla visszaverődő napfény vagy villanyvilágítás nem hat illúziórombolóan - mondjuk egy kiállításra vagy a lakásban.

- *Ez már eléggé zavarba ejtő választék Ha esetleg tanácstalan a kuncsaft, szokott-e Ön javaslatot tenni?*

- Igen, amikor tanácsot kérnek, és olyankor általában elfogadják az ötleteimet. De gyakran előfordul, hogy egy modern festményhez kérnek elütő stílusú, cirádás aranykeretet, ami az én ízlésem szerint nem jó párosítás. Ilyenkor igyekszem az illetőt lebeszélni, és másikat mutatok, de ez az esetek döntő többségében nem vezet célra.

Tiszteletben kell tartanom mindenkinek a saját elképzeléseit.

Ha őt az általa megálmodott keretben tudja gyönyörködtetni az adott kép, hát legyen. Én csak tanácsokat adok, és azt semmiképpen nem szeretném, ha aztán otthon megbánná, hogy hallgatott rám, később másik műhelyhez fordulna, és többé nem lenne a megrendelőm. Általában azért megegyezik a véleményünk a vásárlóval a kiválasztott keretekkel kapcsolatban. Aki viszont teljesen tanácstalan, annak javaslom, hogy olvassa el itt a műhely falán található keretezési tanácsokat.

- *Előnyben részesíti a magyar termékeket a tanácsadásnál?*

- A választék csupán egynegyede magyar, ami Püspökladányból származik. A többi Lengyelországból és Csehországból érkezik, és van néhány olasz keret. Természetesen nem a drágább termékre igyekszem rábeszélni a megrendelőt, hanem arra, amelyik leginkább harmonizál a behozott képpel. Egyre inkább igény van a „régis világra” ízlését felidéző keretekre. Ez valamiféle nosztalgia lehet, ami sokunknak talán megnyugvást nyújt a mai kavargó, kiszámíthatatlan életben. Igényesebbek lettek a vevőim az eltelt évek alatt, csak hát nem mindig van pénz éppen arra, amit igazán szeretnének. Az energiahordozók áremelkedései miatt az üveg például ebben az évben már másodszer drágult. Az osztrák vásárlóknak ez persze nem okoz gondot.

- *Hasonló profillal, ugyanebben az utcában működik konkurens vállalkozás...*

- Bár sokáig egyedül voltam a szakmában Köszegen, mégsem tapasztaltam a forgalmam visszaesését. Eleve másodállásként működtem az iparomat, hiszen a Bútorszövetgyárban dolgoztam üvegesként és dekoratórként. Ez utóbbi szakma titkaira munka mellett tettem szert.

Akkoriban a termelő üzemeket mindenféle buzdító jelmondatokkal kellett „dekorálni”, amelyekhez manapság leginkább a reklámfeliratokat tudnám hasonlítani. Április negyedike vagy május elseje elképzelhetetlen volt piros betűs figyelemfelhívó faliújságok nélkül. Ehhez a címfestés szakma elsajátítására is szükségem volt. Tanítómmal Gamauf bácsival gyakran jártunk budapesti kiállításokra, ahol a cég termékei lettek kiállítva.

15 évvel ezelőtt, amikor a gyár bezárta kapuit, kiváltottam a főállású ipart. Több üzlethelyiségben dolgoztam, de talán ez lesz a végleges.

Semmi bajom a konkurenciával. Mára nagyjából kialakult vevőköröm van, akik szeretnek idejárni, és mindig elégedetten távoznak. Ausztriából is sokan betérnek, persze gyakran csak tájékozódás céljából. Aztán visszajönnek, már konkrét elképzelésekkel. Többek közt törzsvásárlóm az osztrák Oldsmobil Club elnöke, és Töröcsik Mari művésznő is, de sok más régi visszatérő megrendelőm van, akik ragaszkodnak a munkámhoz.

A tavalyi év több szempontból nem volt szerencsésnek mondható számomra, mert a Fő tér fel volt dűlva, ezért kevesebben jutottak el hozzám, sőt beteg is voltam hosszabb ideig.

Én már csupán nyugdíj mellett „üzemelő” iparos vagyok, aki elégedett annyi megrendeléssel, amennyi van, és persze meg gondolom, mit tudok elvégezni. Az Ipartestületnek hosszú évekig voltam elnökségi tagja, de már ott sem vállalom munkát. Az épületüvegezési tevékenységemet is ritkábban gyakorlom már, persze ha szükséges, megoldom. Bár én már nem mászom fel az épületek tetejére, kiségitőt azért találok, ha éppen arra lenne igény. A munkára persze szükségem van, hiszen tevékeny ember vagyok, és nagyon alacsony a nyugdíjam. Feleségem textilmérnökként munkanélküli, de ez nem panasz. A folyamatosan egyre növekvő adóterhekről meg nem szeretnék beszélni...

- *Szokta reklámozni a tevékenységét?*

- Nem igazán. Ami talán reklám lehet, az az időnként átrendezett kirakatomban látható. Gyakran teszem ki festőművészek alkotását. Ilyenkor persze előfordul, hogy inkább a kép iránt érdeklődnek és nem az én munkám iránt, de hát ennek is örülök, és természetesen megadom az alkotó elérhetőségét.

Megjelent 2007. augusztusában.

Idill a „Meszes” völgyben

A Mohás Vendégház a várostól nem egészen két kilométer távolságra, a Szabó-hegy lábánál húzódó varázslatos völgyben, egy hatezer négyzetméteres, szépen parkosított kertben található.

A csendes, nyugodt környezetben úgy érezheti magát az ember, mintha ezen a mindenütt zöldellő vidéken kívül nem is létezne más. Sem fülsiketítő utcazaj, sem füstölgő gyárkémények.

A házigazdával Tánczos Norberttel beszélgettem a vendégház történetéről.

- Mindig sokat kirándultam szabadidőmben. Gyakran jártam errefelé, és beleszerettem a varázslatos erdei környezetbe, ahol az ember megfeledkezik a városi élet gondjairól. 1994-ben vásároltam meg egy mézeskalács házikóra emlékeztető elhagyatott kis épületet. A kert elhanyagolt, sűrű növényzettel borított terület volt, de néhány jó barát és a család segítségével hamar idilli környezetet varázsoltunk ide. A régi épület lebontása után 1997-re sikerült felépíteni - ekkor még csak saját részre egy 36 m² alapterületű kis házat. Mivel akkoriban még semmi vendéglátós vállalkozói tervem nem volt, kizárólag pihenésre használtam. Szabadidőm nagy részét itt töltöttem, és úgy vettem észre, hogy

baráti társaságom is egyre szívesebben van a természet lágy ölén. Úgy éreztem, hogy ezt az élményt meg kellene osztanom a nagyvárosokban élő, természetkedvelő embertársaimmal is. Közben az építkezés folytatódott, először a borospincét sikerült felépíteni (családunk a vendéglátásban mindig borokkal foglalkozott), majd a következő évben másodmagammal „Tomával” építettem a faházikót, melyben két összkomfortos, nyitott galériás rendszerű apartman kapott helyet. Egy év elteltével kezdtem törni a fejem a bővítésen. E célból vásároltam meg a szomszédos területet, és 2002-ben nekivágtam. Az új épületben öt, szintén összkomfortos szoba kapott helyet. Közben a kertben grillezőt, szalonnasütőt, izléses gyermekjátzóteret és napozót alakítottam ki vendégeimnek. 2003-ban készült el a Vendégházban a 4 férőhelyes szauna, amihez egy kis pihenőrész tartozik, a felfrissülni vágyókat pedig szabadtéri hideg vizes fa dézsák várják - ezzel is bővítve a megannyi programlehetőség palettáját. Üvegfalú szaunázó helyiségünkben télen látni, hallani lehet, ahogyan hullik a hó. Mivel késő ősztől már bevisszük oda a fázósabb növényeinket, ettől aztán rendkívül különleges hangulata van egy téli szaunázásnak.

- *Hány ember munkájára van szükség ahhoz, hogy minden kifogástalanul működjön?*

- Alkalmazott nélkül, ketten üzemeltetjük a házat üzlettársammal Pillisz Renátával, aki egyben életem párja is. A vendéglátásban dolgozott gyermekünk születése előtt. Tudjuk, tapasztaljuk, hogy ez nem kis feladat, hiszen főszezonban gyakorlatilag 24 órás szolgálatot jelent. Mindig akad valami kérdés, mindig jön, vagy megy el valaki, mindig van munka. De mi ezt vállaltuk, és nagyon szeretjük csinálni. Már a négyéves kislányunk Regina is felveszi a telefont, és bemondja, hogy „Halló, Mohás Vendégház”, és tudja, melyik hányszobos.

- *Honlapjukon láttam, hogy több izgalmas túraajánlatból választhatnak az ide érkezők. Mintha legalábbis sporttáborba jönnének.*

- Igen, hiszen ez a hobbim: a túrázás, bringázás és a téli sportok, ezek remek kiegészítő programlehetőségek a vendégeknek. Túraszervezést, túravezetést minden esetben biztosítunk. Igyekszem minél több embert bevonni a sportba. Mi aktív pihenést hirdetünk, ebbe beletartozik a biciklizés (biciklikölcsönzöt is működtetünk szervizzel együtt), a túrázás és télen a síelés, a snowboard, a nordic walking és mindezek oktatása igény esetén. Ez utóbbi, vagyis a sibottal menés a sífutásból kialakult új sportág.

Két évvel ezelőtt elvégeztem egy nordic walking oktatói iskolát, azóta üzöm ezt a sportot.

Nem csak fiataloknak címmel új program kőszegieknak és turistáknak egyaránt, a „Nordicolj Norbival” a Mohás Vendégházban. Múlt hétvégén barátaimmal végiggyalogoltunk az „Alpánónia” túraútvonalat. Ennek érdekessége, hogy a hat naposra tervezett utat 3 nap alatt sikerült teljesíteni, a táv 106 km hosszú, Semmeringtől - Kőszegig.

A kőszegi síugró oviban is szoktam segíteni. Október első hétvégéjén lesz ismét síugró bajnokság, tavaly 6 országból 110 gyerek vett részt, reméljük megint hasonlóan nagy lesz az érdeklődés. Ez alkalommal egy osztrák és egy szlovén csapatnak fogunk szállást biztosítani.

Síugrósánc egyedül nálunk működik az egész országban. A lesikló pálya a múlt évben lett felújítva rengeteg társadalmi munkával és baráti segítséggel. Ha majd idén talán esik egy kis hó, a vendégeink és természetesen mi és gyermekeink ismét saját pályán csúszkálhatunk, nem kell Ausztriába utaznunk, hogy kicsit síelhessünk. Fürdőzni, strandolni úgyis csak oda tudom irányítani a vendégeket.

- *Az Ön családja ismert a vendéglátós szakmában?*

- Igen, testvérem, ifj. Tanczos Árpád a Pancihter Borozót működteti. Nyugdíjba vonulása előtt édesapám Tanczos Árpád vitte az üzletet 28 évig.

A nyugdíj előtti években együtt is dolgoztak. Én a szakmunkásképző után rövid ideig pincérkedtem Kőszegen, majd 20 éves koromtól 16 évig Ausztria több városában dolgoztam felhasználóként.

Amikor a kislányom megszületett, úgy döntöttem, abbahagyom ezt az ingázó életet, mert a családom és a Vendégház már fontosabb lett a számomra. Feladtam az ottani munkát, bár néhányszor még dolgoztam kint az építőiparban.

- *Feltételezem, vannak további szép terveit.*

- A Vendégházat már nem akarjuk bővíteni itt ezen a területen, mert elveszítené a családi jellegét. Viszont egy medence építése még valóban szerepel a terveink között. Bár nyáron egy felfújható kis pancsolóban lehet hűsölni, komolyabb megoldást szeretnénk. Már csak azért is, mert hát ugye strand nincs Kőszegen, bármennyire lenne rá igény. Nagy eredménynek tartom, hogy sikerült a város ezen részét is közművesíteni, sikerült bevezetnünk a csatornát és vizet, legutóbb közvilágítást csináltunk itt a Mohás úton. Este már égnek a lámpák és leaszfaltolták az utat. Igaz, mindez rengeteg munkánkba került - én fogtam össze itt a 130 tulajdonost a közművek kiépítésére.

- *Ide érkező vendégeik honnan szereznek tudomást Önökről?*

- Leginkább az internet segítségével találunk ránk. Igyekszünk ezen a módon egyre több kapcsolatot kiépíteni. A Natúrpark által hozzánk küldött programokat továbbítom a partnereimnek, hírlevélben elküldöm volt vendégeinknek.

Most készül az új honlapunk, rengeteg újdonsággal, sok információval, és négy évszakos fotó bemutatóval (www.mohas.hu). Bár harminc embert tudunk elhelyezni, nem a csoportok fogadása a fő profilunk, hanem inkább a családdal pihenni vágyókat várjuk, és gyakran érkeznek asztmás gyerekekkel, hiszen a város híres tiszta, gyógyhatású levegőjéről is.

Apartmanjainkban felszerelt konyha van, de igény szerint reggelit biztosítunk. A további étkezést a városban a Bécsikapu Étterem és az Ibrahim Kávézó együttműködésével oldjuk meg, ahol a vendégek 10 %-os kedvezménnyel tudnak étkezni egy jó kis séta, vagy rendezvény után. Nagyon jónak tartom idén a kőszegi programszervezést, végre rengeteg program, szórakozási, kulturális és sport rendezvény közül választhatnak a városba érkező turisták.

Megjelent 2007. szeptemberében.

Gyár a város szélén

Racker Béla a képviselő-testület, valamint a Kulturális, Idegenforgalmi, Oktatási és Sport Bizottság tagja szeretné, ha Kalocsa és Békéscsaba mellett országunkban a három lehetséges helyszín közül az egyik város Kőszeg lehetne, ahol bioetanol gyár épül.

A bioetanol kifejezés alatt olyan, nagyrészt etil-alkoholból (etanolból) álló anyagot értünk, melyet biológiailag megújuló energiaforrások (növények) felhasználásával nyernek abból a célból, hogy benzint helyettesítő, vagy annak adalékaként szolgáló motorüzemanyagot kapjanak Otto-motorokhoz. Lapunk néhány hónappal ezelőtt foglalkozott a témával, ám mostanára már realitásában is körvonalazódni látszik az elképzelés.

A képviselő úrral ezúttal ügyvezetői minőségében beszéltem cégének Rákóczi úti irodájában.

- Honnan jött a bioetanol üzem ötlete, és hogyan sikerült elérni, hogy itt épüljön fel?

- Még csupán a terveknél tartunk...

A Global Green One Kalocsa és Kőszeg Kft. egyik ügyvezető igazgatója vagyok. Ez egy norvég-magyar vegyesvállalat. Székesfehérváron van a cég székhelye, telephelyei Kalocsán és Békéscsabán jelenleg bejegyzés alatt állnak. A norvégok fejedelmének cégen keresztül találtak rám, majd ügyvezetői megbízatásom útján kaptam meg a lehetőséget arra, hogy ezt a projektet sikerre vigyem. Megismerve a város pénzügyi helyzetét - világossá vált, hogy az önkormányzatnak jelentős bevételekre van szüksége.

Erre például az általam képviselt cég beruházásában megvalósuló gyár kimagasló profittermelő képességéből realizálódó nagy összegű (!) iparüzési adón keresztül tehetne szert Kőszeg városa.

Tehát arra a következtetésre jutottam, hogy akár tűzön-vízen keresztül is érdemes lenne a gyárat nálunk megépíteni. Városunkban jelenleg már a tartalékok felélése folyik. Amíg van mit értékesíteni, addig az átmenetileg segítséget jelent a likviditási problémákra, ám számításaim szerint ebben a ciklusban kb. egymilliárdot lennének kénytelenek így elköttyavetyélni, mert hiába igyekeztünk év elején a költségeket csökkenteni, tovább már nem lehet lefaragni belőlük.

Évi 200 milliós a forráshiányunk, vagyis ennyivel több a kiadás, mint a bevétel. A város saját bevételei nem érik el a 200 millió forintot. Az idegenforgalmi és iparüzési adó értendő ezalatt. Egy hasonló méretű városban másutt az országban ugyanez 600-800 millió forint körül van. Vagyis néhány éven belül csődhelyzetbe kerülünk, ha nem lesz egy adóforintokat termelő nagyberuházásunk.

A városvezetés rendkívül pozitívan állt a kérdéshez, és jelezte szándék-nyilatkozatban, hogy ha megvalósítjuk a létesítményt - természetesen minden feltételnek és kritériumnak megfelelően, akkor 10 hektár ingatlant biztosít hozzá. Közben kiderült, hogy kicsit többre lenne szükség - 15 hektár - de a város képes biztosítani ennyi területet is.

Fontos tudni, hogy uniós direktíva kötelez bennünket (és valamennyi tagállamot), hogy 2010-re az üzemanyagok 5,7 százalékat bioetanolal kell kiváltani a gépkocsiknál, vagyis ennyi százalékban kell ezt az anyagot hozzákeverni a mostanihoz.

De ismétlem, még korántsem tartunk ott, hogy biztosan állíthatnám, megépül a gyár. Ahhoz még rengeteg környezeti hatástanulmányra, talajmechanikai és egyéb vizsgálatokra van szükség. Aztán következik egy kötelező lakossági fórum. Ha minden jól sikerül, 2009 tavaszán kezdődnének az alapozási munkálatok, és decemberben már indulhatna a próbaüzem.

- Nem tart attól, hogy ismét viharos hangulatú lesz ez a fórum, hasonlóan a néhány évvel ezelőtti szemét feldolgozóval kapcsolatos fórumhoz? Hallani ugyanis olyan ellenvéleményeket, érveket, miszerint környezetszennyező a gyár, és erős szaghatás is várható.

- A környezetszennyezés és a környezetterhelés nem ugyanaz. Minden környezetszennyező, ami modem életünk része. A televíziózás, a közvilágítás, a közlekedés, hogy tovább ne soroljam. Mivel zárt technológiával működnek az ilyen üzemek, a levegőben semmit nem lehet majd érezni abból, hogy a közelben ilyen gyár van. Miért engednék a levegőbe azt, ami hasznosítható végtermék?! Az enyhén szólva is gazdaságtalan lenne. Egyébként külön fejezetben szerepel az európai uniós támogatási rendszerben, hogy környezetbarát technológiát képvisel a bioetanol gyártása.

- Egy internetes hír szerint a város polgármestere azt a tájékoztatást kapta környezetvédelmi szakemberektől, hogy a bioetanol gyártása nem gazdaságos, és a kukoricatermelés tönkreteszi a talajt.

- Ezeknek a hozzáértőknek nem dolguk a gazdaságosság vizsgálata, azt ugyan már bízzák a gazdasági szakemberekre és a beruházókra. Kukoricát eddig is termeltek, fognak is, akik erre szakosodtak.

Jelenleg két és fél millió tonna kukorica túlermelés van az országban. Viszont miután két év múlva az unió megszünteti ennek a terménynek az intervencióját, vagyis garantált felvásárlását, nemigen marad más lehetőségük a gazdálkodóknak, mint ilyen profilú gyáraknak eladni a kukoricát.

Etanolt a legjobb hatásfokkal a kukoricából lehet kinyerni, így

a gyártás húzó ágazata lehetne akár a mezőgazdaságnak, akár az exportnak.

Attól pedig nem kell félnie senkinek, hogy a közúti szállítás megterhelné és rongálná az útjainkat, ugyanis vasúti szerelvényeken érkezik a kukorica, naponta egy alkalommal. A meglévő vasúti végponttól épülne ki a gyárig új, 300 méteres sínpár, ahol kiüritik a szerelvényt, majd ugyanúgy távozik a végtermék.

Az idegenforgalomra pedig, józan ésszel végiggondolva nem lehetne káros hatással. Arról nem is beszélve, ha a város kitörési pontjának tartott idegenforgalom fellendítésében gondolkodunk, nagy szállodaépítésekre lenne szükség, amelyeknek a megtérülése 30-40 év.

Nekünk nincs ennyi időnk, ismétlem, a jelenlegi helyzetben a város a következő választási ciklusra csődbe megy, ha nem teszünk valamit, ha nem történik rövid időn belül egy nagyberuházás, amelyből legalább 200 milliós adóbevételt nyerhetünk. Ennyi az éves működési hiány, amit már nem lehet tovább lefaragni.

- A helyi - nem túl jó munkapiaci helyzetet mennyiben befolyásolná, ha megvalósul a projekt?

- Maga a gyár körülbelül 150 embert foglalkoztathat, az infrastruktúrához kapcsolódó logisztikai szervezés - pénzügyek, könyvelés, humánrészleg, egyéb, vagyis amit irodaháznak nevezünk - még ugyanennyit. Jelenleg épp azért küzdök, hogy ez utóbbi is ide kerülhessen, hiszen a mai internetes világban nincsenek áthidalhatatlan távolságok. Tehát közel 300 embernek tud csak maga a bioetanol gyár munkát, tervezhető jövőt és biztos megélhetést adni. Ez újabb adóbevételi forrást jelenthet a városnak, hiszen az állam visszaosztja az önkormányzatoknak a helyben keletkezett munkabérből származó adóbevételek bizonyos részét. Márpedig az ott dolgozók rendkívül tisztességesen meg lesznek fizetve.

Arról nem is beszélve, hogy az építkezés fél éve alatt és később is a helyi vállalkozókra feltétlenül számítunk. Remélem, az Ipartestület többek közt ezért is támogatja majd elképzeléseinket.

- *Amúgy mibe kerül ez a beruházás a városnak?*

- Maga a gyár magánvállalkozás és magánberuházás, tehát az építkezés semmibe nem kerülne. A telek megvásárlásához kapna a cég jelentős támogatást olyan formán, hogy kedvezményes vételáron biztosítja a jelenleg szántóként működő területet a város a norvég-magyar vegyesvállalat részére.

Ez valós pénzügyi támogatás, ugyanis nem piaci áron értékesíti az ingatlant, valamint a hatósági munkában tud pénzben kifejezhetetlen értékű támogatást nyújtani. Hiszen nem mindegy, hogy egy 60 napos ügyintézési időintervallumon belül az első, vagy a hatvanadik napon veszik kézbe az építési kérelmeket. A város ezekre kötelezettséget vállalt, természetesen nem kivételezve velünk, hanem a normál, elvárható engedélyezési eljárási kereteken belül.

- *Ha megépül a gyár, biztosítva lenne a folyamatos termelés?*

- Az előszerződéseink megvannak, tehát az sem fordulhat elő, hogy alapanyag hiányában állni fog a munka, vagy nem tudjuk eladni a bioetanol. Ezekről a feltételekről az anyacég gondoskodik, garanciákat kaptunk a norvég fél részéről. Tehát az alapanyag megvan, az értékesítés biztosított, már csak a gyárat kell ezek közé helyezni.

Ez egyben azt is jelenti, hogy gyár mindenképpen épül, ha Kőszegen nem, akkor Gencsapátiban. Természetesen én annak örülnék, ha városunkat gazdagítaná az üzem, és annak minden hozadéka.

A bioetanol gyártás mellett jelentős hő is keletkezik, forró víz, ami például a távhőszolgáltatásban fontos szerepet játszhat. Ez azt jelenti, hogy fele annyiba kerülhetne például a távfűtés nálunk az embereknek, hiszen a keletkező hő egy három-négyszer ekkora város fűtési energiáit is fedezné.

De nem csupán rengeteg hasznosítható hő keletkezik a gyártás során, hanem egyéb is.

Már sorra jelentkeznek a különböző cégek, amelyek „rátelepülhetnek” erre a technológiára és további adóbevételeket hozhatnak a városnak. Így például többek között haltáp- és biomassza üzem.

- *Az elmondottak alapján valóban nagy lehetőség előtt áll a város. Miért viseli ennyire szívén az itteni emberek sorsát, hiszen Ön csupán néhány évvel ezelőtt költözött Kőszegre?*

- Ez így nem teljesen igaz. Bár Szentgotthárdon születtem, az itteni nevelőotthonban nőttem fel, és ide jártam a Kossuth Zsuzsanna Általános Iskolába. Bárhová vetett a sors, mindig tudtam, hogy egyszer valamikor visszaköltözöm a városba, és itt fogok majd megöregedni párommal együtt. Kisfiam is nagyon jól érzi magát Kőszegen. A város szeretete hozott vissza, amelyért szeretnék még nagyon sok mindent tenni.

Megjelent 2007. októberében.

Autójavítás felsőfokon

Számlával - vagyis nem olcsóbban, de megbízhatóan.

„Mintha egy nagyvárosi márkaszervizben járnék” - ez a gondolat ugrott be elsőként, amikor először jártam az Alpési Quattro Kft. szerelő üzemében - az Ūrhajósok utcájában.

A barátságos félfogadó helyiségből azonnal beláthattam a tágas, tiszta, egészen korszerű technikai eszközökkel működő szerelőcsarnokba.

Aki nincs abban a szerencsés helyzetben, hogy ügyfele lenne a cégnek, vagy esetleg tájékozódott már az itt elérhető szolgáltatásokról, vagy éppenséggel a lakótelep azon néhány házában él, amelynek ablakai a cég telephelyére néznek, nem sokat tudhat az itt működő vállalkozásról.

Kiss Gábor ügyvezetővel beszélgettem, aki elárulta, hogy azelőtt egyéni vállalkozó autószerelő mesterként dolgozott a lakótelepen.

- Az Alpési Quattro 2001 óta működik itt, a körgarázsoknál. A cég vezetését jelenleg másodmagammal - Novák Péterrel végzem, akihez rokoni szálak is fűznek, így tehát családi a vál-

lalkozás. Tárustulajdonosok, üzlettulajdonosok vagyunk, egyetlen alkalmazottal dolgozunk.

Hét évvel ezelőtt építettük meg ezt a műhelyt, és azóta folyamatosan bővítjük szolgáltatásaink körét. Csaknem teljes körűen felszerszámoztuk és felműszereztük a csarnokot. Nemigen létezik olyan igény, amelynek ne tudnánk megfelelni. Manapság már komplex szolgáltatást kell végezni - hogy minden különböző dologért ne kelljen más-más szervizekbe vinni ügyfeleinknek az autójukat.

- Milyen különleges javításokra gondol, és esetleg műszaki vizsgára is készítének fel autót?

- A műszaki vizsgát egyelőre nem céloztuk meg, viszont hamarosan megkezdjük zöldkártya-tevékenységünket, már csupán az utolsó engedélyekre várunk.

Köszegen egyedül mi végzünk számítógépes futómű ellenőrzést, klímafeltöltést, tehát a klíma rendszerek javítását a gépkocsikon. A mostani komoly, fedélzeti számítógéppel rendelkező gépjárműveket is tudjuk javítani. Ezen gépjárműveken számítógéppel végezzük javításainkat, hibakód kiolvasásainkat és törléseinket.

Tehát az új autók gazdái a 2 éves garancia lejáratát után nálunk is megrendelhetnek minden munkát, így egyáltalán nem szükséges távoli szakszervizbe autózni baj esetén.

Semmiben nem különbözünk bármilyen márkaszerviztől, mi típusfüggetlenül elvégzünk bármit, a technikai hátterünk, amely a rendelkezésünkre áll, mindennek megfelel.

Manapság már nem az egyszerű Skodákról, Wartburgokról, Zsigulikról és Trabantokról kell gondoskodni, amelyekhez elég volt néhány alapvető szerszám, hiszen akkoriban azonos típushibák fordultak elő. Mára ez a helyzet alaposan megváltozott.

- Ahogyan körülnéztem, mindenütt számítógépekkel találtam szemben magam. Szükségük van informatikai felkészültségre?

- Igen, természetesen, ezen a téren is tovább képezzük magunkat. Régen a kalapácsok mérete okozhatott némi gondot,

ma már itt látható, hogy szinte 5 méterenként található egy számítógép. Hiszen a zöldkártyagép, a futómű beállító, a fékhatásmérő, a kerékcentírozó, a számlázó és az ügyfélnyilvántartó rendszer is erre alapozza működését.

Jelentős hiteleket vállalunk, hogy korszerű legyen és maradjon a műszerezettségünk, lépést tarthassunk a rohamosan fejlődő technikával.

Olyan műszereink vannak, amelyek programjainak frissítéséért havonta tekintélyes díjakat kell fizetnünk, enélkül elévülne az egész rendszer. Akkor pedig feleslegesen adtunk ki milliókat az alapfelszerelésért.

- Amikor elvállalják egy autó javítását, hogyan működik a dolog?

- Az árak megállapítása előre történik, meghatározott kereteken belül.

Persze eléggé kiszámíthatatlan, és éppen ezért sok meglepetést tartogathat egy autó szétszedéskor. Nekünk természetesen megvannak az ügyfeleink elérhetőségi adatai, tehát megkérdezzük, megbeszéljük a továbbiakat, sőt az adatbázisunkban szerepel, mikor jár le a műszaki, vagy a zöldkártya érvényessége.

Műszaki vizsga előtt kidolgozunk egy árat a gépjármű átvizsgálása után, aztán megállapodunk a további teendőkben. Aki nem tartja megfelelőnek az árainkat, természetesen fordulhat más szerelőhöz, vagyis elviheti máshová az autóját.

Törzsügyfeleinknek minden szolgáltatásból engedményeket adunk. Ezen kívül heti és havi szintű akciókkal kedveskedünk megrendelőinknek. Akciós szolgáltatásaink közé sorolhatnám, hogy a nálunk vásárolt motorolaj és olajszűrő esetében a munkadíjat nem számoljuk fel.

Minden autót egyformán kezelünk, nem kivételezünk, viszont amikor már gazdaságtalan egy kocsi javítása, azt mindenképpen tárgyilagosan közöljük. Bár szakmailag minden megoldható.

- Tartalékolnak, raktároznak alkatrészeket?

- Tekintélyes mennyiségben, de ezek nem annyira alkatrészek, inkább gumibroncsok és kenőolajok, szűrők, adalékanyagok, akkumulátorok.

Beszállítóinkkal évek óta megbízhatóan működő folyamatos internetes online kapcsolatunk van, így bármely megrendelt alkatrész másnap reggelre megérkezik, de ha rendkívül sürgős, még aznap... bár ez több tényezőtől függ.

Az általunk forgalmazott és beépített alkatrészekre garanciát vállalunk, és itt van az a háttér, amely megalapozza versenyképes működésünket sok nevesebb szervizzel szemben is. Több szakosodott beszállítóval állunk jó kapcsolatban hosszú évek óta, így például egy neves és ismert cégtől rendeljük meg az alkatrészeket, egy másiktól a kenőolajokat, és így tovább az akkumulátorokat, vagy a gumibroncsokat. Az a lényeg, hogy komplex, magas színvonalú szolgáltatást nyújthassunk ügyfeleink részére.

Nekünk, mint vállalkozóknak fontos, hogy milyen minőségű alkatrészt építünk be, mert a munkánkért felelősséget vállalunk, és a minőséget alapvetően befolyásolja az alkatrész megbízhatósága. Mint a szolgáltató, aki ezeket az autóba beépíti, tudatában vagyunk annak, hogy milyen alkatrészt építünk be, hiszen a munka ettől lesz minőségi vagy semmilyen szintű. Ezért nem törekedhetünk mindig az olcsóságra, hiszen ezt a biztonság és a megbízhatóság követelménye feltétlenül felülírja.

- Gyakran felmerül a szervizekben a javíttató részéről - számla, vagy kevesebb pénz...

- A gépjárműjavítás bizalmi dolog, nálunk az ügyfél mindig megkapja írásban, hogy milyen javításokat végeztünk az autóján, és feltüntetjük az elvégzett mérések eredményeit, vagyis részletes munkalap-másolatot csatolunk a blokk és számla mellé.

Ez saját érdekünk is, hiszen nálunk jelentős az alkatrészfogyás és beépítés, így ekkora ügyfélbázisnál esetleg már nem emlékeznénk pontosan az elvégzett munkákra.

Ha hibakódot olvasunk ki, az eredményről is „bizonyítványt” adunk ki, hogy minden nyomon követhető legyen.

Sok mindent olcsóbban tudunk beszerezni, mintha bárki egyéni vásárlóként jelentkezne különféle cégeknél. A piackutatást az interneten folyamatosan végezzük a beszerzéseinkkel összefüggésben. Fontos, hogy naprakészek legyünk!

Bárki tájékozódhat szolgáltatásainkról és akcióinkról internetes honlapunkon, amelynek elérhetősége:

www.alpesiquattro.hu

Megjelent 2007. novemberében.

Addig kell aratni, amíg süt a nap

A kamionút mentén szerényen húzódik meg a Svájci Elektronika Kft. fehér színű épülete. Egy ideig magam is találgattam, hogy vajon milyen munka folyik a Kuntner Kft. egykori varrodája helyén.

Internetes honlapjuk megtekintése több kérdésre választ adott, és Kovács Gábor ügyvezető igazgató úr más érdekes dolgokat is mesélt személyes találkozásunkkor.

- Cégünk neve jelzi, hogy svájci gépekkel foglalkozunk. Ezek lakossági - vagyis nem professzionális - háztartási kisgépek, amelyek bár országunkban nem olcsók, de nem is számítanak luxusnak. Középkategóriás, minőségi termékek.

Kávéfőző gépek, szódakészülékek, hajszárítók, hűtők, sütők, vasalórendszerek, de nem sorolom tovább, neves márkákat forgalmazunk.

Ezeket a kisgépeket Magyarországon kívül Szlovéniában, Csehországban, Szlovákiában és Lengyelországban is kínáljuk vásárlóinknak.

Gyors, pontos és szakszerű szervizszolgáltatást nyújtunk ügyfeleinknek, az értékesítéshez kapcsolódó javítással, karbantartással, garanciális és garancián túli meghibásodás esetén is. Korszerű műszaki hátterünk, a gyártókkal való folyamatos

kapcsolattartás és munkatársaink rendszeres képzése garantálja szolgáltatásaink állandó és kiváló minőségét.

- *Hogyan kezdődött a cég „élete”?*

- Tulajdonképpen a tapasztalatszerzés már megvolt, mivel nem ez az első vállalkozásom. Két évig fűszerüzletem és nagykereskedésem volt a Munkácsy Mihály utcában - Fűszer Kovács néven. Amúgy vendéglátós végzettségű vagyok. Édesapám - Kovács Tibor - hosszú ideig a Kulacs Vendéglő vezetője volt, de ma már a vállalkozásunkban dolgozik, mint telepvezető. Egyébként a Kft. 49 %-ban osztrák, és 51 %-ban a mi magyar családi érdekeltségünk.

A Trisa márkával indítottuk tevékenységünket néhány évvel ezelőtt, Kőszegen az Erfo-Vill műszaki bolttal közösen hoztunk létre márkaboltot. Ahol jelenleg is, folyamatosan bővülő választékkal megvásárolhatók az általunk forgalmazott háztartási kisgépek.

Azóta sokat fejlődött a cég. 2005-ben év elején két alkalmazottam volt, most 64-en dolgozunk a két telephelyünkön. Kőszegen 12 dolgozóval működik a Trisa központi raktára. Itt található a kereskedelmi rész, valamint a cég adminisztrációja és a kávéfőző-javítórészleg. Kapuváron a Laurastar vasalószer-
vizünkben 52 ember dolgozik.

Úgy érzem, szívesen jönnek hozzánk dolgozni az emberek, jól érzik magukat. Nálunk családiás a légkör, évente több alkalommal tartunk közös rendezvényeket, összejöveteleket, kisebb bulikat, pl. gulyáspartit. Komfortérzetet növelő lehetőségek ezek, amelyekkel szívesen élünk.

- *Miért Kapuváron van a nagyobb üzemük?*

- Az ottani testület megszavazta, hogy ingyen kaphatunk területet a fejlesztéshez - belátva, hogy milyen sok embert foglalkoztatunk, és ezáltal a város helyi adójába több millió forint bevétel érkezik tőlünk.

Kapuváron mi saját magunk képezzük az embereket a szombathelyi REMEK-kel együttműködésben. Elindítottunk egy hat-száz órás tanfolyamot a Munkaügyi Hivatal támogatásával.

Terveink szerint kb. két év múlva cégünknel már 150 embert foglalkoztatunk majd.

Az ország nyugati részén szeretnénk létrehozni a Jura márka Kelet-Európai szervizközpontját. Lehet, hogy valamelyik környező faluban valósul meg ez a tervünk majd, attól függ, hol találunk kedvezőbb feltételeket, lehetőségeket.

Keressük az új piacokat, nem vagyok soha elégedett, hiszen a dolgozóinknak is meg kell teremtenünk a folyamatos munkahelyi biztonságot.

- Igen tiszteletre méltó tervek ezek. Távolabbi elképzeléseik szerint hogyan alakul majd a vállalkozás jövője?

- Az üzleti életben nemigen lehet biztonságosan egy dologgal hosszú távra tervezni, annyira változó a világ - az egyszer régen megtanult mesterség nem biztos, hogy nyugdíjas állást ad. Szakmák tűnnek el és kerülnek elő. A piac állandóan változik. Egy osztrák mondás szerint addig kell aratni, amíg süt a nap. Egy másik, kínai - azt mondja, hogy „majd meglátjuk”. Ez utóbbi tanulsága, hogy minden jóból jöhet rossz, de minden rosszból származhat jó is.

Az élet mindig adja a lehetőségeket. Hiszek abban, ha valaki lelkiismeretesen dolgozik, rugalmas, és igyekszik meglátni a lehetőségeket, akkor nem fulladhatnak kudarcba a törekvései. Nem az a típusú ember vagyok, aki azon medítál, hogy mi lett volna akkor, ha - ebbe vagy abba belevágok, már biztosan gazdag lennék. Mindenki az elmulasztott lehetőségeken sajnálkozik. Én belevágok, persze van kockázat. De egyik üzlet hozza másikat - a szorgalmas munkának eredménye kell, hogy legyen.

Mindenképpen vállalkozóként tudom elképzelni a jövőmet. Bár, hogy mit hoz a holnap, azt soha nem lehet tudni... Majd meglátjuk!

- Akit részletesebben érdekelne a Svájci Elektronika Kft. és tevékenysége, interneten utána tud nézni a szolgáltatásoknak, lehetőségeknek és akcióknak?

- A www.svajci.hu weboldalon sok egyéb is megtudható cégünkről.

Részletes bemutatkozás, fotók, termékleírások, árak, elérhetőségek mellett rólunk szóló újságcikkek olvashatóak a honlapunkon.

Megjelent 2007. decemberében.

Filmek és ízlések

A Rómer Flóris utca elején a földszinti üzletsoron tíz éve működteti videotékáját Laki Gábor egyéni vállalkozóként.

Kirakat híján kívülről alig sejthető, hogy odabenn zavarba ejtő választékban talál, aki keres - filmeket. Ami bizony gyakran jól jöhet, ha a tévécsatornák kínálja lehetőségekből nem kérünk, és a legközelebbi(!) moziig sem szeretnénk egy-egy este hosszasan autózni.

- Ezt a szakmát ugyebár nem oktatják sehol...

- Eredeti végzettségem szerszámkészítő, de soha nem dolgoztam tanult szakmában, inkább postai újságkihordóként helyezkedtem el. 1992-ben 21 évesen aztán önállósítottam magam, a Városház utcában volt az első üzletem.

A videotékát egy szombathelyi barátommal közösen „ötlöttük” ki. Egyazon időben ő a saját városában indította be az üzletét, én pedig Kőszegen. Akkoriban három kölcsönző is működött itt a városban, filmkazettákkal csábítva a közönséget. Ez az időszak a videózás hőskorának számított.

- Sikerét - hogy egyedülként tudott megmaradni ezzel a profillal Kőszegen - minek tulajdonítja?

- Ennek valószínűleg több oka van. Minőségi váltásnak tekintem, hogy ide, egy nagyobb üzlethelyiségbe költöztünk néhány éve. De azt hiszem, leginkább annak köszönhetem az üzlet életben maradását, hogy nem sajnáltam a tőkét visszaforgatni a vállalkozásba, mert bizony erős volt a konkurenciaharc.

Ez azt jelenti, hogy nagyobb példányszámban vásároltam, egy filmből általában ötöt-hatot, mert nem szerettem volna azt mondani az érdeklődőknek, hogy sajnos éppen nincs benn, amit keres, jöjjön vissza máskor... A premierfilmekből 10 példányom is volt egyszerre.

Ez persze azóta már nincs így, amióta átváltottunk kizárólag a dvd-k kölcsönzésére, mert a kölcsönzői jogdíjak miatt ezek sokkal drágábbak a kereskedelmi beszerzési árnál. Az sem mellékes, hogy időközben jelentősen megváltoztak a szokások is. Körülbelül 2003 óta tart a folyamatosan süllyedő tendencia, feleannyian jönnek, mint azelőtt.

- Feltételezem, az internetes lehetőségek miatt.

- Valóban nem kedvez a kölcsönzőknek, hogy a filmeket többkevesebb pénzért a netről is le lehet tölteni. Igaz, borzalmasan silány kép- és hangminőségben.

Nálunk a magyarországi mozipremiért követően 3-6 hónappal már lehet kölcsönözni a filmeket, de az sem használ az üzletnek, hogy egy héttel ezután másutt már meg is vásárolhatók ezek átlagosan négyezer forintért. A filmgyűjtők pedig inkább megveszik.

Ennek ellenére igyekszünk talpon maradni. A megjelent filmek 98 százalékát lehet nálunk kölcsönözni. Minden kiadó eljuttat hozzánk előzetest várható filmjeiről, valamint igyeksenek a régi videokazettás hőskor sikereit dvd-n megjelentetni, annak ellenére, hogy ez a lehetőség például a mai fiatal nemzedéket már egyáltalán nem érdekli.

- Milyen témájú filmek iránt érdeklődnek leginkább?

- Leginkább az aktuális mozis sikerfilmeket keresik. Ezek az „A” kategóriájú besorolásba tartoznak - világsztárok, nagy nevek fémjelzik. A „húzó” műfaj az amerikai akciófilm. Az amerikai és

csakis az amerikai. Pedig nagyon jók az angol és francia filmek is. Fogy még a vígjáték, a krimi-thriller, és ami érdekes, hogy rendkívüli keletje van a horrorfilmeknek - valamiért az emberek nagyon szeretnek félni, borzongani...

Az igazán értékes és tartalmas alkotások iránt sajnos alig van kereslet manapság.

Itt kell elmondanom, hogy lehet kölcsönözni nálunk "B" kategóriás filmeket is. Ezekről azt kell tudni, hogy moziban soha nem kerültek bemutatásra, csak televízióban láthatta őket a közönség, valamint videotékákban hozzáférhetők. Kevésbé híres, mégis nagyon tehetséges szereplőgárdával készült filmek ezek.

- Keresgélés, válogatás közben úgy látom, itt még internetezésre is van lehetőség.

- Igen, két számítógépen. Minden megkezdett félóra 150 forintba kerül. Ezen kívül több szolgáltatással állunk még ügyfeleink rendelkezésére. Lehet itt fénymásoltatni - akár színesben, nyomtatni számítógépes adathordozóról, weboldalokról, sőt, ha e-mailben elküldik hozzánk a dokumentumot, kinyomtatjuk azt kívánság szerint, mire a megrendelő az üzletbe érkezik.

Nemrégiben pedig az országos GLS csomagküldőszolgálatnak lettünk a városi csomópontja, így nálunk lehetőség van csomagokat úgy feladni, hogy az másnapra biztosan megérkezzék a címzetthez. Mérettől függ az ár, mindenestre kijelenthetem, hogy olcsóbb, mint a postai szolgáltatás.

- A közeljövőben esetleg újabb szolgáltatásokat is igénybe lehet itt venni?

- 2008 a „nyitás” éve lesz, szeretnénk még több mindennel a lakosság rendelkezésére állni. Elsősorban irodatechnikai berendezésekkel bővítünk. Az A0-ás, valamint az olyan méretű dokumentumokat (például tervrajzokat), amelyek nem szabvány papírra készülnek, tudjuk majd hamarosan sokszorosítani, és igény szerint adathordozóra másolni. Lesz laminálás (időtálló, vízálló műanyagborítás, amilyen a laccímkártya), spirálozás, gyorskötés.

Rendkívül nagy befektetést igénylő dolgok ezek, de úgy érzem, szükség van rá. Kockáztatás nélkül a jövőben sem lehet sikert elérni...

Nem titkoltan számítok rá, hogy ezek az újdonságok talán hozhatnak magukkal akár újabb ügyfélkört is. Mindezekre azért van szükség, hogy még sokáig fenn tudjuk tartani a kölcsönzöt, és ne Szombathelyre menjenek filmekért a köszegiek... Ebben az évben megnyílik webes elérhetőségünk, amelynek keretében internetes filmfoglалásra és házhozszállításra lesz lehetőség, akár egy pizzafutárszolgálattal együttműködve.

Valószínűleg áprilisban pedig jelképes összegért kiárusítási akciót tartunk a régi, több példányban beszerzett filmjeinkből.

- Aki még nem tudja, milyen elérhetőségei vannak az üzletnek?

- E-mailt erre a címre lehet küldeni: laki.gabor@t-online.hu
Telefon/fax: 94-361-958, mobil: 06-70-3317-230.

Nyitvatartási időben délelőtt 9 óra és 12 között, valamint délután 13-22 óra közti időben a hét összes napján sok szeretettel és udvarias kiszolgálással várjuk kedves ügyfeleinket!

Megjelent 2008. januárjában.

Könyvtár - nem csak egy intézmény...

A múlt év elején a várost érintő megszorító intézkedésekkel összefüggésben mindenféle elképesztő híresztelések kaptak szárnyra, kiváltva sokak aggodalmát a könyvtár további sorsát illetően.

Tavaly június óta Lajos Tiborné, Andi a Chernel Kálmán Városi Könyvtár igazgatója, vele beszélgettem a jelenlegi helyzetről.

- Annak idején komoly vitákat váltott ki, hogy a takarékoság jegyében egy sor olyan intézkedésre kerülhet sor, amely méltatlan lett volna városunk e közkedvelt és a lakosság körében megbecsült intézményéhez.

- Mivel a költségvetésünk jelenleg valamennyire elfogadható, egyelőre nem érezzük veszélyben a könyvtár zavartalan működését.

Bevezettünk több új szolgáltatást – CD-, DVD- kölcsönzést, de lehet nálunk faxolni a postainál jóval olcsóbban, fénymásolni, szkennelni, nyomtatni, akár színesben. Komoly bevételünk van az internet használatból, jelenleg nyolc gépet használhatnak látogatóink. A beiratkozott olvasók a szerintem eléggé méltányos óránkénti száz forintért szörfölhetnek a világhálón, másoknak ugyanez 300-ba kerül.

Mivel az önkormányzat bevételszerzésre kényszerít bennünket, kénytelenek vagyunk így (is) pénzhez jutni.

- Vannak pályázati lehetőségek is a működéshez?

- Igen, több alkalommal, bár az utóbbi időben egyre kevesebb a nekünk szóló pályázat.

Legutóbbi sikerünknek könyvelhetem el, hogy csatlakozhatunk márciustól az E-Magyarország programhoz. Ez azt jelenti, hogy egy teljesen új, a többitől elkülönített számítógépen a lakosság teljesen ingyenesen juthat hozzá közérdekű információkhoz a világháló segítségével. Ez is jelzi, hogy a könyvtáraknak egyre inkább növekszik az információ-közvetítő szerepük.

A program lehetővé teszi a Kormányhatározatban leírt e-kormányzati szolgáltatások, valamint néhány közhasznú adatbázis ingyenes hozzáférési lehetőségét. Ilyen például a Kőszegi Kereső, Kőszeg Város Honlapja, menetrendek, időjárési adatok, a felsőoktatásban résztvevő hallgatók intézményi bejelentkezési vizsgákra. Ide tartozik például az adóbevallások készítése és küldése, hivatali és banki ügyintézés - biztonságos ügyfélkapun keresztül. Nem sorolom tovább, 27 féle lehetőség van, a gép mellé ki fogjuk függeszteni, hogy pontosan melyek ezek.

- A feladatok sokasodnak, a könyvtárosok létszáma pedig csökkent...

- Valóban kevesen vagyunk, és nem csupán emberileg érezzük a kényszerűen elküldött munkatársak hiányát.

A szabadságolásokat nehezen tudjuk megoldani, betegen is dolgozunk. Ennek ellenére nem tervezünk nyári szünetet az egész könyvtárban. Bár ez több városban bevett gyakorlat, én úgy gondolom, az információkat csak akkor tudjuk hatékonyan közvetíteni, ha minél kevesebb ideig vagyunk zárva. Szerencsére látogatóink nagyon szeretnek ide járni, és mi valamennyien legjobb tudásunk szerint mindenben szívesen segítünk nekik.

556 gyermek és 870 felnőtt beiratkozott olvasónk van, ami talán első hallásra kevésnek tűnhet, de más könyvtárakhoz viszonyítva mégsem rossz a lakosság arányához képest. Összes

látogatónk ennél jóval több, 35147 volt tavaly. Örvendetes fejlődést jelent, hogy már a gyermekrészlegben is tudnak a gyermekek internetezni (ez 30 percre ingyenes).

Természetesen felügyeljük őket, nevelési célzata kell, hogy legyen ennek a lehetőségnek, tehát odafigyelünk és kontrolláljuk, hogy „merre járnak”. Kolléganónk folyamatosan bővülő ajánlót készített számukra, amelyet a gép mellett találnak, és abból választhatnak maguknak. Országos levelezős játékokhoz, rejtvényekhez is internetet kell már manapság használni. Kvízzjátékot, vetélkedőt játszhatnak, mesejátékokat nézhetnek, hallgathatnak, külön fejhallgatóval, hogy a többieket ne zavarják. 2007 októberében indítottunk egy Baba-mama klubot.

A baba-mama játszóház sikerének titka talán a tartalmas és hasznos együttlét. Az anyukák megismerkedhetnek a picik életkorának megfelelő mondókákkal, dalokkal, ölbeli játékokkal, amelyeket otthon is bármikor elővehetnek a tarsolyukból. A babák is jól érzik magukat az anya közelében, biztonságban ismerkedhetnek, játszhatnak kortársaikkal, s ezzel a majdani közösségbe való beilleszkedésük könnyebb lesz.

- *A szórakoztató- és szakirodalom megszokott dolog egy könyvtárban. Ezen kívül mit lehet még kölcsönözni?*

- Egyre bővülő médiatárral büszkélkedhetünk. Gyűjtjük a filmeket dvd-n, és videokazettán, különböző komoly- és könnyűzenei hanganyagokat cd-n, ezeket megfelelő feltételekkel lehet kölcsönözni.

Sajnos a beszerzési keretünk nem növekszik olyan arányban, amennyire az árak, ezért egyre kevesebbet tudunk venni az újdonságokból. Jó lenne több dokumentumot, könyvet vásárolni. De mégsem panaszkodom, hiszen a múlt évben négy új számítógép beszerzésére nyílt lehetőségünk pályázati forrásból. Új szolgáltatásként lehet kikölcsönözni folyóiratokat. Persze a régebbi számokat, hogy a népszerűbbeket említsem - National Geographic, Természetgyógyász magazin, Élet és Irodalom, női magazinok, stb.

Talán kevesen tudják, hogy nálunk meg lehet találni a testületi ülések jegyzőkönyveit. Ha valaki lemaradt volna a televíziós közvetítésről.

- *Nem érzik hiányát azoknak a kiadványoknak, amelyek a tavalyi kiárusításnak estek áldozatul?*

- Hogyne éreznénk, ez különösen a folyóiratoknál igaz, amelyek azelőtt megvoltak. Bár ezek jelenleg is elérhetőek, mert a megyei könyvtárból lehet kérni, de a sok(!)száz forintos postaköltség - ami valamennyi könyvtárközi kölcsönzésre igaz - az olvasót terheli. Természetesen a helyismereti jellegű kiadványokat megtartottuk.

- *Számos sikeres rendezvénynek ad otthont rendszeresen a könyvtár. Ezekről készült fotókat lehet látni valahol?*

- Rendszeresen tartunk író-olvasó találkozókat, könyvbemutatókat és sok előadást országos hírű személyiségekkel. Legutóbbi, rendkívül jól sikerült programunkon Töröcsik Mari színművésznőt láttuk vendégül.

Honlapunkon általában vannak képes beszámolóok ezekről az alkalmakról, de más, egyéb információt találhatnak az érdeklődők a <http://www.koszeg-konyvtar.hu> weboldalunkon.

Itt található a Kőszegi Kereső elnevezésű szolgáltatásunk is.

Ez az adatbázis korábban egy pályázat eredményeképpen jött létre, a kollégák járták végig Kőszeg összes utcáját, hogy feltérképezzék a szolgáltatásokat.

A Kőszegi kereső nyomtatott változata először 1991-ben, majd 1992-ben jelent meg. Rendkívül részletes, teljes képet adott a város és környékének állapotáról. Ennek az elektronikus változata működik napjainkban. A tárgyszóval kifejezett szolgáltatás megfelelő betűjére kattintva a használó máris megkaphatja a szükséges információt, kiválaszthatja a megfelelő szakembert!

A nyomtatott változatnak persze megvolt a maga előnye az elektronikkal szemben. Mivel akkor minden háztartásba eljutott, így azok számára is hozzáférhetővé vált az információ, akik nem rendelkeztek számítógéppel és internettel.

- *Pillanatnyilag az adatbázis bizony frissítésre szorulna!*

- Már többször felkértük interneten keresztül Kőszeg város

lakosságát, hogy jelezzék nekünk az általuk tapasztalt változásokat, mivel nem áll módunkban újra az adatok gyűjtése. Mint említettem, a szigorúan vett könyvtári munkára is kevesen vagyunk.

Ha hibát fedezünk fel, természetesen azonnal javítjuk, de ez nem pótolja azt, hogy az érintett iparosok, szolgáltatók, klubok, szervezetek, egyesületek bejelentések hozzánk megváltozott adataikat.

Tulajdonképpen a saját érdekük lenne, hogy a Köszegi Keresőben megtalálhatóak legyenek. Mi ezért még pénzt sem kérünk, pedig ez a reklám egy fajtája. Adatbázisunk egyfajta segítő kalauz az ügyek intézéséhez, és amely egy adott település egészére vonatkozóan próbálkozik meg a közhasznú információk összegyűjtésével.

Várjuk az új jelentkezőket!

Könyvtárosként azt tapasztaljuk, hogy egyre kevesebb idejük jut az embereknek az igényeiknek megfelelő információ felkutatásához. Ezen kívántunk segíteni elsősorban, persze nem kizárólag azoknak, akik városunkban illetve annak környékén laknak, és megoldási lehetőségeket keresnek mindennapi feladataik, problémáik megoldásához.

Szeretnénk bő linkelési (internetes cím elérési) lehetőséget biztosítani a könyvtár honlapjáról többek közt a köszegi weblapokra, menetrendekre, általános kereső portálokra.

A feladatunk még sok, de reméljük, megtaláljuk azokat a pályázati és humán erőforrásokat, amelyekkel megújulhatunk, és a webes Köszegi Kereső a használók teljes megelégedésére szolgálna.

- *A Közhasznú Könyvtár Alapítványuk javára az elmúlt években érkeztek felajánlások?*

- Igen, rendszeresen, amiért szeretnénk ezúton mindenkinek köszönetet mondani! Kérjük, hogy aki teheti, éves adóbevallása során rendelkezzen könyvtárunk javára adója 1%-áról. A támogatásokat az alábbi célokra szeretnénk felhasználni:

Az intézmény információközvetítő bázisának gyarapítása: ezen belül - a technikai háttér megteremtése, a dolgozók ez irányú képzésének, tapasztalatszerzésének támogatása, innovatív tevékenységük anyagi ösztönzése, közhasznú kiadványok megjelenítése.

ADÓSZÁMUNK: 19245948-1-18

Megjelent 2008. februárjában.

Művészi étkek - ódon hangulatban

Amikor az élményektől már kellemesen fáradt turista elhagyja a Jézus Szíve templomot, és meglátja a Szent Flóriánt ábrázoló szobor és a Művészetek Háza szomszédságában a Taverna Flórián étterem virágos kis teraszát, biztosan arra gondol majd, hogy ide bizony jó lenne betérni. És nem is fog csalódn.

Hangulatos, rendkívül kreatív fantáziával megálmodott étterem fogadja itt vendégeit - természetesen Sybille Stewart és Szabó Tibor tulajdonosokkal együtt, akik a személyes jelenlétet elengedhetetlennek tartják.

- Soha nem hittem volna, hogy valaha is vendéglátással foglalkozom egyszer majd itt - árulja el beszélgetésünk kezdetekor Szabó Tibor. A Borsod megyei Putnokon születtem, majd Budapesten végeztem építőmérnökként. Hosszú ideig kivitelező, tervező mérnökként dolgoztam. 1980-tól Németországban amerikai és német cégeknél, de önállóan is volt irodám Bajorországban. Párommal, Sybillével is ott találkoztam. 22 éve élünk együtt, és immár itt Kőszegen.

- Tíz évvel ezelőtt ezen a helyen kívülről szerénynek mondható lakóház húzódott meg a Várköri utcasonon. Mindig ilyenre vágytak?

- Mivel gyakran tartózkodtunk Magyarországon, azt terveztük, hogy veszünk valamit, ahol lakni tudunk, otthonosabban, mintha szállodában lennénk.

Mindketten szerettük a régi házakat, ódon hangulatú épületeket, és több kísérlet után végül a szomszédos pizzéria tulajdonosa 1997-ban adta az ötletet, hogy - ez a ház talán eladó, és talán valamennyire meg lehet tartani a régi stílusában...

Katasztrofális állapotok uralkodtak akkoriban itt, de nem volt helyrehozhatatlanul úgy átépítve, hogy az eredeti jellegét elveszítette volna.

120 konténernyi törmelék és szemét ment ki, új tetőszerkezet került fel, csak a falak maradtak.

Ez a ház a régi várfalra épült, itt volt a vizesárok, ami a Zwingerig húzódott.

Az 1700-as években a vizet lecsapolták, akkor engedték beépíteni ezt a területet. Amikor kitararitottunk, akkor láttuk igazán, mennyire gyönyörű a pince, ami addig tulajdonképpen nem is látszott, mert sok válaszfalal alakítottak ki többcélú helyiségeket benne. Volt itt széntároló, lóistálló, és ki tudja, még mire használták. Akkor gondoltuk, hogy egy kis konyhával szép borospincét lehetne kialakítani.

Mivel összességében 360-400 négyzetméternyi a belakható terület - ez a méret lakás céljára mégiscsak túlzás lett volna, ezért eleinte bérbe akartuk adni az utcaszínti részt.

Aztán hogy haladtunk a munkával, egyre inkább megfogalmazódott bennünk, hogy legyen az egész ház a vendéglátásé, bár még akkor sem gondoltam, hogy én magam veszem kézbe az étterem ügyeinek intézését, hiszen nem szakmám.

- Amikor végre kétévnnyi renoválás után 2000 májusában megnyitották az éttermet, milyen elképzeléseik voltak a vendégek becsalogatását megcélozva?

- Az elsődleges szempont nem a gyors haszonszerzés volt. Olyan éttermet akartam csinálni, ahol én is szívesen étkeznék, és jól érezném magam - gondolván, hogy ez akkor másoknak is tetszik.

Szerettük a könnyedebb mediterrán ételeket, hasonló módon

főztünk és étkeztünk otthon, ezt szerettem volna itt is megvalósítani. Így amikor kezdtünk, a mediterrán jellegű ételekkel indítottunk. Bár ez ma már megszokottnak számít, akkoriban sem Kőszegen, sem Szombathelyen nem lehetett megtalálni. Azóta ételválasztékunk folyamatosan bővül és változik.

Mivel nem vendéglátós a szakmám, igyekeztem olyan emberekkel dolgozni, akik már értettek hozzá.

Németh Péter szakáccsal kísérleteztük ki az étlapon szereplő kínálatot a kezdet kezdetén. Ő akkor jött vissza Svájcból és jónak tartotta az elképzeléseimet, vagyis ezt az új irányvonalat. Péter fél évig volt nálunk. Azóta Tátrai Balázs szakácsmester a konyhafőnök.

A jó szakács igazi művész. Mert művészet - és nem csupán tanult szakma az övék. Kell hozzá szeretet, érzék, jó ízlés, mértékletesség, hivatástudat, és még sok egyéb.

- Rengeteg különlegesség szerepel az étlapon - királyrák, thai zöldses leves shiitake gombával, kókusztejes feketekagyló, és egyéb egzotikus falatok. Nem lehet olcsó mulatság ide betérni...

- A különlegességek éttermünk specialitásai. Ezek a drágább alapanyagokból készült ételeink. Mindenesetre igény van rá, egy bizonyos vendégkör rendszeresen keresi. Erről nap, mint nap meggyőződhetünk. Sokan ragaszkodnak a kacsamell filéhez és a báránygerinchez, de legalább ennyire kedvelt az érlelt dél-amerikai „angus” bélszín vagy a saját pácolású lazacunk.

Persze ez nem jelenti azt, hogy ne tudna bárki nálunk bőségesen étkezni „átlag” kőszegi áron. Vagy esetenként még olcsóbban is. Előételként választható többek között grillezett laskagomba, vagy kecskesajt. Csirke-, pulyka- és sertés ételeket, a következő új étlapunkon vadpörköltet, csirkepaprikást is kínálunk a hagyományos, magyaros kosztok kedvelőinek. Amelyek annyira hagyományosak, hogy nálunk nincs sem mikrohullámú sütő, sem fritőz, vagyis olajsütő. Fagyasztott húst nem használunk, hetente többször vásárolunk frisset. Olívaolajjal főzünk, a burgonyapüré friss burgonyából, vajjal készül. Így nemcsak ízletesek, de egészségesek is ételeink.

- Milyen italokból választhatnak a vendégek?

- Nálunk a bor a legfontosabb - hiszen ételeink mellé szívesen isszák vendégeink a jó borokat.

Természetesen nagyon fontosnak tartjuk a kőszegi borok népszerűsítését. Ezek mellett azonban több mint 30 féle magyar különlegesség van még a választékban, de tartunk külföldről származó palackokat is. Rendszeresen 4-5 féle olasz nedűből is lehet választani, ha valaki éppen ahhoz ragaszkodik.

- További terveiből elárulna néhányat?

- Szeretnénk mást és máshogy csinálni, mást kínálni, mint a többi étterem. Induláskor sem szerettünk volna konkurenciát teremteni a már üzemelő vendéglátóhelyeknek.

Végülis így van ez jól, hogy a városban mindegyik étteremnek megvan a maga profilja, sajátosságai, különlegességei.

Tovább növekedni nem akarunk, hiszen helyünk van bőven. Télen a kandalló mellett vagy a télikert részen a leghangulatosabb, naposabb időben a teraszon a leanderek között, vagy az udvaron.

Nyitás óta festményeket állítunk ki változó tartalommal, valamennyi helyiségünkben. Horváth László szombathelyi festő volt az első, akinek a műveiben gyönyörködhetek vendégeink, jelenleg még egy ideig Juranits Gordon János vésnök-festőművész olajképei láthatóak a falakon.

Ebben az évben is szeretnénk zenei esteket rendezni, a kerthelyiségben mindig nagyon jó hangulatúak a nyári koncertek. Gyakori vendégünk a kőszegi Horváth Margit - Meggie, aki rendkívül tehetséges énekesnő, de lesz gitározás és tangóharmonika est is.

- Szerényen, majdhogynem észrevétlenül húzódik meg a „hírességek fala”, ahol néhány fotó és újságcikk tanúskodik arról, hogy kőszegi látogatásuk alkalmával Önöknél ebédeltek vagy vacsoráztak.

- Igen, nagyon örülünk neki, hogy járt nálunk Habsburg Ottó bácsi, Orbán Viktor, Wolfgang Schüssel osztrák kancellár és

sok más fontos közéleti személyiség. Megfordultak házunkban nagykövetek, miniszterek, alkotmánybírák, nemegyszer magánemberként.

Az Európa Ház vendégei gyakran étkeznek nálunk, a fogadásokat sokszor éttermünk rendezi számukra. Mivel nagyon közel vagyunk egymáshoz - ők jönnek, vagy mi települünk át hozzájuk.

- *Eredeti szakmájával végképp felhagyott?*

- Szó sincs róla! Továbbra is foglalkozom épületek kivitelezésével, de természetesen nagyon kevés időm jut rá. A minőségi vendéglátás ugyanis, rendkívül időigényes feladat. Márpedig nálunk a minőség a kulcsszó.

Megjelent 2008. márciusában.

Városi Rádióklub Kőszeg

Hétköznapi halandó ember valószínűleg vajmi keveset tud arról, hogy mivel is foglalkoznak a rádióamatőrök.

Első világkongresszusukon így fogalmaztak: „A rádió-amatőrizmus örök küldetése az öntevékeny kutatás, az elméleti színvonal szüntelen emelése, a technikai gyakorlati készség fejlesztése, a rádióhullámok terjedésének állandó megfigyelése és tanulmányozása, a jövő nemzedék tanítása és felkészítése - hivatásuk mind jobb teljesítésére.”

Polgár József klubtitkár segítségével szeretném beavatni az olvasót kőszegi szervezetük múltjába és mindennapi tevékenységébe.

- Adó-vevő készülékkel kapcsolatot teremtünk más országokkal, országrészekkel, földrészekkel, az ehhez szükséges technikai, műszaki, forgalmi ismeretek területén folyamatosan képezzük magunkat, és nyelveket tanulunk. Állandó, rendkívül szerteágazó tevékenységet folytatunk annak érdekében, hogy ez a munka minél érdekesebb, és eredményesebb legyen - foglalja röviden össze, beszélgetésünk kezdetén a lényegét Polgár úr. - A rádióamatőrök természeti vagy ipari vegyi katasztrófák esetén,

a világon mindenhol rendkívül fontos szerepet töltenek be. Különösen abban a legkritikusabb egy-két órában, vagy napban segítenek sokat, amíg a profi távközlés helyreáll. Mert minél korszerűbb a távközlési technika, annál sérülékenyebb. Ugyan nálunk is ledőlhet esetleg az antenna, de mi vagyunk azok, akik nem csak kezelni tudjuk a berendezéseket, hanem felépíteni is. Mi vagyunk a legmozgékonyabbak és képzetesebbek ilyen esetekre, percekben belül felteszünk akár a fákra egy darab drótot, és összeköttetést tudunk létesíteni.

Ezért így többet nyújthatunk egy átlagos non-profit szervezetnél, mert ha szükség van rá, készek vagyunk a saját technikánkkal, gépkocsijainkkal, valamint anyagi eszközeinkkel azonnal segítséget nyújtani.

A 80-as évek elején megszerveztem a megye rádióamatőreinek önkéntes együttműködését a Megyei Polgári Védelmi parancsnoksággal. Ez a Polgári Védelem megszűnéséig, illetve az átalakulásáig rendkívül eredményes, hatékony együttműködés volt. Ennek révén tagja lettem a Megyei Védelmi Bizottság mellett működő Operatív Törzsnak. Mivel az új szervezet - a Katasztrófavédelmi Igazgatóság - energiáját lekötötte az átszervezés és a többértékes feladatkör, így ez az együttműködés a minimumra csökkent. Most tervezzük újraszervezését, hiszen a helyzet ilyen téren nem változott - katasztrófa bármikor történhet.

Talán itt is igaz: amire készül az ember, az nem következik be... Mivel a helyi polgári védelem feladata a mindenkori polgármesternek is, ha olyan helyzet adódik, természetesen helyben is számíthatnak ránk.

- Ön 1970, tehát a megalakulás éve óta első embere a klubnak. Hogyan kezdett munkához?

- Akkoriban az MHSZ-nek szakköre működött a városban. (Rádiózással, repüléssel vagy lövészetrel foglalkozni csak a Magyar Honvédelmi Szövetség keretei közt lehetett.) Annak idején én már egy évtizede - gimnazista korom óta - Szombathelyen voltam aktív klubtag és mivel abban az évben nősültem Kőszegre, szinte elkerülhetetlenné vált, hogy a létrejövő rádióklubnál én legyek a klubtitkár. Mondhatom, hogy

kényszerítve voltam, mert kizárással fenyegettek, ha nem vállalom el.

Bár működésünknek ma is van honvédelmi jelentősége, legalább annyira fontos az ipar, ill. a nemzetgazdaság számára azáltal, hogy a rádióamatőrök széleskörű, sokrétű szaktudása megfelel a legmagasabb elvárásoknak is.

A 80-as években már komolyan jegyezték bennünket, a versenyeken olyan helyezéseket értünk el, hogy például az országos bajnokság szabályait többször megváltoztatták a budapestiek, mert nem bírták elviselni, hogy sorozatban a köszegi klub győzedelmeskedik.

Volt olyan év, hogy 12 első osztályú minősítésű sportolónk volt. Az eredmények felsorolása meghaladná a cikk terjedelmét. Elsősorban az URH forgalmazás részével foglalkozunk azóta is, mivel a helyi adottságok ezt segítik elő a hegyeinknek köszönhetően. Olyan helyet kellett keresnünk a Köszegi hegységben, ami megközelíthető és a közelben hozzáférhető a villamos áram. A legjobb pillanatban jött az akkori ÉDÁSZ vezetőjének, Farkas Tibornak, későbbi klubelnökünknek a megkeresése. Ő, azóta sajnos elhunyt, és nagy tisztelettel emlékezünk rá. Felajánlotta, hogy az erősáramú távvezeték lebontása után is tudna a számunkra a Kendig csúcson áramellátást biztosítani. Ezt nagy örömmel fogadtuk, miután ez a 726 m magas csúcs az Írottkö után a legmagasabb, földúton megközelíthető pont.

Miután "meghódítottuk" a csúcst, 27 alkalommal sátorból versenyeztünk - és bizony volt olyan novemberi verseny, amikor reggel arra ébredtünk, hogy a hó nyomása alatt a rádiókra omlott a sátor.

A "sátoros" versenyek után megszületett bennünk az elhatározás, hogy ott valami fix objektumot kellene kiépíteni. Rengeteg munka árán, de ebben a magasságban, az országban a legjobban kiépített versenyállomással mi rendelkezünk, ahonnan akár télen is rádiózhatunk.

Sokfajta kapcsolat létesíthető. Akár egy különleges szigettel vagy expedícióval a világ bármely részén. Akad, aki a rekordokat döntögeti - pl. elsőként dolgozott egy országgal, vagy a legtöbbszörrel, vagy neki volt a legtávolabbi összeköttetése.

7-8 éven keresztül mi tartottuk URH-n a magyar távolsági rekordot.

- *Hallani eléggé misztikusnak tűnő vételi lehetőségekről ...*

- Vannak terjedési rendellenességek, különlegességek, amikor a légköri rétegek gyakran megrézfálják az embert, de ez nekünk jól jön, mert időnként akár több ezer km-es összeköttetéseket tesznek lehetővé.

Hogy ilyen különleges terjedési módokat említsek, mi a sarki fényt felhasználva is dolgozunk - ezt aurora-terjedésnek nevezük. Vagy a nyári hónapokban az „Es” terjedés útján. Ilyenkor meglepő intenzitással lehet hallani 1500-2000 km távolságból állomásokat.

Ezt a jelenséget ilyenkor bárki megfigyelheti egy normál URH sávú műsorvevőn. A megszokott állomások helyett, között ismeretlen nyelvű adók foghatók, jellemzően gyors intenzív térerő változásokkal.

A hulló csillagok jelensége számunkra többet jelent romantikus látványról. Amikor a légkörbe érnek és elégnak, ionizált nyomokat hoznak létre, ami visszaveri a rádióhullámokat - ezeket használjuk ki összeköttetésekhöz.

- *Sport és anyagi ösztönzők. Mára már elválaszthatatlannak tekinthető fogalmak. Sportsikereiket kihasználják bevétel-szerzésre?*

- Nálunk ez hobbi, bár a hazai rádióamatőrök közt vannak, akik a bevételek irányába kacsingatnak. Ezért, tiltakozásul nem vagyunk tagjai néhány éve a Magyar Rádióamatőr Szövetségnek (bár lemondásomig a rendszerváltás után 4 évig alelnöki tisztséget töltöttem be a szervezetben), mert jelenlegi vezetése túlzottan az eredményességre koncentráló és elsősorban az ilyen irányú anyagi ösztönzés irányvonalát követi - az ettől eltérő, nagyobb létszámot jelentő hobbi, tömegsport jelleg rovására.

A rendszerváltozás, az egyesületté alakulás meghozta a függetlenséget, megkaptuk a lehetőséget, hogy azt tegyük, amit akarunk, és abból, amiből tudjuk... egyesületi tagdíjból persze nem lehet egy rádióklubot működtetni, még egy szakkört sem - a magyar emberek pénzügyi lehetőségeit figyelembe véve.

Mivel az egyesületi törvény lehetőséget adott vállalkozásra, a MÁV-nak éveken keresztül akkumulátorokat formáltunk,

különbféle rádiótechnikai eszközöket gyártottunk, antenna-szereléseket végeztünk. Ebből lett a klubnak bevétele, ebből tudtuk finanszírozni akár a működést, akár a kisebb fejlesztéseket, beruházásokat. A Kendig csúcson a Pannon GSM-nek van egy bázisállomása, amiért bérleti díjat kapunk. De ott van már a Mentők, a Polgári Védelem átjátszója is.

- Mégsem tűnnek panasznak, inkább visszatekintésnek az elmondottak. Mióta működik új helyén a klub?

- 30 éven keresztül a rádióklub mindig szanaszét, több helyen volt a városban elhelyezve - és „megtúrva”, mint pl. a vár öltözőjében...

A tavalyi évben a KRESZ parki épületünket elcseréltük az Önkormányzattal a Kossuth u. 15. alatti helyiségekre, majd a Schneller utcai klubházunkat értékesítve ugyanitt további helyiségeket vásároltunk. Így végre hosszú idő után, közel ideálisnak mondható a helyzet - most egy helyen lehetnek a műhelyeink, raktár, iroda és a klubhelyiség. Természetesen rengeteg munka vár még ránk, be kell rendezkedni, az épület pedig jelentős javításra szorul.

A klubból való rádiózás lehetősége az utánpótlás nevelésében lényeges, tagjaink ugyanis otthonról is kényelmesen rádiózhatnak. Amikor itt az új helyünkön majd megépülnek az antennák, berendezzük a tantermet, akkor majd tudunk újra a fiataloknak szakköröket tartani. Itt megtanulhatják majd az alapokat, hogy aztán később otthon maguk, mint egyéni rádióamatőrök egyedül, vagy a klub színeiben végezhesék ezt a tevékenységet.

- Továbbképzésre, önképzésre milyen lehetőségeik vannak?

- Interneten keresztül szerencsére ma már szinte minden információ elérhető. Azt vallom, hogy ma az elektronikában folyamatos önképzésre van szükség, mert rohamtempóban fejlődik a technika, gyakorlatilag a szakmai ismeretek nagy részét 4-5 évente újra kell tanulni, feltéve, hogy nem akar lemaradni az ember.

A készülékek, antennák megépítése, bemérése sok szakmának a tudását igényli.

Jó, ha a rádióamatőr rendelkezik ismeretekkel - a hegesztéstől az esztergályozásig - a fémiparból, az elektrotechnikai, híradástechnikai, rádiótechnikai, számítástechnikai ismeretek pedig alapvetőek.

Rádióamatőr ma már ugyan lehet valaki egymaga otthon is, de hatékonyan és eredményesen dolgozni ilyen széles körben csak kollektívában van lehetőség. Ez a tevékenység a rádióklubokban szélesedik ki. Taglétszámunk jelenleg 25 fő, 3 hölgy van köztünk. Jelenleg kéthetente kedden este tartunk klubnapot. Elnökünk Réda János nyugdíjas ezredes, ő a Keresztkúton lévő katonai alakulat vezetőjeként dolgozott. Így kerültünk munkakapcsolatba, a Kendig csúcs építésénél sokat segített. Én, szakmámat tekintve híradástechnikai műszerész vagyok, aktív éveimben a MÁV-nál dolgoztam egy rádió- és műszerjavító csoport vezetőjeként. Szerencsére immár nyugdíjasként sokkal többet tudok tenni a klub érdekében.

Hadd említsem, hogy az első magyar digitális magnetofon kifejlesztője, de a Motorola egyik magyarországi vezetője is a mi sorainkból került ki, sőt honvédelmi téren nagyon sok szakember - pl. az olasz katonai attasé - volt klubtagunk. Rendkívül széles körben folytattunk képzést és ezek az emberek szinte az egész országba elkerülve, mindenhol megállják a helyüket, és jól esik hallani róluk. Reméljük, ez a jövőben is így lesz, amikor ismét tudunk fiatalokkal foglalkozni, és lesz Kőszegnek olyan ipara, hogy itt tudjuk tartani azokat az embereket, akiket képezünk.

Megjelent 2008. áprilisában.

Kőszeg - a művészek és művészetek városa

A Chernel utca sarkán álló, gyönyörű szecessziós stílusban épült régi polgári villát a Kőszegi Művészeti Egyesület (Kőszeger Kunstverein) elnökének, Prof. Dr. Lőrincz Zoltánnak véleménye szerint a Teremtő is minden bizonnyal művészek házának szánta.

Az épület immár második éve ad otthont kiállításainak és rendezvényeiknek.

- A régen Szecessziós Házként ismert épület egy ideje a Művészetek Háza nevet viseli. Ez már egyfajta birtokviszonyt enged sejtetni az egyesülettel összefüggésben...

- Mégsem teljesen a miénk, egy budapesti vállalkozó tulajdona, aki volt olyan nagyvonalú, hogy felajánlotta az egyesület kiállításainak céljaira. Azért neveztük az elején másként, mert bizonytalanok voltunk, hogy mennyi ideig használhatjuk. Nemrégiben eldőlt, hogy hosszabb időre, ezért bátrabban adhatunk neki új nevet.

Képzőművészeti kiállításokat rendezünk elsősorban, de zenés és irodalmi esteket is szervezünk. Ez utóbbiak esetében ter-

mészetesen megoldott az elhangzottak szimultán fordítása, mivel egyesületünk kétnyelvű - német és magyar.

2005. január 11-én „alakultunk meg” hivatalosan. Egyesületünk célul tűzte ki, hogy egyfelől összefogja Kőszeg és környéke, a kistérség művészeit, de ezen túllépve, a megye- és az országhatárokon kívül élő magyar és német anyanyelvű művészeket is.

- A kétnyelvűség oka az, hogy külföldi tagjaik is vannak?

- Százhet tagja van pillanatnyilag az egyesületnek, ennek körülbőlül negyven százaléka német anyanyelvű, akik eredetileg, Svájc-ból, Németországból, Ausztriából, vagy Hollandiából, Belgiumból, esetleg éppen Amerikából származnak. Harmincketten művészek köztünk - tizenhatan pedig akadémiai végzettségűek. Vagyis nem csak autodidakták, vagy hobbi-festők.

Ez nagyon jó aránynak tekinthető, mert a Soproni Képzőművészeti Társulat tagjaival való beszélgetésből tudjuk, náluk is hasonló a tagság, holott ők már „110 évesek”.

- A kiállítások anyagát hogyan választják ki?

- A művészek jelentkezése alapján dönt a kuratóriumunk, amely évente több alkalommal is összeül.

Mivel Kőszegen kiállítani rangot jelent, komoly „sorban állás” van, és már olyan hosszú a lista, hogy két évre előre tudunk tervezni.

Annak idején Erich Lessing - a világ egyik legnagyobb fotósának Budapest 1956. című kiállításával nyitottunk.

Nyáron már a 30. rendezvényünket láthatja a művészetszerető közönség.

Hogy kinek a képei kerülnek a falakra, azt nem annyira a stílus, sokkal inkább a minőség határozza meg, nálunk ez a legfontosabb kritérium.

A 8-10 kiállításból, amit évente rendezünk, kettő a tematikus, amelyet az egyesület tagjai számára szervezünk.

Pillanatnyilag éppen a Tavasz című összeállítás tekinthető meg, összességében más. A többi program más, európai szinten is szá-

mon tartott művészek számára kínál bemutatkozási lehetőséget városunkban.

Akadnak felajánlások is. Szeptemberben lesz egy kiállításunk, amelyre egy nagykőrösi gyűjtő ajánlotta fel az anyagát, ami azért izgalmas, mert a 20. század első felének nagynevű festőitől hoz képeket. Vagy például tavaly volt egy nagybányai iskola kiállításunk.

Ezeknél a minőség garantált.

- Kőszeg művészeti életében mennyire hangsúlyos az egyesület munkája?

- Kőszeg az Úristen is a művészetek városának teremtette - ékszerdoboz, középkori város, barokk város - sokféle jelzőt lehet hallani, és én úgy gondolom, hogy ezt a képzőművészettel is meg kell támogatni, hogy ne csak múltja, hanem jelene, és jövője is legyen.

Arról álmodozom, hogy itt talán sikerülhet létrehozni Dunántúl Szentendrét. Művészeti központ jöhetne létre művészteleppel. Ennek az álomnak megvannak azért a maga előzményei olyan szempontból, hogy amikor még annak idején a Berzsenyi Dániel Főiskolán tanítottam, mint tanszékvezető, a hallgatókat nyári gyakorlatra mindig Kőszegre hívtam. Ez éveken keresztül így volt, tehát ezzel egyfajta előképet vizionáltam.

Persze még nagyon sokat kell dolgozni, hogy Kőszeg valóban a művészetek városa lehessen.

- Szép elképzelés, nagyszerű lehetőség a város számára. Ön szereti munkájában a kihívásokat?

- Igen! 17 évig tanítottam a főiskolán, aztán 2005-ben meghívtak a Kaposvári Egyetemre. Úgy gondoltam, hogy talán ez az utolsó pillanat, amikor egy hatalmas kihívásnak eleget tehetek. Ezt rendkívül fontosnak éreztem, hiszen Kaposváron egy teljes spektrumú művészeti kar működik. Ez azt jelenti, hogy egyetemi szintű színész- és látványtervező képzés az országban másodikként csak ott működik, ezen kívül többek között fotográfus, képszerkesztő hallgatók is tanulnak.

Olyan színes skálája ez a művészeteknek, amely nem volt meg

Szombathelyen, és úgy gondoltam, hogy izgalmas lehetne ezekkel a hallgatókkal együtt dolgozni.

Időközben ott is tanszékvezető lettem - a Művészetelméleti és Művészettörténeti Tanszéket vezetem. Ami elmondhatatlanul szép feladat, bár az állandó utazgatás eléggé fárasztó.

Tagja vagyok a Szenátusnak, most éppen az új, Ártkadia című tudományos igényű kari kiadvány szerkesztésében is munkálkodok. Művészeti közlemények szerepelnek benne - a művészeti kar oktatóinak írásaiból. Évi egy alkalommal tervezzük megjelentetni.

- A Művészetek Házában mikor láthatunk újabb alkotásokat?

- Legközelebb június 6-án, Mészáros György festőművész expresszív képeiből állítunk ki. Ő Kőszegen lakik, és a Soproni Egyetem Alkalmazott Művészeti Intézetének igazgatója, akivel jó pár évig dolgoztam együtt Szombathelyen és Sopronban is, tehát régi barátság fűz hozzá.

Nagyon örülnék, ha a kőszegi emberek és vendégeik gyakran látogatnák a kiállításainkat, sőt propagálnák, és szívük ügyének éreznék, hogy városunkban van egy ilyen hely.

Kőszeg szeretné a művészetek városává tenni. Kérem, támogassák e törekvésünk megvalósulását részvételükkel, mert megérdemelné a város és lakossága is!

Arra is gondolok, hogy milyen csodálatos lenne, ha a kőszegi utcákon a festőművészek vásznakkal és palettával lennének jelen, ha városunk a művészek zárandokhelyévé válhatna - úgy, mint egykor Nagybánya. Ott mindenkinek közügye volt, hogy alkalmi modellt álljon, hogy dolgozzon a műtermekben, vagy bármilyen módon kivegye részét a művészeti életből.

Megjelent 2008. májusában.

vargapc.hu

Számítógép, internet, világháló, szoftverek - egyre több ember számára ismerős fogalmak.

Addig nincs is gond, amíg ezek a dolgok hibátlanul működnek, de mint tudjuk, minél bonyolultabb egy szerkezet, annál több a lehetőség arra, hogy gondot okozzon a gyanútlan felhasználó számára.

A Munkácsy utca 11-ben, egy számítástechnikai mini birodalomban jártam nemrégiben.

- Úgy tűnik ismét zivataros napnak nézünk elébe. Jól tettem, hogy a számítógémem valamennyi vezetékét kihúztam?

- Ha a telefonos összeköttetést is, akkor valóban nem érheti baj a készülékét. - nyugtat meg Varga György üzletvezető-tulajdonos. - Vihar esetén általában az emberek csak az elektromos áram csatlakozásait szüntetik meg, és eszükbe sem jut, hogy a telefonhálózaton keresztül is károsíthatja a gépet a villám. Márpedig aki internetet használ, erre feltétlenül gondolnia kell.

- Köszegen az Ön üzlete a „legfiatalabb” számítástechnikai bolt. Amikor megnyitotta, biztos volt benne, hogy bejönnek a számításai?

- Reméltem, és az idő engem igazolt.

A számítástechnika rendkívül dinamikusan fejlődő iparág, a maga naponta megjelenő újdonságaival, fejlesztéseivel. Kijelenthetem, hogy a 3-4 évvel ezelőttihez képest a tízszeresét tudják ma a gépek...

Még az idősebb korosztály is szívesen használ számítógépet, mert egyszerűsödött a használatuk, és ha nem is olcsó dolog, ebbe mégis szívesen fektetnek pénzt az emberek.

Ebben az üzletágban nincs szükség számítástechnikai végzettségre, az üzletvezetői a fontos, az érdeklődésem sokkal meghatározóbb. Autodidakta módon képezem magam, tudom, hogy mire, milyen tudásra van szükségem. Számomra a papír, mármint a diploma nem sokat jelentene, fontosabb a naprakész ismeretanyag.

Általában interneten keresztül gyűjtök információkat, mert sokkal frissebb, és aktuálisabb, mint az ilyen témájú kiadványok, magazinok. Ráadásul az ezzel foglalkozó szakmai fórumok hozzászólásai és véleményei kevésbé vagy egyáltalán nem elkötelezettek nagy cégek felé - ami viszont az újságokról nem mindig mondható el.

Olyan gyors a fejlődés, hogy kizárólag az interneten lehet naprakészen tájékozódni. Gyakran előfordul, hogy megjelenik egy újdonság, amit viszont egy adott gép nem képes integrálni a rendszerébe - ezekről nekem feltétlenül tudnom kell.

- Mikor kötelezte el magát a számítástechnikával - talán egy életre?

- Csupán néhány éve. Gépész a végzettségem, de ez a lehetőség nem igazán tudta kihozni belőlem azt, amire szerintem képes vagyok. Eredeti szakmám eddigi legnagyobb kihívásaként tartom számon, hogy Jánosházán a Leier gyár beruházás-vezetőjeként dolgozhattam.

Szekszárdon születtem, feleségemmel együtt, és mint sok fiatal, mi is „NYUGATON” szerettünk volna „érvényesülni”. Németország volt a cél, dolgoztunk is ott csaknem két évig, de Magyarországtól mégsem tudtunk elszakadni. Hiába volt jó kerestetünk, azért mindig éreztették velünk, hogy mi ott idegenek vagyunk.

Rendkívüli eltökéltség kell szerintem ahhoz, hogy valaki huzamosabb ideig másik országban éljen.

Köszegét nagyon szépnek találtuk egy korábbi kirándulásunk alkalmával, és mivel ráadásul Magyarország is, nyugat is, vetünk itt tíz évvel ezelőtt egy kis házat. Szépen megtelepedtünk, majd vállalkozásba kezdtünk. A buszpályaudvarnál lévő újságos pavilonnal indultunk, feleségem jelenleg is ott dolgozik, aztán 3 éve nyitottam meg a számítástechnikai üzletemet.

Az üzleti életet sokkal vonzóbbnak találtam, ezért üzletvezetői végzettséget szereztem.

Most már tudom, mit szeretnék csinálni, és nagyon jól érzem magam itt. Szeretek emberek között lenni, segíteni, tanácsot adni, és ha ebből még meg is tudok élni, akkor elégedett lehetek.

- Egy kis köszegi üzlet lehet versenytársa a nagy multiknak?

- Feltétlenül. Ha az ember látja a lehetőségeit, és nemcsak arra gondol, hogy lenyomják. Azért érdemes szaküzletben vásárolni, mert igény szerint, mindenkinek testre szabottan tudok gépet

összeállítani. Ezzel a multik nem tudnak versenyezni, mert hiába tűnik olcsónak egy nagyobb áruházban valamelyik számítógép, nem biztos, hogy az illetőnek éppen arra van szüksége.

Gyakran előfordul, hogy megvásárolják, aztán jönnek hozzám a problémákkal.

Mivel a felhasználók általában nem szakemberek, nem is tudják, milyen tulajdonságokat kellene figyelembe venniük a gép beszerzésekor.

Én mindezt igény szerint alakítom ki, és a nevemet is adom hozzá. Természetesen minőségi alkatrészekből válogatok. Több céggel tartom a kapcsolatot interneten keresztül, és amikor az ügyfél elmondja, mit is szeretne, az igényei szerint kapja kézhez az árut.

Arról nem is beszélve, hogy a nagyáruházak csupán az eladásra koncentrálnak, és ha esetleg garanciális problémával fordul hozzájuk a vásárló, az már kevésbé érdekli őket, és biztosra veheti az illető, hogy huzamosabb ideig nem használhatja a masinát.

Én igyekszem a javítási időt a minimumra csökkenteni, gyakran cserealkatrészt is biztosítok a hosszabb várakozási időre - természetesen ez csak a nálam vásárolt árura vonatkozik.

A javítást manapság nem úgy kell elképzelni, hogy nekilátok például valamit megforrasztani, hanem bizonyos funkciók működéséért felelős panelek cseréjéről van szó. Tesztprogramok futtatásával néhány óra alatt diagnosztizálható a baj oka. Mivel gyakran egész nap mennek ezek a gépek, és csak huzamosabb idő elteltével jelentkeznek a hibák, ezért teszteléskor sem várható eredmény néhány perces üzemmód után.

Persze előfordulhatnak olyan problémák is, ami miatt Budapestre kell küldeni javításra.

Nem csak akkor érdemes szervizelni, ha már egyáltalán nem működik, hanem akkor is, ha nem úgy teljesít, ahogyan az elvárható lenne műszaki adottságai miatt.

- Látok itt nagyon látványos, formatervezett gépeket. Az, hogy átlátszó a doboza, mennyiben lehet hasznos?

- Sajnos, ha baj van a géppel, az átlátszóság nem sokat segít.

Főleg a fiatalabbak szeretik ezt a megoldást, mert hatásos színes fény effektusokat lehet működtetni vele.

Visszatérve a bajokra: a hatékony működéshez érdemes minden olyan programot törölni, amit nem használnak. Gyakran futnak a gépen olyan programok is, amiről a felhasználó nem is tudja, hogy egyáltalán léteznek.

Nem célszerű többszörös vírusvédelemmel sem felfegyverkezni, mert gátolják egymás működését. Ez értelemszerűen nagyon megterheli a gépet. Pedig azt gondolhatná bárki, hogy ezzel jót tett, mert hatékonyabban védi így a rendszerét.

Én a NOD 32-öt forgalmazom. Személyes meggyőződésből. Ez a szoftver a kisebb kapacitású gépeket is csaknem 100 százalékos hatásfokkal védi, rendszeresen frissíti önmagát, ugyanakkor nem okoz indokolatlanul nagy teljesítmény csökkenést.

Érdemes félévente kitisztítani a gépet, mert éppen ott gyűlik benne a por, ahol fontos alkatrészek vannak, márpedig ez leállást okozhat.

Fontos a legális, vagyis a fejlesztő cégtől vásárolt jogtiszta programokkal dolgozni, mert ezzel - főleg, ha internetre van kötve a gép - sok bonyodalomtól és károsodástól védheti meg a számítógépét mindenki, aki stabil gépre vágyik. Márpedig ki szeretné, ha elvesznének a dokumentumai...?

Megjelent 2008. júniusában.

Természetvédő horgászok

A Kőszegi Sporthorgász Egyesület augusztus második hétvégéjén látványos rendezvénysorozattal ünnepelte fennállásának 35. évfordulóját a Csónakázótónál. Az események központi elemeként az első nap délutánján Básthy Béla alpolgármester felavatta a halismereti tanösvényt, amely országos viszonylatban is ritkaságnak számít.

Kelemen Péterrel, az egyesület alelnökével és Bálint Péter egyesületi titkárral a vasárnapi események forgatógatójában sikerült beszélgetnem.

- Milyen programokkal várták a városlakókat és a turistákat ezen a jól sikerült hétvégén?

- Ma éppen hajnal óta a nyílt, nevezéses páros horgászverseny zajlik. A helyiek mellett Sárvárról és a megyeszékhelyről is érkeztek csapatok.

Szombaton egész nap szórakoztató programokkal kedveskedtünk a tóhoz látogatóknak ingyenes csónakázási és vizi-biciklizési lehetőséggel. A versenyek és játékok - például főzőverseny, távdobó verseny, vizibicikli és csónakversenyek - győztesei komoly díjazásban részesültek. Ezeket egyesületünk biztosította, valamint a komoly felajánlásokból tudtuk elő-

teremteni. A Vasi Peca horgásztermék bemutatóján vásárolni is lehetett.

A Szombathelyi Műlegyező Klub lelkes tagjai rendkívül érdekes legyes kötési bemutatót tartottak két csónakból a tó közepén. Ez a horgászat egy külön ága, ezért kuriózumnak számított, és nagy sikere volt. Este aztán zenés mulatozással, malacsült lakomával zártuk az ünnepség első napját.

Nagyon örülünk annak, hogy sikerült több programot egy időben összehozni, mert a triatlonisták is itt mérték össze tudásukat, sőt közben endúró maraton zajlott társrendezvényként. Joggal feltételezhetjük ezért, hogy az itt vetélkedők elviszik a kőszegi egyesület hírnevét szerte az országba.

- Sok ember tartja „fura szerzetnek” a vizek mentén békésen üldögélő horgászokat...

- Azért nem ennyire egyszerű a dolog. Erre a sportra még súlyzógyakorlatokkal is kell készülni - bármilyen hihetetlen - ugyanis esetenként igen komoly fizikai erőfeszítésre van szükség.

Igaz, általában csendes örülteknek szoktak nevezni bennünket. De ne felejtjük el, hogy a horgász nem csak a horgászatért lelkesedik, hanem szereti a természetet, tisztán tartja maga körül a területet, és környezetvédő.

A sporthorgászokat nem csupán a zsákmányszerzés érdekli, magáért a tevékenység örömeért úzik. A kifogott halak sebük lefertőtlenítése után visszakerülnek a tóba. Egy bizonyos méret felett tilos is elvinni. Mára mindenki tudomásul vette, még az öregebb horgászok is, hogy kellenek halak egy tóba, hiszen ezek az élőlények tisztítják a vizeket. A természet nem csupán a horgászok kedvéért találta ki őket.

Bizony voltak évek, amikor az egyesületünknek nem volt elég hala. Míg például tavaly 15 mázsa hal került a tóba, ebben az évben már túl vagyunk a 40 mázsa telepítésén.

- Melyek az egyesület főbb céljai?

- Ezek részletesen szerepelnek alapszabályunkban. Mindekenélőtt a horgásztársadalom összefogása, a horgászis-

meretek tanítása, környezetvédelem, városunk népszerűsítése. Új vezetőségünk nyolc hónapja, azaz 2007 októbere óta dolgozik. Természetesen nekünk is voltak gondjaink, problémáink, de döntéseinket közösen hozzuk, és úgy érezzük, mára már mindenki megtalálta a maga helyét az egyesületben. Mindenki tudja, mi a feladata annak érdekében, hogy sikeres legyen a közösen végzett munka.

Azért dolgozunk, hogy a tó maradjon meg a városnak, a kőszegieknak, és ne kerüljön mondjuk magántulajdonba, kerítés mögé. Hiszen itt nem csak horgászni lehet, ez a város egy utolsó megmaradt „zöld szigete”, ahol futókkal, sétálókkal, kikapcsolódni vágyó emberekkel találkozhatunk. Ha kikerülne az egyesület gondozása alól a terület, az helyrehozhatatlan károkat okozna. Gondoljunk csak például a Királyvölgy vagy a strand jelenlegi állapotára... Mi itt a gondozást és karbantartást a halászati jogért teljesítjük társadalmi munkában, amelyért - ha mi nem tesszük - a városnak éves szinten több mint 5 millió forintot kellene fizetnie. Tagdíjából és felajánlásokból gazdálkodunk, a haltelepítést

sem pályázati pénzekből finanszírozzuk. Sajnos a rendszerváltás óta mindent saját erőből kell megtennünk.

- *A legfiatalabbak hogyan vesznek részt az egyesület életében?*

- Közel 300 fős tagságunk van - közülük 50 gyermekkorú. Létszámuk egyre gyarapszik, reméljük, rendezvényeink hatására is.

A szülők szívesen hozzák ide a gyerekeket, mert a szünidőben így szabad levegőn, kinn a természetben vannak felügyelet alatt, és nem kuksolnak otthon a szobában a számítógép előtt. Kirándulásokkal egybekötött táboraink rendkívül népszerűek, és ebben az évben már három gyerekversenyt bonyolítottunk le. Tegnap átadtuk a halismereti tanösvényt, amelyhez a táblák megyei közgyűlési, lakossági felajánlásokból készültek, de nagyon sok civil szervezet és vállalkozó is hozzájárult a létrehozásához. A tanösvény az ország édesvízeiben található és kifogható halakat mutatja be igen kulturált formában képpel, magyar és latin névvel, rövid leírással, valamint hogy kinek a támogatásával jöhetett létre az adott tábla.

Ez az ország első ilyen jellegű tanösvénye, nagyon büszkék vagyunk rá. Szükség van rá, ugyanis a gyerekek a vizek élővilágából gyakorlatilag csak a cápákat vagy a sült pontyot ismerik, az iskolai tananyag halakra vonatkozó része enyhén szólva is szegényesnek mondható. Pedig hát a vadászat mellett a halászat sem mondható éppen újkeletű mesterségnek...

- *További céljaikról elárulnának néhányat?*

- Egy kis faházat szeretnénk építeni a tanösvény kezdeténél, amely nemcsak az egyesület székhelyét és irodáját biztosítaná, hanem a tavak karbantartásához szükséges eszközöket is tárolhatnánk ott.

Sőt, működhetne horgász turisztikai központként, ahol egy állandó kis horgásztörténelmi kiállítást is megtekinthetnének az érdeklődők a régi és újabb felszerelésekből.

Ez évben közel negyven mázsa halat telepített a kezelésében lévő vízterületekbe az egyesület, és még ez évben tizenöt - húsz mázsa hal telepítése várható.

Tervezzük horgászkirándulások ismételt megszervezését, és a téli hónapokban a korábbiakban sikeres egyesületi klubnapok újbóli bevezetését.

Ezen kívül a közeljövőben szeretnénk egy olyan pénzügyi alapot létrehozni, amely kizárólag pályázati önerőként szolgálhatna majd.

Van egy másik „horgászparadicsomunk” is, ez a Téglagyári-tó, amelynek nemrégiben új tulajdonosa lett, de a horgászati jog az egyesületünké maradt. Ugyanis a város képviselő-testülete ennek szellemében értékesítette a területet. Bízunk benne, hogy az új tulajdonos is értékeli tevékenységünket és pozitívan áll az egyesület működéséhez.

A jövőben is várjuk a természetszerető emberek jelentkezését! Jelenleg még fejlesztés alatt lévő honlapunkkal is igyekszünk népszerűsíteni egyesületünket és városunkat.

Bárki lehet tagja az egyesületünknek kortól, nemtől és foglalkozástól függetlenül. Bár egyelőre természetesen a legtöbben kőszegiek, Kőszeg környékiek, de van több külföldi, fővárosi és balatonmelléki tagunk is. De érkehetnek hozzánk az ország egész területéről horgászati céllal.

Megjelent 2008. augusztusában.

Szépség tetőtől talpig

A Meskó utcában a Gyöngyös híd előtt jó néhány parkoló autó jelzi, hogy ott egy különleges hely lehet.

Glória Kozmetika és alakformáló Szalon - mint az a rózsaszínű épület előtt olvasható. Az udvar felé lejtő bejáró hívogatásának nehezen tudnék ellenállni.

A meghökkentően tágas, pazarul berendezett szépségszalomba belépve egyáltalán nem a megszokott látvány fogad. Mint néhány perc alatt kiderült, nem volt véletlen az első benyomásom...

Demcsákné Marádi Júlia kozmetikus mester - becenevén Csuli - egyetlen percig sem pihenve, munka közben beszélgetett velem.

- Édesanyám Dr. Balogh Ferencné Julika 2000 májusában nyitotta meg a szalont, én másfél évvel később csatlakoztam hozzá. Mindketten kozmetikusként dolgozunk, de Anyu inkább a hagyományos szépészeti irányvonalat követi. Én nyitottabb vagyok az újdonságokra, igyekszem kihasználni és felhasználni a modern technika által elérhető lehetőségeket.

Elsősorban a testkezelésekre gondolok, amelyen belül évek óta az alakformálásra van az elsődleges igény. Vagyis a fogyni vágyóknak tudunk technikailag jól felszerelve segítséget nyújtani.

Csodákra mi sem vagyunk képesek, mert az alakformálásban mindenképpen két emberen múlik a siker. Az úgy nem működik, hogy a vendég befekszik, én elvégzem a kezelést, ő kifizeti és otthon aztán ugyanúgy éli tovább az életét. Ezzel a hozzáállással nem lehet lefogyni. Erős elhatározásra van szükség ahhoz, hogy betartsa az előírásokat és a tanácsaimat.

- *Ha erős elhatározással diétázom, szerintem akkor a súlyfelesleg kezelés nélkül is lemegy.*

- Valóban, de rásegítéssel, például vákumos nyirok masszázzsal sokkal hamarabb érhető el eredmény, persze így sem egyik napról a másikra.

Idősebb korban és rosszabb hormonháttartással nehezebb a fogyás, de a gyógyszerezés is befolyásoló tényező lehet.

Vendégeimnek azt tanácsolom, hogy bár ehetnek akármit, figyeljenek a bevitt energia mennyiségére, és 1200-1500 kalóriát tartalmazó ételnél többet naponta ne fogyasszanak. Azt is délután öt óra előtt. Este hat után vacsorázni kifejezetten káros. Fogyasszanak sok szén-savmentes ásványvizet vagy sima csapvizet, mert az önmagában is támogatja a zsírbontó folyamatokat.

- *Személyes tapasztalatokkal is alá tudja támasztani az elmondottakat?*

- Bármilyen meglepő, én magam is leadtam bizony nagyon sok kilót. Infrasaunáztam és vákumkezelést alkalmaztam.

Van nálunk infrakabin, amelyet az allergiások és asztmások is

használhatnak. Az infrasarkanak már 30-40 fokon mélyen a kötőszövetbe hatolva fejtik ki élettani hatásukat - tehát nem kell feltétlenül szenvedni benne. Ilyenkor az ember nem csupán vizet és méreganyagokat, hanem zsírt is veszít az izzadás során. Heti 2-3 ilyen szaunázással már önmagában lehet fogyni, de kiegészíthető aromaterápiás tekerccseléssel a hatékonyabb zsír-bontás érdekében.

A közelmúltban cseréltük ki gépállományunkat, illetve újakat vásároltunk. Például, beszereztünk egy Sonoderm márkájú ultrahangos zsírbontó készüléket is. Amióta ezt használjuk, jelentősen megnőtt az igény a testkezelések iránt.

Egy másik készülékkel pedig a vázizmoktól kezdve a felszíni szövetekig mindent tudunk stimulálni, ami egy hosszán tartó betegség miatt legyengült szervezetet is képes erősíteni.

Sőt, ha valakinek a szülés során meglazulnak a méhtartó izmai, azokat is képes helyreállítani.

A BEMER 3000 elnevezésű energia regulációs készülékünk szintén orvosi tanúsítvánnyal rendelkező mágnesterápiás gép, amely beindítja az ember védekező és öngyógyító mechanizmusait, erősíti az immunrendszert, és normalizálja a sejtek működését.

- Valamiért nem annyira kozmetikusnál érzem magam, sokkal inkább...

- Igen, tudom mire gondol. Ezzel ellentétben kijelenthetem, hogy mi nem gyógyítunk.

Az elmondottakon kívül vannak spa kezeléseink is, amelyeket a jobb szállodákban végeznek.

A legjobb minőségű termékeket használjuk, nem vagyunk elkötelezve egyetlen márka felé sem. És ha a vendégnek megtetszik egyik vagy másik - otthoni kiegészítő használatra -, tudunk neki rendelni belőle, ugyanis kereskedelmi forgalomban ezek egyáltalán nem fordulnak elő.

Mivel elég nagy a szakmában a konkurencia, szolgáltatásaink minőségével igyekszünk elérni, hogy a vendég elégedetten távozzon és visszatérjen hozzánk. Engem a 20-5266-463 mobilszámon lehet elérni, Julika száma 30-325-3449. Szalonunkat pedig a 94-362-315-ös vezetékes vonalon.

- Önöknél a teljeskörű szépségügyi kiszolgáláshoz hozzátartozik a fodrászat, valamint a kéz- és lábápolás is.

- Mi az épület külön helyiségeiben vagyunk Anikó húgommal együtt, aki mondjuk egy hajfestés ideje alatt ápolt körmöket varázsol a várakozó vendégnek - veszi át a szót Dóra Ildikó mesterfodrász. - Én egy hónapja a belvárosból a Várkörről költöztem ide, a megüresedett helyre.

Mivel úgy adódott, hogy a régi fodrász saját szalonát épített magának, kihasználtuk a remek lehetőséget, hogy együtt tudunk dolgozni, és úgy döntöttünk, hogy megpróbáljuk közösen, jól kiegészítve egymás munkáját.

Itt a szalonban a fodrászat frizuratervezéssel bővült, ezzel a régi helyemen is foglalkoztam. A lényege, hogy egy számítógépes program segítségével igyekszünk megtalálni a vendég számára arcformájához és karakteréhez leginkább illő hajszínt és frizurát. Egyéni hajvágási technikákkal pedig igyekszem a vendég frizuráját otthon is könnyen kezelhetővé tenni.

Fél éve elvégeztem egy hajgyógyászati tanfolyamot, így a hajszál, a hajhagyma és a fejbőr állapotát egy 300-szoros nagyítást adó készülékkel felmérve, azok esetleges problémáit felismerve tudok kezeléseket végezni. Például hajhullás, korpásodás, foltos kopaszodás esetén lehet viszonylag gyors eredményt elérni. Természetesen a betegségek gyógyítása orvosra tartozik.

Előzetesen hozzám a 06-30-8515-485 mobilszámon lehet bejelentkezni.

Mivel az enyém is egy eléggé személyre szabott szakma, ezért remélem, a régi elégedett vendégköröm itt is felkeres.

- Zavarbaejtően sokszínű a választék, ha mondjuk műkörmöt szeretnék...

- Rendkívül praktikus dolog, tudom ajánlani! - biztosít róla Dóra Anikó.

- Porcelán műkörmöt készítek, nagy színválasztékban. Tartós, feltétlenül hasznos minden elfoglalt hölgy számára, ugyanis gyakorlatilag egy hónapig nem kell foglalkoznia vele, mégis ápolt külsejű lesz a keze. Ha esetleg alkalomhoz és ruházathoz illően más árnyalatú lakkot fest rá valaki, amikor később azt

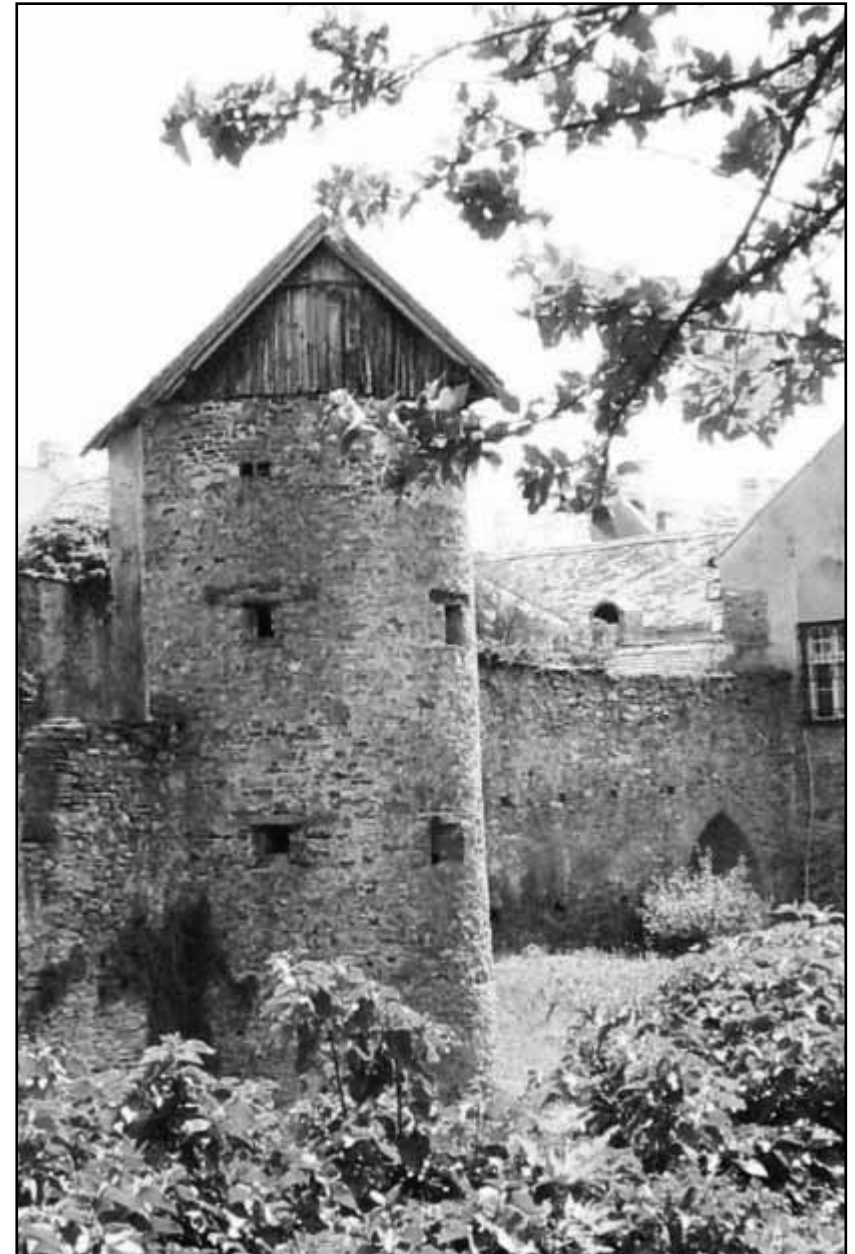
lemossa, ugyanolyan marad, mint amilyent eredetileg feltettem. A további kézápoláshoz feltétlenül javasolnék paraffinpakolást - különösen vízhiányos vagy öregedő bőrre. Ez egy 20-25 perces kezelés, ami plusz időt nem vesz el, hiszen egy hajfestés idejébe remekül belefér. Vagy akár egy pedikűr, manikűr - így is igyekszünk takarékoskodni vendégeink idejével. A pedikűr elején van egy pezsgőfürdő vizes lábáztató masszázs, amit aztán mentolos illatú, hámlasztó hatású lábbalzsammal fejezek be.

Igazából gyógymasszörként végeztem, 6 éve csinálom, így nemrégiben frissítő masszázzsal is bővült most egy hónapja itt a szolgáltatások köre.

Most készülök a talpmasszázs „kitanulására”, jövő tavasztól már arra is lesz lehetőség.

Hozzám előzetesen a 06-20-989-0545 mobilszámon lehet bejelentkezni.

Megjelent 2008. szeptemberében.

60 éves a kőszegi mentőszolgálat

Kőszegen a mentési tevékenységet még a múlt század negyvenes éveiben is az akkori tűzoltóság épületében elhelyezett mentőórség látta el, majd az 1947. április 11-én történt különválás után állami finanszírozásból működött tovább.

1952 óta van jelenlegi helyén - a célnak immár kevéssé megfelelő épületben - akkor kapta meg ugyanis az Országos Mentőszolgálat használatra az egykori polgármesteri rezidenciát.

- Minden híresztelés ellenére biztosan állíthatom, hogy nem fog megszűnni a városban a mentőállomás - ezekkel a szavakkal fogadott Gadó Gábor állomásvezető úr. - Problémáink természetesen vannak, nem is kevés, mégis bizakodva tekinthetünk a jövő elé. Gondjaink alapvetően abból adódnak, hogy ahol jelenleg vagyunk, nem tudunk helyet biztosítani egy nagyobb, kényelmesebb, korszerűbben felszerelt mentőautónak. Bár az autóink nem újak, mégsem a korukkal van a legfőbb gond, hanem azzal, hogy például a nap 24 órájában üzemelő járművünk már túl van az 560 ezer (!) lefutott kilométeren.

A cserére pedig a jelenlegi helyzetben kizárólag akkor kerülhet sor, ha mondjuk egy másik városban az ottani mentők új autót kapnak, így aztán amit leadnak, az lehetne a miénk szerencsés esetben.

- Önök miért nem kaphatnak újat?

Lehetne róla szó, csak éppen nem tudnánk zárt helyen parkoltatni, mert a kapun sem férne be, és egyik garázsba sem állhatna be méretei miatt. Az udvaron éppenséggel építkezhetnénk, de mivel műemléképületről van szó, nem engedélyezné a hatóság. Az átalakítás belülről (szélesítés és magasítás) statikai okok miatt megvalósíthatatlan.

Tehát mindenképpen új helyre van szükségünk a közeljövőben. A városvezetési tervek szerint a lakótelepnél épülne meg egy egészségcentrum, ahová a szakrendelések és néhány orvosi rendelő is költöznének. Itt kapna helyet az új mentőállomás. Ez így együtt jelentős előrelépés lenne az egészségügyi ellátás színvonalának javításában. Talán 2009-re megvalósulhat ez az elképzelés. A lakosságnak mindenképpen jó lenne, mert a jelenlegi rendelőket nem lehet akadálymentesíteni.

De tudjuk azt is, hogy Kőszeg lakosságának jelentősebb része lakik ezen a városrészen, és bizony egy-két évtized múlva, amikor majd korosodni kezdenek az ott élő emberek, jól jön majd, ha közel van az orvos. Ott aztán egy új út is épülne, ami közvetlenül összeköti majd a Velemi utat a Szombathely felé vezető úttal.

- Az életmentéshez szükséges eszközökkel rendelkeznek az autóikon, a napi betegszállítási feladatokat is megoldják. Ezen kívül milyen fontos feladatokat látnak el?

- Az ügynevezett mozgóórségünk feladata a városi rendezvények egészségügyi biztosítása, amit dolgozóink szabadidejükben anyagi ellenszolgáltatás nélkül látnak el.

Rendszeresen tartunk iskolákban és járművezetői oktatásokon elsősegély nyújtási tanfolyamokat. És, hogy bennünket is oktassanak - minden évben két alkalommal van továbbképzésünk, amely vizsgával zárul, hiszen a tudásunkat folyamatosan frissíteni kell.

Megjelent 2007. novemberében a Kőszegi Hírmondóban.

Óvoda Kőszegfalván

Valóságos kis gyermekparadicsomban jártam. Egy amúgy szomorkás hangulatúra sikeredett esős decemberi délelőttön látogattam meg a kőszegfalvi nemzetiségi óvodát, ahol az engem fogadó vidámság és derűs hangulat teljesen elvarázsolt.

Pedig nem felhőtlen egyébként az intézmény élete, mint kiderült Klobetzné Debrei Hajnalka óvodavezető mondataiból.

- A Német Kisebbségi Önkormányzat kitartó munkájának köszönhetjük, hogy egyáltalán létezik még falunkban az óvoda. Amikor a város egy évvel ezelőtt a „megszorító” intézkedésekre kényszerült, bizony felmerült, hogy megszüntetik óvodánkat. Létszámleépítésekkel „megúsztuk” ugyan a dolgot, de ez azt jelenti, hogy a feladatok elvégzéséhez kevesen vagyunk, például az egyetlen dajkánk 4 órában dolgozik már csak, és ez az idő éppen arra elegendő, hogy kitakarítsa az épületet. A gondozási feladatokban szinte alig tud részt venni.

Ennek ellenére örülünk, hogy vagyunk, bár roppant nehéz azzal a tudattal dolgozni és a szülők szemébe nézni, hogy nem ismerjük az óvoda jövőjét, lehetséges sorsát.

Egy falunak a jövője a gyermekeikben van. Ha Kőszegfalva önálló lenne, gondolom több pénz juthatna az óvodára is. Sokat kapunk Kőszegtől, de sajnós a „gyerekek mindenek feletti érdeke” sokszor háttérbe szorul a gazdasági helyzet miatt.

Ebben a nevelési évben 16 gyermekkel foglalkozunk egy vegyes csoportban kolléganőmmel Joóné Szén Andreával.

Nekünk nemzetiségi óvónőknek igen szép, sokszínű és sokrétű, olykor azonban igen nehéz munkánk van, hiszen már otthon is kevesen beszélnek németül a családok.

Feladatunk annak elősegítése, hogy a kisebbségi kultúrkincsből és az anyanemzet kultúrájából - irodalom, zene, népi játékok - merített tartalmakkal, a gyerekek képessé váljanak életkoruknak megfelelő szinten a kisebbségi kultúra ápolására.

- Azon túl, hogy itt a kicsik szinte játszva sajátítják el a német nyelv alapjait, miért jó Kőszegfalván óvodásnak lenni?

- Az iskolákból jök a visszajelzések, hogy ez alatt az idő alatt annyi kifejezést, nyelvi fordulatot tanulnak itt meg, hogy könnyebben vehetik a nyelvtanulás akadályait. Nem az a célunk, hogy innen perfekt nyelvtudással kerüljenek iskolába a gyerekek. Sokkal inkább az, hogy megszerettségük a nyelvet a dalokon, mondókákon keresztül.

Otthon, ha ők maguk nem is beszélnek, a nagyszülők társalgásából sokat megértenek. A gyerekeknek általában még nagyon jó a nyelvérzékük, óvodánkban a gyökereiket erősítjük meg.

Az általános iskolák - ahová aztán beiratkoznak a gyerekek - elismeréssel nyilatkoznak munkánkról.

S hogy miért is jó Kőszegfalván óvodásnak lenni? Mert családias az óvoda, nincs zsúfoltság, naponta tudjuk őket az udvaron levegőztetni akkor is, ha más ovikban sár van, eső esetén a fedett terasz ad jó lehetőséget.

A kánikulai napokra hatalmas vízforgató medencénk van, olyankor minden tevékenységünket - beleértve az étkeztetést is - a teraszunkon és udvarunkon éljük meg. A zordabb időjárás idején jól felszerelt tornaszobánkban foglalkozunk a gyerekekkel. Amikor nyugösebbek picit, bizony nagyon jól jön a benti „dühöngő”.

Hosszú éveken keresztül jártunk úszni. Sajnos az uszodabérlet és a magas szállítási költségek miatt ezt már nem tudják vállalni a szülők.

Az óvónőknek nagy felelősségük van, hogy a felnövekvő nemzedékbe beleplántálják a régi szokásokat, vagy legalábbis felelevenítsék azokat.

Mi itt az óvodában minden régi szokást megtartunk, és ápolunk, ami a kőszegfalvi sváb nemzetiségi hagyományokhoz tartozik. Például hozzánk bejönnek farsangkor a bohócok, jókat beszélgetünk velük, várják is őket a gyerekek. A farsangi ünnepélyünket is a helyi szokásokhoz alakítjuk.

Minden eseményen részt veszünk, öregek napján köszöntjük az időseket, falunapon rövid műsorral készülünk az Advent-kranzon is ott voltunk néhány napja a Jézus Szíve templomban.

Nyilvános szerepléseink alkalmával mesék, mondókák és dalok alkotják a kis műsorainkat.

A Kőszegfalvi Gyermekéért Egyesülettel rendkívül szoros kapcsolatot építünk, sokféle tevékenységben részt veszünk, ezeknek nem titkolt célja többek közt óvodánk fenntartásának érdeke.

Megjelent 2007. decemberében a Kőszegi Hírmondóban.